

mudur ?

3. Şlayher hükümetinin nasyonal sosyalist terörcülere karşı idam cezaları da verilmek üzere, şiddetli önlemler aldığı doğru mudur ?

4. ^{sosyalistlerin} Nasyonalistlerin başbuğu Hitler'in, Şlayher hükümetinin tersine, mahkum edilen nasyonal sosyalist terörcüleri açıkça savunmaya geçtiği doğru mudur ?

5. 1933 Ocakında ve ulusal hükümet denen hükümetin kurulması öngününde, "ulusal kamptaki" iç tartışmalar sonucu, bir yandan nasyonal sosyalist yönetim ve onun vurucu timleriyle, öte yandan General Şlayher, Fon Papen ve Hugenberg taraftarları arasında başlayan ayrılık ve tartışmalar sonucu doğrudan doğruya silâhlı çatışma tehlikesi belirmediği doğru mudur ve tam da bu tehlike, ~~Hitler~~ başbakanlık koltuğunun ansızın Hitler'e verilmesine ve "Ulusal Koalisyonun" oluşturulmasına neden olmamış mıdır ?

6. Özdeş biçimde, bu ayrılık ve tartışmaların 30 Ocak-tan sonra da sürdüğü ve bir yandan nasyonalist ^{sosyalist / birliklerle} vurucu timlerle öte yandan "Gelik Mihver" ^{*)}, Yedek Subaylar Birliği ve öteki "yurtçu"

*) karşı-devrimci yarı askersel örgüt.

Örgüt ve gruplar arasındaki ilişkilerin oldukça gergin olduğu ve birçok çatışmalara neden olduğu doğru mudur ?

7. "Çelik Mıhver"in belirli örgütlerinin Şubat ayında nasyonal sosyalistlerin beklenen " mutlakiyetine" karşı ortak eylem sürdürmek amacıyla & "Cumhuriyetçi Cephe Birliğiyle" bağ kurdukları doğru mudur ?

8. Nasyonal sosyalist yönetimin/ortaya çıkan güçlerle-
hükümette
bütün partileri,
ri aşmak, "mutlakiyet" kurmak ve ~~totaliter devlet~~ örgütleri, yan
kuruluşlarını(nasyonal sosyalist olanlar dışında) zorla kapatma,
ekonomik örgütleri, devlet örgütlerini, kültürel, askersel örgütleri,
spor ve gençlik örgütlerini, dinsel örgütleri ve öteki örgüt ve ku-
ruluşları, basını ve propagandayı/ v.b.
"tek modele" uydurma yoluyla "to-
taliter devlet"(" üçüncü rayh") denen devlet biçimini gerçekleştiri-
mek için Raystag yangınından çok yararlandığı doğru
mudur ?

9.
10. Raystag'daki Alman Ulusal Partisi grup başkanı
Oberforen'in intiharının ve özdeş biçimde birçok diğer intihar
olaylarının ve çok değişik " kaza kurbanları"nın, nasyonal
terörsel tırmanışıyla ve "nasyonal devrim" kampı denen kamp için-
deki iç kavgalar ve çatışmalarla ilişkisi bulunduğu doğru mudur ?

Saygılarımla

Toplu Yapıtlar 9cu Cilt

G. Dimitrov

242-244

IMPARATORLUK MAHKEMESİ
IV CÜ CEZA DAİRESİ BAŞKANI DR. BÜNGER'E

4 Aralık 1933

Çok Sayın Bay Başkan !

Iddia tarafının başlıca iki temsilcisi olan ağır ceza polis masası danışmanı Bay Heler ve sorgu yargıçlarından Bay ^{dz.} Löse'nin Kominternin XII ci Plenum kararlarını güya Almanya Komünist Partisinin 1933 yılında hükümet darbesi yapmak için hazırlanmış planlara temel olan belgeler diye göstermeleri dolayısıyla, XII ci Plenumda Ana Raporu okuyan Komintern Prezidyum Üyesi O. Kuusinen'i (Finlandiya, şimdi Moskovada bulunuyor) olduğu gibi, Prezidyum Üyelerinden Marsel Kaşen'i (Fransa, şimdi Pariste bulunuyor) ve Sen ^K Katayama'yı (Japonya, şimdi Moskovada bulunuyor) şu hususta bilgilerine başvurulmak üzere tanık olarak öneriyorum :

1. Komünist Enternasyonalin kararlarına göre, Almanya Komünist Partisinin dolaysız görevinin, 1933 yılı başında ve hem de *) Dimitrov, Sen K Katayamanın daha 1933 yılı Kasımında ölmüş olduğunu duymamıştı.

hiç de
Raystag yangını sırasında erki ele geçirmek için silâhla ayaklanma
değil, emekçilerin yaşamsal çıkarlarını, örgütlerini, basınını, mülkiyet
ve haklarını korumak için olduğu gibi kitleleri faşizme karşı, Versay
köleliğine karşı ve emperyalist savaş tehlikesine karşı savaşıma gö-
türmek için onların tek cephesini kurmak olduğu doğru mudur ?

2. Bu dolaysız göreve uygun olarak, her türlü terör
hareketlerinin, kitlelerin savaşıma çekilmesine ve kitlesel savaşıma
engel olması dolayısıyla, yadsındığı doğru mudur ?

3. Komünist Enternasyonalin bu kararlarının hazırlan-
masında Almanya Komünist Partisinin etkinlikle rol aldığı ve bu ka-
rarları kendi siyasetinin ve eylemlerinin temel çizgisi olarak değer-
lendirdiği doğru mudur ?

4. Komünist Enternasyonalin, bir komplocu örgüt değil,
çok milyonlu evrensel bir parti olduğu, Komünist Enternasyonalin iki-
li bir hesap içinde olmadığı ve politikasının açık, ilkesel ve ardı-
cıl bir politika olduğu doğru mudur ?

Saygılarımla

G. Dimitrov

Toplu Yapıtlar 9 cu Cilt 226-227.

makam
IDDIA TARAFININ TANIKLARININ
KIMLIKLERI

1. Başlıca Tanıklar:

Nasyonal Sosyalist Milletvekilleri: Karvane, Fray,

Avusturyalı nasyonalist Kroyer,

Nasyonal Sosyalist Gazeteciler:

Binbaşı Vebersted,

Dr. Dröşer (ya da I. Tsimerman diye biliniyor)

Nasyonal Sosyalist Carson (Gizli Polis Ajanı) Helmer,

Nasyonal Sosyalist Emekli Binbaşı Şröder,

Nasyonal Sosyalist Milletvekili Dr. Rupin,

Alman Ulusal Partisi Üyesi, Gazeteci Vili Tsimerman,

Alman Ulusal Partisi Üyeleri:

Lange Panknin,

Leberman (hırsız ve estarkeş)

Kuntsak (hırsız)

Krauze (hırsız)

Vile (kalpazan)

Kempfer (hırsız)

Vaynberger (rüşvetçilikten hükümlü)

Hintse (hırsız)

Grote (piskopat)

9. Bu dönemde (Ocak-Şubat 1933) Komünist Partisi'nin girişi-
miyle herhangi bir ciddi, dolaysız silâhlı ayaklanma beklenmediği
ve bu masalın, hükümetin baskı önlemleri ve SA ile SS birliklerinin
zorbalık eylemlerini haklı çıkarmak için, Raystag'ın ateşe veril-
mesinden sonra yayılmaya başlandığı, doğru mudur?

2. Mahpus İşçiler (22);

3. Ağır Ceza Polis masası Memurları (8),

4. Ağır Ceza Polis Masası Siyasal Kısım Memurları
(ve Heler) (12)

5. İki sorgu yargıcı: Dr. Fogt, Dr. Löse

6. ^{Dönk}~~Renagat~~ Maurer Paul Fuks ve diğerleri

Toplam (11+8+22+8+12+2+2= 65)

Toplu Yapıtlar 9 cu Ciltte 237 238

MAHKEMEDE YAPILAN SON SAVUNMA
KONUŞMASININ ÖZETİ *)

1. Resmi Savunma Tarafına Karşı Tutumum.

28 Eylülde Sayın Başkana şu mektubu gönderdim:

1) Çok Sayın Bay Başkan !

Mahkemedeki konuşmalarımın, birkaç kezdir, arzu edilmez sürüşmelere ve engellemelere yol açmasından dolayı üz-
günüm. Ancak, hakkımı kasıtlı olarak kötüye kullanarak, pro-
paganda amacıyla sorular yönelttiğim (ve açıklamalar yaptım) biçimindeki yorum-
lamayı kesinlikle yadsımak zorundayım. İddia tarafının
benim keilimi istemesi oranında, ben de, tamamen haksız
yere suçlandırılmakta olan bir kişi olarak, elimde olan
bütün olanaklardan da yararlanarak, bütün araçlarla ken-
dimi savunmayı doğal ve yasal hakkım kabul ediyorum.

Kimi sorunların, tüzel biçim bakımından, tarafımdan
her zaman doğru konmadığını kabul ediyorum. Ne var ki,

*) Dimitrov, savunma konuşmasını hazırlarken bunun geniş bir özeti-
ni de hazırlar. Mahkeme başkanının sık sık onun konuşmasını kes-
mesine ve söz hakkını elinden almakla tehdit etmesine karşın, son
savunma bu özete göre yapılır. Faşist mahkeme-savunma konuşması-
nın hemen de sonunda Georgi Dimitrov'un konuşmasını keser.

bu, benim Alman hukukunu bilmeyişimden ileri geliyor. Bundan başka, ben, yaşamımda ilk kez, böylesi bir yargılamaya katılıyorum. Kuşku yok ki, kendi isteğime göre bir savunma avukatım olsaydı, kendi savunmam için hiç de elverişli olmayan durumlardan kaçınmış olacaktım.

Anımsatırım ki, önerdiğim tüm savunma avukatları (Deçev, Ciaferi, Kampinki, Tores, Grigorov, Amerikadan Leo Galahar ve Saar Brücken'den Dr. Leman) bu, ya da şu bahaneyle, birbiri ardına, İmparatorluk Mahkemesi tarafından yadsınmış ve görüldüğü gibi, sayın Deçev'e ise, üstelik, giriş izni verilmemiştir.

Ben, Sayın Dr. Paul Tayhert'e, kişiliği ve avukatlığı üstüne bir güvensizlik besliyor değilim. Ancak, Alman yadaki şimdiki durumu göz önüne aldığım için, Tayhert'e resmi savunma avukatı olarak, gerekli güveni duyamam. Bundan dolayı, ben, kendi kendimi savunmaya çalışıyorum ve kuşkusuz, kimi kez, tüzel açıdan doğru olmayan adımlar da atıyorum.

Duruşmalardaki savunmamın yararı için vesanıyorum bütün yargılamamın da yararına olarak, bir kez daha, ve son kez olarak, artık kızkardeşimden vekillik belgesi de almış olan Avukat Marsel Vilar'a savunmama katılma izni verilmesini İmparatorluk Mahkemesinden rica ediyorum.

Bu önerim de, üzülerek belirtiyim ki, yine yadsınırsa, benim, becerebildiğim ve anladığım kadarıyla, kendi kendimi savunmaktan başka çarem kalmıyacaktır".

Marsel Vilar'ın avukatlığı da yadsındıktan sonra ben tamamen haklı olarak "resmi savunma avukatının ne gülünü ne de dikenini isterim" dedim kendi kendime ve bütün duruşmalar boyunca ken-

di savunmamı kendim sürdürdüm.

Tamamen açıktır ki, şimdi de, ben kendimi Dr. Taybert'in
savunma demeciyle hiç bağımlı saymıyorum. Savunmamda, yalnızca, benim
şimdiye dek, yargıçlar önünde söylediklerimin ve şimdi söyleyecekle-
rimin önemi var.

Torgler'i gücendirmek istemem : O kendi savunma avu-
 katı tarafından yeterince gücendirilmiştir. Ama şunu açıkça söyle-
 men gerekir ki, örneğin Dr. Zak gibi, Üçte iki oranda kendi partisini
 Üçte bir oranda ise Torgler'i savunan bir nasyonal sosyalist avu-
 kat yardımıyla aklanmaktansa, suçsuz olarak ölüme mahkum olmayı yeğ-
 lerim. O avukat değil nasyonal-sosyalist bir politikacı
 Adır.

II. Dilim çok keskin ve acı. Evet, yaşamım ve sürdür-
duğum savaşım acıydı. Ancak dilim açık ve içtenliklidir de. Ben olgu-
 ları kendi adlarıyla tanımlamaya alışkınım. Unutmamak gerekir ki,
 ben savunmasını bir yükümlülük gereği yapan bir avukat değilim.

Ben suçlandırılan bir komünist olarak kendimi savun-
 yorum. Ben kendi komünist ve devrimci onurumu savunuyorum.

Berkendi ülkülerimi, komünist inancımı savunuyorum.

Ben kendi yaşamımın anlamını ve içeriğini savunuyo-

rum.

İşte bundan dolayı, duruşmada her söylediğim söz, de-
yim yerindeyse, etimden tırnağımdan kopmuştur.

Her söylediğim söz, bana karşı yöneltilen bu haksız suç-
lama karşısında, bir komünistlere böylesi anti-komünist bir suçun
yüklenmesi karşısında duyduğum öfkeyi yansıtmaktadır.

III. Çok kez beni, Alman Yüksek mahkemesine karşı ciddi
olmayan bir tutum içinde bulunmakla kınadılar. Bu, hiç de haklı de-
ğildir!

Bir komünist olarak, benim için en yüksek yasanın Ko-
münist Enternasyonal'in programı olduğu, en yüksek mahkemenin de,
Komünist Enternasyonalin Kontrol Komisyonu olduğu doğrudur.

Ne var ki, İmparatorluk Mahkemesi, yalnızca, özellikle
yüksek uzman
yargıçlardan oluşmuş bir kurum olduğu için değil, devlet erki-
nin çok önemli bir organı olduğu için de, egemen toplumsal düzenin
önemli bir organı, en büyük cezayı kesin biçimde verecek bir kurum
olduğu için de, bir sanık olarak, ben, bu mahkemeye çok ciddi
bir gözle bakıyorum.

IV. Propaganda amacı güttüğü savını da kesinlikle

yadsıyorum. Duruşmalardaki savunmanın bir ölçüde propaganda etkisi olabilir. Davranışının, sanık durumundaki bütün komünistlere örnek olması düşünülebilir. Ancak benim savunmanın amacı doğrudan doğruya bu değildir.

Kanımca, Bay Göring'in ve Bay Gobel's'in konuşmaları da, kuşkusuz, bir ölçüde, komünistler yararına propaganda etkisi taşıyordu, ne ki, bu baylar, hiç bir biçimde, bundan sorumlu değildir.

V. Başın, yalnızca beni her fırsatta kötülemekle kalmıyordu-ki bu beni hiç de ilgilendirmez, siyasetle uğraşana çok kez iftira da atarlar- burada benim halkıma da saldırılıyor^{du}, ona "yabani", "barbar" da diyorlardı. İşte bunu susmakla geçiştiremem.

Bulgar faşizminin yabani ve barbar olduğu doğrudur. Bu başka ülkelerdeki faşizm için de söylenebilir.

Ancak Bulgar proletaryası ve köylüleri, Bulgar halk aydınları hiç de yabani ve barbar değildir.

Kuşku yok ki, Balkanlardaki maddi kültür düzeyi, öteki Avrupa ülkelerinde olduğu kadar yüksek değildir., ancak, halk kitlelerimiz manen ve siyasal yönden, öteki Avrupa ülkelerindeki kitlelere göre, daha aşağı düzeyde bulunmuyorlar.

Bulgar halkı 500 yıl ~~kayın~~ süren yabancı kölelik süresinde kendi dilini ve ulusal özelliğini kaybetmedi ve

kurtuluşu için canla başla savaştı. Bulgar olduğum için utanmama hiç bir neden yok. Ben, faşizme karşı ve komünizm için köylesine kahramanca savaşıyan Bulgar işçi sınıfının evlâdı olmakla gurur duyuyorum.

VI. Bu yargılamanın niteliği, Raystag Yangınının Alman-ya Komünist Partisi, üstelik, dünya komünizminin işi olduğu savıyla önceden belirlenmiş bulunuyordu.

Baş Savcı Dr. Verner şöyle diyor:

"...İşte bundan dolayı, iddi tarafı, bu canice suikastin, devlet düşmanlarına, daha sonra Alman Devletine karşı genel bir saldırıya geçmek, devleti yıkmak ve III cü Enternasyonalin himmetiyle onun yerine proletaryanın diktatörlüğünü, sovyet devletini kurmak isteyenlere bir sinyal olması gerektiği görüşündedir..."

Ne var ki, komünistlere böylesi suçlar ilk kez yükleniyor değil.

Yalnızca birkaç örnek vermek isterim:

I. Provokasyon Suikastleri

- a) Bir) Macar psikopat ve provokatör tarafından Uterborg'ta yapılan tren kazası;
- b) Fransız Cumhurbaşkanı Dumer'in Gorgulov tarafından öldürülmesi;

c) Sofya Katedraline karşı yapılan suikast provokasyonu-2000 aktif komünist öldürüldü;

d) Sofya Polis Şefi Prutkin tarafından savaştan demiryolu işçilerine karşı örgütlenen bombalı komplo;

e) Almanyada çıkarılan yangınlar (12 Ekim 1933 tarihli "Folksr Beobahter" in haberi).

Pomeranya Yangını
Açıklığa Kavuşmuştur *)

Ağır Ceza Polisi kırk patronu tutuklamıştır.

Ştetin Ağır Ceza Polisi, Alman suç tarihinde örneği görülmemiş biçimde yangın çıkarma olayını açıklığa kavuşturmuştur. Pomeraniya Eyaletinde son yıllarda yangın çıkarma yoluyla milyonları bulan değerler ziyan edilmiştir. Pomeraniya bu acı istatistik veriler tablosunda en önde giden Alman eyaleti. Şimdi anlaşılmıştır ki, bu suçların büyük bir kısmı, caniler çetesinin yardımıyla evleri, çiftlikleri ve depoları yakan inşaat sektörü kapitalistleri tarafından işlenmiştir. Bu çetenin üyeleri, her yangın başına 3 ila 10^M mark almışlardır.

Kovuşturma makûlolarının şimdiye değin ortaya çıkar-
çıkardıkları suçlara göre, bu çete toplam 1.5 milyon Mark değeri-
rinde 150 bina yakmıştır.

Bu skandal dolayısıyla, şimdiye değin, aralarında bir tuğla fabrikası sahibinin, 6 köy işletmesi sahibin ve yangın çıkaranlardan 9 unun da bulunduğu 43 fabrikatör tutuklanmıştır....

*) Alıntı kısaltılmış olarak veriliyor.

Yangın çıkaran çetenin başı ^{Berlin}indeki tuğla fabri-
kasının sahibi Ernst Spiyorke imiş, Bu fabrikatör, inşaat bürola-
rı sahipleriyle ve toprak ağalarıyla sıkı bağlar içindeymiş. Spi-
yorke, yangın çıkarmak için siparişler alıyor ve bu insanların
yanında hizmet gören çeteye bu işi havelle ediyormuş. Tuğla fab-
rikasının sahibi Spiyorke, yangın fiyatlarına çok düşük olarak
belirlenmiş. Yangınlar kiremit, çimento ve tuğla aranımını önemli
ölçüde artırdığı için, yangınlardan çok büyük yararı olmasına
karşın, her yangın başına, 3 Marktan fazla ödemiormuş..."

2. Politik Amaçlı Falsifikasyonlar :

a) 1926 İngilterede 3 Zinoviev'in "Mektubu" olayı;

b) Berlinde, Beyaz Ruslara ait düzmece belgeler hazır-
lıyan büro: Drujelovski: Homintern "Belgeleri".

3. Bismark'ın 1870 de ki Telgrafı :

Fransayla Almanya arasında savaş çıkarma provokasyo-

nu.

VII. Göring'in Savı: "Komünistlerin birşeyler yapma-

ları gerekiyordu-Ya şimdi, ya da hiç bir zaman !"

Baş Savcı Dr. Verner:

"....Komünist Partisi öyle bir durumdaydı ki, ya sa-
vaşsız geri çekilmesi, ya da, hazırlığını tamamlanmış ol-
masına karşın, savaşıma girmesi gerekiyordu. O dönemdeki ko-
şullarda, Komünist Partisi için yalnızca bu şans vardı. Ya
amacından savaşı vazgeçecek, ya da, belirli koşullarda
durumunu kurtarabileceği umutsuz bir harekete girişmeye,

~~banko oynamaya karar verecekti. Bu oyunda~~
 banko oynamaya karar verecekti. Bu oyun da başarısızlıkla
 sonuçlanabilirdi, ancak, böyle olsa da, Komünist Partisinin
 savaşı geride çekilmesi durumundan daha kötü olmayacaktı."

Karşıtıyla iyi savaşmak isteyen, her şeye karşı onu
 iyi tanıması gerekir. Partinin yasaklanması, kitlesel örgütlerin da-
 ğıtılması, legalitenin kaybedilmesi, kuşku yok ki, bütün bunlar dev-
 rimci hareket için ağır darbelerdir. Ne var ki, bu, hiç de, her şeyin
 kaybedildiği anlamını taşımamaktadır.

Almanya Komünist Partisi, birçok ülkede (Polonya, Ital-
 ya, Bulgaristan v.b.) komünist partilerin illegal olarak da savaşım-
 larını sürdürdüklerini iyi biliyordu.

Almanya Komünist Partisi iyi biliyordu ki, illegal par-
 tide olmalarına, kanlı kovuşturmalara uğramalarına karşı, Rus Bolşe-
 vikleri örgütlenmişlerdi ve 1917 de Ekim Devrimini zafere ulaştırı-
 rak erki almışlardı.

Bereket versin ki, komünistler, karşıtları gibi dar gö-
 rüşlü değillerdir ve en güç durumlarda bile kendilerine hakimdir-
 ler!

Almanya Komünist Partisi gizlilik koşullarında bile,
 proletarya devrimini hazırlayabilir ve gerçekleştirebilir. Bu ona

çok kurbanlara malolabilir, ancak parti bu durumda çelikleşir güçlenir. Örnek: Bulgaristan

Bu yargılama, komünizmi yer yüzünden silip yok etmek
çabalarının zincirinde bir halkadır.

Gerçekte Komünist Enternasyonal nedir ?

Bu, milyonlarca üyesi ve ülküdaşı olan bir dünya partisi-
 sidir.

Onun en büyük ve birinci seksiyonu yönetici partidir
 ve bu parti dünyanın en büyük ülkesini yönetmektedir.

Böylesi bir dünya partisi söz ve iş oyunları oynamaz.

Böylesi bir parti, milyonları bulan yandaşlarına resmen
 bir türlü konuşup, öte yandan gizli olarak bu söylediğinin tersini
 yapamaz.

Böylesi bir parti ikili hesap yapmayı bilmez.

Ve bu milyonluk parti 1933 Şubatında Alman komünistle-
 rine şu çağrışı yapıyordu:

Yığinsal çalışma, yığinsal savaşım, yığinsal direnme,
tek cephe ve hiç bir zaman macera değil ! (KEYK kararlarından, Kö-
 mininternin bildirgesi-işte komünist taktik A dan Z ye değin böyle
 dir.)

VIII.Yargılama neyi kanıtladık ?

a)Raystag Yangınının komünistlerin işi olduğu ^{mesalı} ~~şeyi~~

tamamen yürütülmüş oldu.

b)Bu hiç bir sinyal,ayaklanmanın başlaması için bir işaret ~~ışık~~ değildir. 1933 Şubatı sonunda kimse bir komünist ayaklanma beklemiyordu.

Raystag Yangını dolayısıyla,kimse bir ayaklanma belirtisi,her hangi bir hareket,deneme gözlememiştir.

Kimse o zaman böyle bir şey işitmemiştir.

Bu konuda ortaya atılan tüm masallar daha sonraki tarihlerdedir.

c) Proletarya,o sırada,^{hizmet} ~~faşizme~~ faşizme karşı savunma durumunda bulunuyordu.

Almanya Komünist Partisi,yığınların direnişini,savunmasını örgütlemeye çalışıyordu.

Bundan dolayı,Raystag Yangınının,proletaryaya ve onun öncüsü Almanya Komünist Partisine karşı önceden tasarlanmış bir saldırı hareketine bir bahane,bir başlangıç bir sinyal olduğu tanıtlanmıştır.

IX. Şubat Ayı Sonunda Raystag'da Yangın Çıkarıl-

masından, Gerçekte, Kimin Gereksinimi Vardı ?

Durum:

ki
a) Ulusal cephe içinde savaşım. Milliyetçilerin (nas-
Nasyonal-sosyalistlerin
yonalistler) mutlakiyet ve "ulusal koalisyon" kurma çabaları (Ti-
sen-Krup egemenliğinin güçlenmesi)

b) İşçi sınıfı içinde, faşist diktatörlüğün baskılarına
karşı direnmek için tek cephe kurma hareketi.

Sosyal demokrat işçiler giderek Vels'in, Laypart, Se-
vering ve Braun'un politikasından kopuyorlar.

Almanya Komünist Partisinin etkisinin çok fazla art-

ması.

Nasyonal-sosyalist yönetime şunlar gerekliydi:

~~ulusal güçlükler~~

a) Dikkatleri iç güçlüklerden başka yana çekmek için
kundaklama manevralarına başvurmak, ulusal cephede hegemoni
sağlama aracı;

b) İşçi sınıfının geliştirmekte olan tek cephesini boz-
mak;

c) Almanya Komünist Partisine ve genelinde Alman iş-
çi hareketine karşı kitlesel kovuşturmayla geçmek için büyük çapta

bir bahane yaratmak;

c) Nasyonal sosyalistlerin Almanyayı hollendiklerden, komünist tehlikeden kurtaracağını kanıtlandırmak.

Cumhurbaşkanının Halkı Ve Devleti Savunmaya İliş-
kin Olağanüstü Kararı (28 Şubat 1933)

Olağanüstü Durum

§ 1. Alman İmparatorluğu Anayasasının 114, 115, 117, 118, 123, 124 ve 153 cü maddeleri ikinci bir yönergeye değin iptal edilmiştir. Bundan dolayı kişisel özgürlük, özgürce görüş bildirme hakkı ve bu arada basın özgürlüğü, dernekleşme ve toplanma özgürlüğü ~~ola-~~ ^{kısıtlanmıştır} ~~dağı~~ ^{vardır}, posta ve telgraf haberleşmesinin, telefon konuşmaları-
nın gizliliğini bozmaya, ~~kimliklerini~~ ^{evlerde arama-tarama} yapmaya, evlerde bul-
lunan ~~bulgulara~~ ^{şeyşalara} el koymaya olduğu gibi daha önce yasayla ~~güsteri-~~ ^{sapıtan}
~~len sınırlar içinde~~ ^{ki} ~~sapıtan~~ özel mülkiyeti sınırlandırmaya izin verilmiştir.

§ 2. Yerel temsilciliklere ilişkin olarak imparatorluk hükümetine kefalet verilmiştir.

X. Van Der Lübe Yalnız Değildi

Parizius : " Öteki sanıkların yazgısı bu sorunun ya-

nitine bağlıdır !" Hayır, bin kez hayır !

Toplantı salonu başka kişilerce ve başka biçimde yakılmıştır. Van Der Lübe'nin yangın çıkarmasıyla, toplantı salonunda çıkarılan yangın, yalnızca zaman bakımından çakışmaktadır, ancak geri kalan durumlar bakımından kökten değişiktir. Çok olasıdır ki, Van Der Lübe, bu kişiler tarafından bir araç olarak, bilinçsiz biçimde bu amaçta kullanılmıştır. Ancak Van Der Lübe komünist değildir.

O isyan eden bir lümpen proleterdir.

Böylece, siyasal çılgınlıkla siyasal provokasyon arasında kurulan gizli birlik Raystag Yangınına doğurmuştur.

Siyasal çılgınlığın birlik temsilcisi sanık sandalyesinde oturuyor. Siyasal provokasyon cephesinin temsilcileri ortalıktan kaybolmuşlardır. Ve işte zavallı "Faust" burada hazır bulunuyor, kurnaz "Mefisto" ise ortada yok.

XI. Nasıl Oldu da Suçsuz Komünistlerⁱⁿ Kundakçı Olarak Yargılanmaya ^{sicildi?} Başladılar ?

Gerçekler konuşsun :

a) Göring'in 28 Şubat'taki açıklaması.

Van Der Lübe'nin parti bileti?

Torgler ve Van Der Lübe.

Komünistlerin işi !

b) Henigsdorf bir yana bırakıldı. Hiç bir kovuşturma yapılmıyor.

c) Van Der Lübe'yle birlikte Henigsdorf Pansiyomunda kalanlar şimdiye değin aranmadı ve bulunmadı.

d) Rüstag'da yangın başladığını Brandenburg kapılarındaki devriyeye ilk kez haber veren sivil kişi aranmadı ve şimdiye değin bulunmadı, nerde olduğu bilinmiyor.

e) Dr. Albrecht (nasyonal sosyalist milletvekili).

zeftkililerinin
Kovuşturmanın kesinlikle yanlış stratejisi: kundakçıları, onların bulunmadığını yerlerde arıyorlar ! Komünistleri mutlaka Van Der Lübe'nin suç ortağı göstermek için harcanan çaba !

Bunun başlıca sorumlusu Göringtir!

X 1. İddia tarafı, görevi çok kolaylaştırdı.

Yangın hakkında araştırma yapan komisyonun memurları karar verdiler: Madem ki, gerçek suçlular ortada yoktur, onların yerine başkalarının bulunması gerektir, yani e deyim yerindeyse ersatz (benzer) kundakçılar bulmak gerektir.

Komünistlerin işte böylece Raystagın gerçek kundakçılarının yerini almaları gerekmişti.

" Doğa boşluk olmasına izin vermez ! "

Çözümleyici rol oynayan tanık çevresi:

Karvane-Van Der Lübe'yi Torgler'le birlikte görmüş.

Fray- Torgler'i Popov'la birlikte görmüş.

Binbaşı Vebersted-Tanev'i Van Der Lübe'yle birlikte görmüş.

Dr.Dröşer-Torgler'i Dimitrov'la birlikte görmüş.

Hemler- Van Der Lübe'yi Dimitrov ve Popov'la birlikte görmüş.

(Dr.Dröşer ve I.Tsimerman aynı kişiler!)

XIII.1933 yılında Raystag'ın yakılmasının komünistlerin işi olduğunu kanıtlamak için,Heler,1925 yılında yayınlanan bir komünist şiirden alıntı yapıyor.

Ben de Almanyanın en büyük şairi Götter'nin bir şiirinden alıntı vereyim:

Vakit geçmeden akıllan sen,
mutluluğun büyük terazisinde
ibre pek seyrek durur olduğu yerde:

Ya yükselecek, ya alçalacaksın,
 ya hlkmedecek, kazanacaksın,
 ya da köle olup kaybedeceksin.
 Acı çekeceksin, ya da zafere ulaşacaksın
 Ya rs olacaksın, ya da balyoz.

Evet, rs olmak istemiyen, balyoz olmalıdır !

Tim Alman işçi sınıfı, ne 1918 yılında, ne 1923 yılında, ne
 20 Temmuz 1932 de, ne de şubat 1933 tarihinde, bu gerçeği anlamıştır.
 Bunun suçlusu sosyal demokrat nderlerdir, Vels'lerdir, Severing'ler-
 dir, Braun'lardır, Lappart'lar ve Grasman'lardır. şimdi Alman işçileri
 bunu anlayabileceklerdir.

XIV . Adalet konusu.

Ben hiç bir biçimde yüksek yargıçlarımı zmek istemem.
 Ne var ki, ben tanrının var olduğuna ne denli inanıyorsam ^vTenis'in
 de yansızlığına o denli az inandığımı açıkça söylemek zorundayım.
 Bu konuda, mahkeme için olduķa yetkili bir tanıktan
 alıntı verebilirim. Bu tanık Adalet Bakanı Sayın Kerl'dir. Bu içten-
 likli ve cesur çocuk, bu yılın Nisan ayında şunları söyledi (28 Nisan
 ayında-"Montagspost") :

*)Dimitrov burada zeka oyunu yapıyor, Almanca Kerl sözü çocuk
 anlamını da taşıyor.

"Formel liberal hukukun değişmez inancına göre, nesnellik, yargının putu olmalıdır. Şimdi biz, halkla yargı arasındaki yabancılaşmanın kaynağını da ortaya çıkardık ve bu yabancılaşmanın suçlusu eninde sonunda her zaman yargı olmuştur. Çünkü, halkın varlığını sürdürmek için savaşım verdiği bir sırada, nesnellik de ne demek oluyor? Savaşan asker, nesnelliğin ne demek olduğunu biliyor mu? Zafer kazanan ordu bunu biliyor mu? Asker ve ordu, yalnızca tek bir şey düşünür, yalnızca tek bir soruya yanıt arar ki, o da, özgürlüğü ve şerefini nasıl kurtaracağıdır, ulusu nasıl kurtaracağıdır.

Böylece, kendiliğinden anlaşılıyor ki, ölüm-kalım savaşını veren bir halk için yargı, ölü nesnelliğe boyun eğen bir yargı olamaz. Yargılamamanın, savcılığın ve avukatların işlevleri, yalnızca şu hareket noktasına dayandırılmalıdır: Ulusun yaşamı için ne önemlidir ve ulusu ne kurtarır?

Durallık olan ve böylece uyusukluk, halka yabancılaşma demek olan ilkesiz nesnellik değil, hayır, bir bütün olarak kolektifin ve birey olarak kişinin hareketleri, işleri, halkın, ulusun gereksinmelerine bağımlı olmalıdır".

Bu çok değerli bir itiraftır ! Yasalar ve devlete ihanet, tamamen zamana ve duruma bağlı olan çok göreceli kavramlardır.

Örneğin, Sovyetler Birliğinde yasal olan, Almanyada yasa dışı olarak kovuşturmaya uğruyor ve bunun tersi.

Bir yıl önce Almanyada yasal olan, bugün yasal sayılmıyor.

Almanyada, şimdilik, nasyonal sosyalizm yönetimdedir, Avusturya ve Çekoslovakya'da, şimdilik, nasyonal sosyalistler kovuşturmayla uğruyorlar ve illegaller; onlar sahte pasaport (kimlik kartı) taşımak başka isimler kullanmak ve şifreli adreslerden yararlanmak zorundadırlar.

Tamamla

Amaçlara uygun yargılamalar ve amaçlara uygun cezalar.

Tamamla

XV . XVII ci yüzyılda Galileo Galilei, Engizisyon Mahkemesinin karşısına çıkarılmış ve bu zorlu mahkeme onu dinden sapmış bir kimse olarak, ölüme mahkum etmek için yargılamıştı. Galilei, derin bir inanç ve kesinlikle şöyle haykırıyordu:

Ne yapayım ki

"Ve her şeye karşın, Dünya yine dönüyor !"

Ve bu bilimsel durum, daha sonra bütün insanlığın malı oldu.

Bugün, biz komünistler ~~yaşlı~~ Galilei'den hiç de geri kalmadan diyebiliriz ki:

madan diyebiliriz ki:

Ne yapayım

"Ve her şeye karşın, O dönüyor !" Tarihin tekerleği ile-

ri doğru dönüyor, Sovyet Avrupasına doğru, Evrensel Sovyet Cumhuriyetlerine doğru dönüyor ! Ve Komünist Enternasyonal'in yönetimi altındaki proletarya tarafından hareket ettirilen bu tekerlek, ne kıyam

Önlenleriyle, ne hapishanelerle, ne de, ölüm cezalarıyla durdurulabilir.

O dönüyor, ve komünizmin kesin utkusuna dek dönecektir!

XVI. Sayın Baş Savcı, Bulgar sanıkların "Kanıt yetersizliği nedeniyle" aklanmalarını önermektedir. Ne ki, bu benim için hiç de doyurucu değildir. Sorun hiç de öyle basit değil. Bizim Bulgarların da, Torgler gibi kanıt yetersizliğinden değil, komünist olarak bu tür ~~anti-komünist~~ anti-komünist bir hareketle hiç bir ilişkimiz olmamasından, olamayacağından dolayı aklanmamız gerekmektedir.

Öneriyorum:

1. İmparatorluk Mahkemesi, bu yargılamada bizim suçsuzluğumuzu kabul etmeli, suçlamayı da yanlış saymalıdır.
2. Van Der Mibe, işçi sınıfına karşı bir araç olarak kullanılmış sayılmalıdır.
3. Bize karşı yönetilen haksız suçlandırmanın suçlularından sorumluluk aranmalıdır.
4. Kaybettiğimiz zaman, bozulan sağlığımız ve çektiğimiz çileler dolayısıyla, bu suçluların bize tazminat ödemeleri sağlanmalıdır.

Zaman gelecek, bu öneriler faiziyle birlikte yerine getirilecektir.

MAHKEMEDE YAPTIĞI SON SAVUNMA

16 Azalık 1933

/Stenogram/

Dimitrov : Yargılama Usul Yasasının 258 ci maddesine göre

benim, hem sanık, hem de savunucu olarak konuşmak hakkım vardır.

Başkan : Son savunma hakkınız vardır. Bu hak size veriliyor

Dimitrov : Yargılama Usul Yasasına göre, suçlandırıicılarla

tartışma ve bundan sonra da son savunmamı yapma hakkım vardır.

Sayın yargıçlar, sayın iddia makamı, sayın savunma avukatları ! Daha üç ay önce, bu yargılamanın başında, bir sanık olarak, mahkeme başkanına mektupla başvurarak, duruşmalardaki konuşmalarımın yargılamada bir çatışma yaratmasından duyduğum üzüntüyü belirtmiştim. Ancak duruşmalardaki tutumumun, soru sorma hakkımı kötüye kullanma ve propaganda yapma amacıyla konuşma biçiminde değerlendirilmesine de kesinlikle karşı çıkmıştım. Açıktır ki, suçsuz olmama karşın suçlandırıldığımı göre, elimdeki bütün araçlarla savunmamı yapmam gerekir.

O mektupta şöyle yazmıştım:

" Kimi sorunların, tüzel biçim bakımından, tarafımdan

Wergaman

doğru konmadığını kabul ediyorum. Ne var ki, bu, benim Alman hukukunu bilmeyişimden ileri geliyor. Bundan başka, ben, yaşamımda ilk kez, böylesi bir yargılamaya katılıyorum. Kuşku yok ki, kendi isteğine göre bir savunma avukatım olsaydı, kendi savunmam için hiç de elverişli olmayan durumlardan kaçınmış olacaktım.

Anımsatırım ki, önerdiğim tüm savunma avukatları (Deçev, Ciaferi, Kampinki, Tores, Grigorov, Amerikadan Leo Galahar ve Saar Brükenden Dr. Leman), bu, ya da şu bahaneyle, birbirini ardına İmparatorluk Mahkemesi tarafından yadsınmış ve görüldüğü gibi Sayın Deçeveyse üstelik giriş izni verilmemiştir.

Ben, Sayın Dr. Paul Tayhert, kişiliği ve avukatlığı üstüne bir güvensizlik beslemiyorum. Ancak, Almanyadaki şimdiki durumu göz önüne aldığım için, Tayhert'e, resmi savunma avukatı olarak, gerekli güveni duyamam. Bundan dolayı, ben, kendikendimi savunmaya çalışıyorum ve kuşkusuz, kimi kez, tüzel açıdan, doğru olmayan adımlar da atıyorum.

Duruşmalardaki savunmamın yararı için, vesanıyorum bütün yargılamanın normal geçmesinin yararına olarak, bir kez daha, ve son kez olarak, artık kız kardeşimden vekillik belgesi almış bulunan avukat Marsel Vilar'a savunmama katılma izni verilmesini İmparatorluk mahkemesinden rica ediyorum.

Bu önerim de, üzülerek belirteyim ki, yine yadsınırsa, benim, becerebildiğim ve anladığım kadarıyla, kendi kendimi savunmaktan başka bir çarem kalmıyacaktır".

Bu öneri de yadsındıktan sonra, savunmamı kendim yapmaya karar verdim. Bana dayatılan savunma avukatının ne gülünü ne de dikenini isterim. Yargılama süresince, avukatın yardımı olmadan, kendi kendimi

savunmaya çalıştım.

Tamamen açıktır ki, şimdi de, ben, kendimi Dr. Tayhert'in savunma demeciyle hiç bağımlı saymıyorum. Savunmamda, yalnızca, benim şimdiye dek, yargıçlar önünde söylediklerimin ve şimdi söyleyeceklerimin önemi vardır. Kendi savunma avukatı tarafından yeteri ölçüde hakaret görmüş olan Torgler'i gücendirmek istemiyorum ama, şunu açıkça söylemem gerekiyor :

Suçsuz olmama karşın, Dr. Zak'ın Torgler'in yararına yaptığı böylesi bir savunmayla aklanmaktansa, İmparatorluk Mahkemesince ölüme çarptırılmayı yeğlerim.

Başkan (Dimitrov'un sözünü keserek) : Burada eleştiriy-le uğraşmak değil sizin işiniz.

Dimitrov : Sert ve acı bir dille konuştuğumu kabul ediyorum. Benim savaşımın ve yaşamım da sert ve ağır idi. Ne var ki, dilim, açık ve içtenliktir. Olguları, kendi adlarıyla tanımlamaya alışkınım. Ben, yükümlülüğü gereği olarak, burada müvekkilini savunmak zorunda olan bir avukat değilim.

Ben, suçlandırılan bir komünist olarak, kendimi savunuyorum.

Ben, kendi komünist onurumu, devrimci onurumu savunuyorum.

Ben, kendi ülkülerimi, komünist inancımı savunuyorum.

Ben, kendi yaşamımın anlamını ve içeriğini savunuyorum.

İşte bundan dolayı, duruşmada her söylediğim tümce, deyim yerindeyse, etimden tırnağımdan kopmuş bir parçadır. Her söylediğim sözcük, bana yönetilen bu haksız suçlandırma karşısında, böylesi anti-komünist bir suçun komünistlere yüklenmek istenmesi karşısında, duyduğum öfkeyi yansıtmaktadır.

Çok kez, beni, Alman Yüksek Mahkemesine karşı ciddi olmayan bir tutum içinde bulunmakla kınadılar. Bu hiç de haklı değildir.

Bir komünist olarak, benim için en yüksek yasanın, Komünist Enternasyonalin Programı olduğu, en yüksek mahkemenin de, Komünist Enternasyonalin Kontrol Komisyonu olduğu doğrudur.

Ne var ki, İmparatorluk Mahkemesi, yalnızca, özellikle yüksek yargılardan oluşan bir kurum olduğu için değil, devlet erkini çok önemli bir organı olduğu için de, egemen toplumsal düzenin önemli bir organı, en büyük cezayı kesin biçimiyle verecek bir kurum olduğu için de, bir sanık olarak, benim, bu mahkemeye tüm ciddiyetimle yanaşmam gerekmektedir. Vicdanımda rahatlık duyarak, mahkeme önünde, dolayısıyla kamu oyu önünde de, tüm sorunlarda, yalnızca gerçekleri

söylediğimi belirtebilirim. Gizlilik durumunda olan partime gelince, ben, bu konuda, hiç bir sorguyu kabul etmedim. Her zaman ciddiyetle ve çok büyük bir güven duygusu içinde konuşmuşumdur.

Başkan : Ben, burada, bu salonda, sizin komünist propagandasıyla uğraşmanıza katlanamam. Baştan beri sizin yaptığınız budur. Bu ruhta sürdürürseniz, söz hakkınızı geri alacağım.

Dimitrov : Propaganda amacı güttüğüm savına kesinlikle karşı çıkmam gerekiyor. Duruşmalardaki savunmamın, bir ölçüde, propaganda etkisi olabilir. Tutumumun, sanık durumundaki bir komünistin nasıl davranması gerektiğine bir örnek olabileceği düşünülebilir. Ancak, savunmamın amacı bu değildi. Benim amacım, Dimitrov'un, Torgler'in, Popov'un ve Tanev'in, Almanya Komünist Partisinin ve Komünist Enternasyonalin yangınla ilgileri olduğu suçlamalarını çürütmektir.

Ben, Bulgaristanda hiç kimsenin, bizim, Raystag'ın yakılmasına katıldığımızı inanmadığını biliyorum. Biliyorum ki, yabancı ülkelerde de, buna, kimse inanmaz. Ne var ki, Almanyada koşullar başkadır, burada, böylesine tuhaf iddialara insanlar inanabilirler. İşte bundan dolayı, Komünist Partisinin, böylesi bir suça katılmadığını, bununla hiç bir ilişkisi olmadığını tanıtlamak istedim.

Eğer propaganda söz konusu ise, burada yapılan konuşma-

ların birçoğu bu niteliği taşıyordu. Göbels ve Göring'in nutukları da, komünizmin yararına olarak, dolaylı propaganda etkisini taşıyordu. Ancak, onların nutuklarının böyle propaganda etkisi taşımasından dolayı, kimse onları sorumlu tutamaz (Salonda kıpırdanma ve gülüşmeler).

Basın, yalnızca her fırsatta beni kötülemekle kalmıyor -ki bu beni ilgilendirmiyordu- aynı zamanda, benimle ilgili olarak, benim halkımı, Bulgar halkını da "yabani" ve "barbar" diye tanımlıyordu; bana "kötü" "karanlık Balkanlı", "yabani Bulgar" diyorlardı. Ve ben bunu suskunlukla geçiştiremem.

Bulgar faşizminin yabani ve barbar olduğu doğrudur. Ancak, Bulgar işçileri ve köylüleri, Bulgar halk aydınları hiç de yabani ve barbar değildir. Kuşku yok ki, Balkanlardaki maddi kültür düzeyi öteki Avrupa ülkelerinde olduğu kadar yüksek değildir, ancak, halk kit-
lelerimiz manen ve siyasal yönden, öteki Avrupa ülkelerindeki kitlelere göre, daha aşağı düzeyde bulunmuyorlar. Ülkemizde sürdürdüğümüz siyasal savaşım, siyasal emellerimiz, öteki ülkelerinkinden daha aşağı düzeyde değildir. Kendi dilini ve milliyetini kaybetmeden 500 yıl yabancı kölelik altında kalan bir halk, Bulgar faşizmine karşı ve komünizm için savaşım vermiş ve veren işçi sınıfımız ve köylüler,

böylesi bir halk, yabani ve barbar değildir. Bulgaristanda yabani ve barbar olanlar, yalnızca, faşistlerdir. Ne var ki, ben, size soruyorum sayın başkan, hangi ülkede faşistler barbar ve yabani değildir ki ?

Başkan (Dimitrov'un sözünü keserek) : Almanyadaki siyasal durumu ima etmiyor musunuz ?

Dimitrov (alayla bir gülüşle) : Kuşkusuz hayır, sayın başkan...

Çok önceleri, Alman İmparatoru V-ci Karl'ın, yalnızca atlarıyla Almanca konuştuğunu söylediği ve Alman soylularının ve öğrenim görmüş olanların yalnızca Latince yazıp okudukları ve Almandan utandıkları zaman, "barbar" denilen Bulgaristanda, havarilerden Kiril ve Metodiy, eski Bulgar yazısını yaratmış ve yaymışlardır.

Bulgar halkı, bütün gücüyle ve olağanüstü bir dirençle, yabancının köleliğine karşı savaşım vermiştir. İşte bundan dolayı, ben, Bulgar halkına karşı yapılan saldırıları, protesto ediyorum. Bulgar olduğumdan utanmam için ortada bir neden yoktur, ve ben, Bulgar işçi sınıfının oğlu olduğum için gurur duyuyorum.

Ana sorun üzerinde durmadan önce, şunu belirtmem gerekiyor : Dr. Tayhert, Raystag'ın kundaklanmasında, bizim ^{kendi} kendimizi sanık

durumuna düştirdüğümüz ileri sürerek, bizi kınıyor. Buna yanıt olarak söyleyeyim ki, 9 Marttan, tutuklanmamızdan sonra, bu yargılamanın başlamasına dek, çok zaman geçti. Bu zaman süresi içinde, şüpheli olan bütün durumlar incelenebilirdi. Soruşturma döneminde, ben, Raystag'ın Yakılmasıyla İlgili Komisyon denilen komisyon memurlarıyla konuştum; bu memurlar, bana, Raystag yangınında Bulgarların suçlarının olmadığını söylediler. Bizi, yalnızca, yabancı pasaport taşımakla, yabancı isim taşımakla, adres belgesi taşımamakla, v.b. suçlandırıdılar.

Başkan : Şimdi söyledikleriniz duruşmada incelenmiş değildir. Bu yüzden, şimdi burada, bundan söz etme hakkınız yoktur.

Dimitrov : Sayın başkan, bizim, zamanında, bu suçlamadan kurtarılmanız için, bu süre içinde, bütün verilerin yoklanması gerekirdi. İddianamede, Dimitrov, Popov, ve Tanev'in Bulgar mültecileri olduklarını ileri sürdüklerinden söz ediliyor. Ancak, buna karşın, onların, gizli işler çevirmek amacıyla, Almanyada bulunduklarının kanıtlanmış olduğunu düştünmek gerekirmiş ! İddianamede şöyle deniyor : "Onlar, silâhlı ayaklanmayı hazırlamak için Moskovadaki Komünist Partisi tarafından gönderilmişlerdir".

¹²
İddianamenin 83 üü sayfasında deniyor ki, Dimitrov, 25 Şu-

battan 28 Şubata değin Berlinde olmadığını söylemişse de, bu, durumu değiştirmiyor ve onu, Dimitrov'u Raystag'ın yakılmasına katılmak suçundan serbest bırakmıyor. İddianamede, bu, yalnızca Helmer'in verdiği ifadeden anlaşılmıyor deniyor ve devamla, başka kanıtlar da bunu gösteriyor deniyor. Öyle ki...

Başkan(Dimitrov'un sözünü keserek) : Siz burada, bütün iddianameyi okumayınız, biz yeterince biliyoruz onu.

Dimitrov : Savcının ve sanık avukatlarının duruşmalarda söylediklerinin dörtte üçünün herkesçe çoktan bilinmesine karşın, onların bunu bir kez daha yinelediklerini söylemek isterim. (Salonda canlılık ve gürültü). Helmer, Dimitrov ve Van Der Lübe'nin "Bayernhof" Lokantasında olduklarını söyledi. İddianamede devamla şunları okuyorum:

"Dimitrov, suçüstü yakalanmamış olsa da, Raystag'ın yakılması hazırlıklarına katılmıştır. Kendisi kanıt sağlamak üzere Münch'e gitmiştir. Dimitrov'un üzerinde bulunan broşürler, kendisinin, Almanyada, komünist harekete katıldığını gösteriyor."

Vaktinden önce doğan bir çocuk olduğu anlaşılan, bu işle birlikte hazırlanmış iddianame, işte böyle kanıtlanmıştı.

Başkan(Dimitrov'un sözünü keserek) : İddianameye karşı

bu deyimi kullanmamanız gerekirdi.

Dimitrov : Başka bir deyim arıyacağım.

Başkan : Ancak, böylesine uygunsuz olmasın.

Dimitrov : Başka bir bağlantı dolayısıyla suçlandırma

yöntemlerine ve iddianameye yeniden dönüyorum.

Bu yargılamanın niteliği, Raystag'ın yakılmasının, Alman-ya Komünist Partisi'nin, üstelik, dünya komünizminin işi olduğu savıyla önceden saptanmış bulunuyordu. Bu anti-komünist davranış, Raystag'ın yakılması, komünistlere yüklenmişti, komünist ayaklanmanın bir işareti olarak ilen edilmişti, Alman Anayasasını değiştirme sinyali olarak gösterilmişti. Bu savın yardımıyla, bütün yargılamaya anti-komünist bir nitelik kazandırıldı. İddianamede şöyle deniyor :

"...İşte bundan dolayı, iddia tarafı, bu canice suikastin, devletin düşmanlarına, daha sonra, Alman devletine karşı genel saldırıya geçmek, devleti yıkmak ve III cü Enternasyonalin himmetiyle, onun yerine proletaryanın diktatörlüğünü, Sovyet devletini kurmak isteyenlere bir sinyal olacağı görüşündedir..."

Sayın yargıçlar ! Komünistlere ilk kez böylesi suikastler yüklenmek istenmiş değildir. Ben, burada, bütün örneklerini verecek değilim. Burada, Almanya'da, Uterberg dolayında, bir psikopat,

avantürist, bir provokatör tarafından yapılan tren kazasını anımsatmak isterim. O zaman, yalnızca Almanya'da değil, başka ülkelerde de, haftalarca, bu işi Almanya Komünist Partisinin yaptığı savı, bunun bir komünist terör eylemi olduğu savı, yayılmıştı. Daha sonra, bunun, psikopat ve avantürist Matuska'nın işi olduğu açıklandı. O tutuklanmış ve mahkum olmuştu.

Başka bir örneği anımsatayım : Gorgulov'un Fransız Cumhurbaşkanı'nu öldürmesi. O zaman da, bütün ülkelerde, bu işte komünist parmağı olduğu yazılmıştı. Gorgulov bir komünist, bir Sovyet ajanı gösterilmişti. Sonradan ortaya ne çıktı ? Suikastçinin beyaz orducular tarafından görevlendirildiği ve Gorgulov'un Sovyetler Birliğiyle Fransa arasındaki ilişkilerin koparılmasını isteyen bir provokatör olduğu anlaşıldı.

Sofya Katedraline bomba atılmasını da anımsatmak isterim. Bunu, Bulgar Komünist Partisi örgütlemiş değildi. Anacak, bu olay dolayısıyla, Bulgar Komünist Partisi kovuşturmayla uğradı. Katedralin havaya uçurulması bahanesiyle, iki bin işçi, köylü ve aydın faşist çeteler tarafından gaddarca öldürüldü. Sofya Katedraline bomba atarak

yaratılan patlama, Bulgar polisi tarafından hazırlanmıştı. Daha 1920 yılında, Sofya polis şefi Prutkin, demiryolu işçilerinin grevi sırasında, Bulgar işçilerini kıskırtmak için, bombalı komplo düzenlemişti.

Başkan (Dimitrov'un sözünü keserek) : Bunun duruşmayla ilgisi yok.

Dimitrov : Polis memuru Heler, burada, yangınlar v.b. yollarla komünist propagandası yapılmasından söz etti. Ben, kendisine, patronların kendileri tarafından çıkartıldığı halde, komünistlere yüklenen olaylar, yangınlar olup olmadığını bilip bilmediğini sordum. 5 Ekim tarihli "Folkişer Boebahter" Gazetesinin yazdığına göre, Stetin'de, polisin...

Başkan : Yargılama sırasında bu yazı ortaya sunulmuş değil.

Dimitrov (konuşmasını sürdürmeye çalışır) :

Başkan : Duruşmalarda değinilmediğine göre, burada, bundan söz etmeye kalkmayın.

Dimitrov : Bir sıra yangın...

Başkan: (yeniden Dimitrov'un sözünü keser)

Dimitrov : Bu, soruşturmanın konusu olmuştu, çünkü, bir sıra yangından, burada, komünistler suçlu tutulmuştu. Daha sonra anla-

sıldı ki, bunları, "iş sağlamak amacıyla", işverenler yapmıştır. Bir noktayı daha anımsatayım: belge düzmeciliği. İşçi sınıfına karşı kullanılmış bulunan çok sayıda uydurma belge vardır. Böylesi olaylar çoktur. Örneğin, "Zinoviev'in Mektubu" denilen olayı anımsatırım. Bu düzmece bir belgeydi. Bu düzmece belgeyi İngiliz ^{İktidarcıları} ~~Konservatörleri~~, işçi sınıfına karşı kullandılar. Burada, Almanya'da, bir sıra düzmece belgenin rolünü anımsatmak isterim ki...

Başkan : Bu, yargılamadan dışına çıkıyor.

Dimitrov : Burada, Raystag'ın yakılmasının, silâhlı işyana sinyal olacağı savı ileri sürüldü. Şu biçimde kanıtlandırılma denemesi yapıldı:

Göring, burada, duruşmada, Hitler, iktidara geçtiği an Almanya Komünist Partisinin kendi kitlesinde coşku uyandırmak ve birşeyler yapmak zorunda kaldığını söyledi. Şöyle dedi: "Komünistlerin ~~birşeyler yapması zorunluydu, ya şimdi, ya da hiç bir zaman!~~" birşeyler yapması zorunluydu, ya şimdi, ya da hiç bir zaman !" Göring, yıllardan beri Komünist Partisi'nin, nasyonal sosyalizme karşı savaşın çağrısı yaptığını, nasyonal sosyalistlerin iktidarı ele geçirdikleri anda, Almanya Komünist Partisi için, harekete geçmekten başka yol kalmadığını, ya şimdi, ya da hiç bir zaman durumunun ortaya çıktığını söyledi. Başsavcı, bu savı daha tam ve daha "akıllıca" formile etmeyi de-

nedi.

Başkan : Başsavcıya hakaret etmenize izin vermem.

Dimitrov: Baş suçlandırıcı olarak, Göring'in ileri sür-
duğu sav, baş savcı tarafından geliştirilmişti. Başsavcı Dr.Verner,
şöyle diyor:

"Komünist Partisi, öyle bir durumdaydı ki, ya sa-
vaşsız geri çekilmesi, ya da, hazırlığını tamamlamamış ol-
masına karşın, savaşıma girmesi gerekiyordu. O dönemdeki
koşullarda, Komünist Partisi için, yalnızca, bu şans vardı.
Ya amacından savaşı vazgeçecek, ya da, belirli koşullarda,
durumunu kurtarabileceği umutsuz bir harekete girişmeye,
banko oynamaya karar verecekti. Bu oyun da başarısızlıkla
sonuçlanabilirdi, ancak, böyle olsa da, Komünist Partisi'nin
savaşı geri çekilmesi durumundan daha kötü olmayacaktı"

Komünist Partisine yükletilen bu sav, komünist savı de-
ğildir. Böylesi bir varsayım, Almanya Komünist Partisinin düşmanları-
nın onu iyi tanımadıklarını gösteriyor. Karşıtıyla iyi savaşmak isti-
yenin, onu iyi tanıması gerekir. Partinin yasaklanması, kitlesel örgüt-
lerin dağıtılması, legalitenin kaybedilmesi, kuşku yok ki, bütün bunlar
devrimci hareket için ağır vuruşlardı. Ne var ki, bu, hiç de, her şe-
yin kaybedildiği anlamını taşımamaktadır.

1933 Şubatında, Komünist Partisi, yasaklanma tehlikesiyle

karşı karşıyaydı. Komünist basın yasaklanmıştı, Komünist Partisi'nin de yasaklanması bekleniyordu. Almanya Komünist Partisi, bunu bekliyordu. Bildirilerde ve gazetelerde, bundan söz ediliyordu. Almanya Komünist Partisi, birçok ülkede komünist partilerinin yasaklanmış olduğunu, ancak, buna karşın, çalışmalarını ve savaşımalarını sürdürdüklerini iyi biliyordu. Polonya'da, Bulgaristan'da, İtalya'da ve kimi başka ülkelerde, komünist partileri yasaklanmıştır.

Ben, bu konuda, Bulgar Komünist Partisi'nin deneylerine dayanarak söz söyleyebilirim. 1923 Ayaklanması'ndan sonra, Bulgar Komünist Partisi yasaklandı, ancak, çok kurban vermesine karşın, çalışıyordu. 1923 öncesine göre, daha güçlü oldu. Her sağ duyulu kişi bunu anlıyor.

Almanya Komünist Partisi, gizli olmasına karşın, belirli bir ortamda devrimi yapabilir. Rusya Komünist Partisi'nin deneyi bunu gösteriyor. Rusya Komünist Partisi gizliydi, kanlı kovuşturmalara uğruyordu, ancak, daha sonra, işçi sınıfı, Komünist Partisi'nin önderliğinde, iktidara geldi. Almanya Komünist Partisi yöneticileri, her şeyin yitirildiğini, sorunun ya bu, ya şu olduğunu, ya ayaklanma, ya da, yokolma olduğunu düşünemezler. Almanya Komünist Partisi yönetimi böyle-

sine budalaca düşünemezdi. Almanya Komünist Partisi, gizli çalışmanın çok kurban alacağını, özverili ve atılmalı olması gerektiğini iyi biliyordu. Ancak, kendi devrimci güçlerinin sağlamlaşacağını da, ve önünde duran görevlerini yerine getirme yeteneğine sahip olacağını da iyi biliyordu. İşte bundan dolayı, Almanya Komünist Partisi'nin bu dönemde, banko oynaması gerektiği tamamen olanak dışıdır. Breket ver-
sin ki, komünistler, karşıtları gibi, dar görüşlü değillerdir ve en güç durumlarda bile, kendilerine hâkimdirler.

Almanya Komünist Partisi'nin ve öteki komünist partilerinin, Komünist Enternasyonal'in seksiyonları olduğunu da, buna eklemek gereklidir. Komünist Enternasyonal nedir ? Komünist Enternasyonal'in Tüzüğünden alıntı vermek isterim.

Tüzüğün birinci maddesini sunuyorum :

"Komünist Enternasyonal, bu Uluslararası İşçi Birliği, ayrı ayrı ülkelerdeki komünist partilerinin oluşturduğu bir cemiyet, evrensel tek komünist partisidir. Proletaryanın evrensel devrim hareketinin önderi ve örgütleyicisi, komünizmin ilke ve amaçlarının taşıyıcısı ve yayıcısı olarak, Komünist Enternasyonal, işçi sınıfının ve mülksüz geniş köylü katmanlarının çoğunluğunu kazanmak, proletaryanın evrensel diktatörlüğünü kurmak, Evrensel Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğini kurmak içi sınıfların tamamen ortadan kaldırılması ve komünist toprak

~~lumun ilk aşaması olan sosyalizmin gerçekleştirilmesi için savaşım~~
 lumun ilk aşaması olan sosyalizmin gerçekleştirilme-
 si için savaşım sürdürür."

Milyonluk, evrensel komünist partisi olan Komünist En-
 ternasyonal'de en güçlü olan parti, Sovyetler Birliği Komünist Parti-
 sidir. Bu parti, dünyanın en büyük devleti olan Sovyetler Birliği'nin
 yönetici partisidir. Komünist Enternasyonal, yani evrensel komünist
 partisi, bütün ülkelerdeki komünist partilerinin yönetimleriyle bir-
 likte, siyasal durumun değerlendirilmesini yapar.

Komünist Enternasyonal -ki bütün seksiyonları, doğrudan
 doğruya ona karşı sorumluluk taşırlar- komplocular örgütü değil, ev-
 rensel bir partidir. Böylesi evrensel bir parti, isyan ve devrim oyn
 oynamaz. Böylesi evrensel bir parti, milyonları bulan kendi yandaşla-
 rına, resmen bir türlü konuşup, öte yandan, gizlice, bu söylediğinin ta
 tam tersini yapamaz. Böylesi bir parti, sayın Dr. Zak, ikili hesap yap-
 maz !

Dr. Zak : Pek iyi, komünist propagandaına devam ediniz.

Dimitrov : Böylesi bir parti, milyonlarca proletarya
 kitlesine çağrı yaparken, taktiği ve en yakın görevleri üstüne karar
 alırken, bunu ciddi yapar, kendi sorumluluğunun bilincinde olarak ya-

par. KEYK'in (Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi) XII-ci Genel toplantısı kararlarından bir alıntı vereceğim. Bu kararlar, burada, duruşmada söz konusu olduğu için, okumak hakkındır.

Bu kararlar gereğince, Almanya Komünist Partisi'nin ana görevi şu idi :

"Milyonlarca emekçi kitlesini kendi çıkarlarını korumaya yönünde, tekelci sermayenin yağmasına karşı, faşizme karşı, olağanüstü kararlara karşı, milliyetçiliğe ve şovenizme karşı, savaşıma sürüklemek ve ekonomik ve siyasal grevler düzenleme yoluyla, gösterilerle, emekçileri, genel siyasal greve götürmek, ana sosyal demokrat kitleleri kazanmak, sendikal çalışmalarındaki zayıflıkları gidermek. Almanya Komünist Partisi'nin, faşist diktatörlüğün belgisine ("Üçüncü Devlet") karşı olduğu gibi, Sosyal Demokrat Parti'nin belgisine ("İkinci Cumhuriyet") da karşı da ileri süreceği başat belgi İşçi-Köylü Cumhuriyeti, yani Avusturya halkının ve öteki Almanya bölgelerinin de gönüllü birliği olanacağını sağlayan Sovyet Sosyalist Almanya belgisidir."

Kitlesel eylem, kitlesel savaşım, kitlesel direniş, tek cephe, asla macera ! A-dan Z-ye dek komünist taktik işte budur.

Üzerimde Komünist Enternasyonalin Yürütme Komitesi'ni bildirgesi bulundu. Kanımca bu bildirgeden de alıntı yapılabilir. Bu

bildirgede, özellikle iki nokta çok önemlidir. Almanyadaki olaylar do-
layısıyla, orada, değişik ülkelerdeki gösterilerden söz ediliyor. Orada,
Komünist Partisi'nin, nasyonal sosyalist teröre karşı sürdürülen sava-
şındaki görevlerinden olduğu gibi, işçi sınıfı ^{nın} örgütlerinin ve ^{basını-} ~~baş~~
nın korunmasından da söz ediliyor. Bu bildirgede ^{bir} yerinde, şöyle de-
niyor :

" Komünist ve sosyal demokrat işçiler arasında
tek savaşım cephesinin kurulması yolunda başlıca en-
gel, şimdi, uluslararası proletaryayı sınıf düşmanının
varuşlarına barakan sosyal demokrat partilerin sür-
dürdüğü burjuvaziyle işbirliği siyasetiydi ve şimdi de
budur. "Enveni şer" diye bilinen bu siyaset, burjuva-
ziyle işbirliği siyaseti, pratikte, Almanyada faşist
gericiliğin etkisini sağladı.

Komünist Enternasyonal ve bütün ülkelerin komü-
nist partileri, sermayenin saldırısına karşı, siyasal
gericiliğe ve savaş tehlikesine karşı, sosyal demokrat
işçilerle ortak savaşıma hazır olduklarını birçok kez
belirtmişlerdir. Komünist partiler, işçi kitlelerinin
tek cephesini sistemli biçimde bozan sosyal demokrat
parti yöneticilerinin varlığına karşı, komünist, sos-
yal demokrat ve partisiz işçilerin ortak savaşımının
örgütleyicileriydi.

Daha geçen yılın 20 Temmuzunda, Fon Papen'in,
Prusya Sosyal Demokrat Hükümetini dağıtmasından sonra
Almanya Komünist Partisi, Alman Sosyal Demokrat Par-

tisi

tisi'ne ve Almanya Genel Sendikalar Birliği'ne, faşizme karşı ortak genel grev önerisiyle başvurmuştu. Ne var ki, Alman Sosyal Demokrat Partisi ve Almanya Genel Sendikalar Birliği, bütün II-ci Enternasyonal'in de onayıyla, ortaklaşa grev örgütlemeyi, bir provokasyon olarak nitelediler. Almanya Komünist Partisi, Hitler'in iktidara geldiği sırada da, Sosyal Demokrat Parti Merkez Komitesine ve Almanya Genel Sendikalar Birliği yönetimine, faşizme karşı ortak direniş örgütlenme çağrısı yaparak, ortak eylem önerisini yineledi, ancak, bu kez de red yanıtı aldı. Dahası var. Geçen yılın Kasımında, Berlin taşıt işçileri, ücretlerin düşürülmesine karşı, oybirliğiyle grev ilân ettiklerinde, sosyal demokrasi, tek savaşım cephesini yine bozdu. Uluslararası işçi hareketi pratiği bu tür örneklerle doludur.

Oysa, Sosyalist İşçi Enternasyonalî Bürosu'nun bu yıl 19 Şubat'ta yayınlanan bildirgesinde, bu Enternasyonal'e giren sosyal demokrat partilerin, Almanya'da faşist gericiliğe karşı savaşım için komünistlerle tek cephe kurmaya hazır olduklarını belirten bildirileri yer almıştır. Bu bildirgeyle, Sosyalist Enternasyonal'in

ve sosyal demokrat partilerin, şimdiye dek sürdürdükleri tutumları arasında kesin bir çelişki vardır.

Sosyalist Enternasyonal'in şimdiye dek sürdürdüğü tüm politikası ve eylemi, Komünist Enternasyonal'e ve komünist partilere, öncelikle Almanya'da olmak üzere, bir sıra ülkede tek savaşım cephesini örgütlemeyi işçi kitlelerinin kendilerinin ele aldığı bir dönemde öneri getiren Sosyalist İşçi Enternasyonalî Bürosu'na

~~man bu bildirgesinin içtenliğine inanmama hakkını veriyor.~~

nun bu bildirgesinin içtenliğine inanmama hakkını veriyor.

Ancak, buna karşın, dünya gerileliğinin tüm güçlerini harekete geçiren faşizmin Alman işçi sınıfına karşı saldırıya geçmesi karşısında, Komünist Enternasyonalın Yürütme Komitesi, bütün komünist partilerini, sosyal demokrat partiler aracılığıyla, sosyal demokrat işçi kitleleriyle tek cephe kurulması için, bir kez daha, deneme yapmaya çağırıştır. Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, işçi sınıfının burjuvaziye karşı kuracağı tek cephenin, sermayenin ve faşizmin saldırılarını geri tepeceği ve her türlü kapitalist sömürünün, kaçınılmaz olarak, ortadan kaldırılmasını çok fazla hızlandıracağına kesin bir inançla, bu denemeyi yapıyor.

Her ülkenin koşullarının değişik olması ve her ülkedeki işçi sınıfı önünde duran somut savaşım görevleri arasında ayırım bulunması dolayısıyla, komünist partilerle sosyal demokrat partilerin burjuvaziye karşı yapacağı belirli eylem birliği, ayrı ayrı ülkeler çerçevesinde daha başarılı olarak sürdürülebilir. İşte bu yüzden, Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi, komünist partilerine, Sosyalist Enternasyonal'e giren sosyal demokrat partilerinin merkez komitelerine başvurarak, faşizme ve sermayenin saldırısına karşı, ortak eylem önerisi yapmayı salık veriyor. Yapılacak görüşmelerin temelinde, sermayenin ve faşizmin saldırısına karşı sürdürülecek ortak savaşımın el

ilkel koşulları bulunmalıdır.Burjuvaziye karşı so-
mut hareket programı olmadan,partiler arasındaki her
anlaşma, işçi sınıfının çıkarlarına karşı yöneltile-
bilir.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi,bu öne-
riyi bütün uluslararası işçi sınıfına yapmakta ve
öncelikle Almanya Komünist Partisi olmak üzere,tüm
komünist partileri,ortak eylem konusunda sosyal de-
mokrasiyle yapılan görüşmelerin ve anlaşmanın sonu-
cunu beklemeden,sosyal demokrat işçilerle olduğu gi-
bi,öteki tüm akımlardan işçilerle de,zaman geçirme-
den,ortak eylem komiteleri kurmaya çağırmaktadır.

Komünistlerin yıllardan beri sürdürdükleri sa-
vaşımla,yalnızca sözde değil,pratikte de,burjuvazi-
ye karşı verilen sınıfsal eylemlerde ~~savaşımında~~ tek cephe
savaşımının ilk sıralarında olduklarını ve her za-
man olacaklarını kanıtlamışlardır.

Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi,sosyal
demokrat ve partisiz işçilerin,sosyal demokrasi yö-
neticilerinin tek cephe kurma konusundaki tutumları-
na bakmaksızın,bütün engelleri aşacaklarına ve ko-
münistlerle birlikte,sözde değil,pratikte,tek cephe-
yi gerçekleştireceklerine kesinlikle inanmaktadır.

Tam da şimdi,Almanya'daki işçi hareketini bas-
tırmak amacıyla,Alman faşizminin görülmemiş provo-
kasyonlar düzenlediği-Raystag'ın yakılması gibi,
ayaklanma çıkarılacağı üstüne düzmece belgeler ha-
zırlanması v.b. gibi- bir sırada,her işçinin,serma-

yenin ve faşist gericiiliğin saldırısına karşı savaş-
şında, kendi sınıfsal görevini algılaması gerekir."

Bu bildirgede, doğrudan doğruya iktidar savaşını konu-
sunda hiç bir söz yoktur. Böyle bir görev, ne Almanya Komünist Parti-
si tarafından, ne de, Komünist Enternasyonal tarafından ileri sürül-
miştir. Ancak, ben, Komünist Enternasyonal'ın programında silâhlı
ayaklanma öngörüldüğünü söyleyebilirim.

Mahkeme, buradan, Komünist ^{Partisinin} ~~Enternasyonalin~~ silâhlı ayak-
lanma ^{amacından} ~~hareketi~~ hareket ederek, demek ki bu ayaklanma, dolaysız
olarak hazırlanıyordu ve patlak vermesi gerekiyordu sonucunu çıkarı-
yor. Ne var ki, bu mantıksal değildir, fazla bir şey söylemiyeyim, doğru
değildir. Evet, kuşku yok ki, proletarya ~~savaşını~~ diktatörlüğü savaş-
ını, bütün dünya komünist partilerinin görevidir. Bu bizim ilkemizdir,
amacımızdır. Ancak, bu, gerçekleştirilmesi için, yalnızca işçi sınıfının
gücünü değil, öteki emekçi katmanların gücünü de gerektiren belirli
bir program konusudur.

Almanya Komünist Partisi'nin, proletarya devrimini taraf-
tarı olduğunu herkes biliyor. Ne var ki, bu duruşmanın çözümleyeceği
sorun bu değildir. Sorun şudur : Gerçekten Raystag'ın yakılmasıyla
ilgili olarak, iktidarı almak için ayaklanma tarihi olarak, 27 Şubat

ma belirlenmişti ?

Yargılama neyi saptadı, Bayın yargıçlar ? Raystag'ın yakılmasının güya komünistlerin işi olduğu masalı tuzla buz oldu. Ben, burada, öteki savunmalarda yapıldığı gibi, tanıkların anlattıklarını söyleyecek değilim. Ancak, bu sorunun, normal düşünen her insan için, ~~tanıkların anlattıklarını söyleyene kadar~~ Raystag tamamen açıklanmış olduğu söylenebilir. Raystag yangınının, Komünist Partisinin eylemleriyle, yalnızca ayaklanmayla değil, gösterilerle de, grevlerle de, ya da, bu türden başka eylemlerle de hiç bir ilgisi bu yargılama sırasında tamamen kanıtlanmamıştır. yoktur. Raystag yangını hiç kimse tarafından- suçluların ve psikopatların savlarından söz etmiyorum- ayaklanma sinyali sayılmamıştır. Raystag yangını dolayısıyla, hiç kimse, her hangi bir hareketin, girişi- min, ya da, ayaklanma denemesinin farkına varmamıştır. Kimse, o zaman ki böyle bir şey işitmemiştir. Bu konudaki söylentilerin hepsi, daha son- raki devreye düşmüştür. O sırada, işçiler, tırmanan faşizme karşı sa- vurma durumunda bulunuyorlardı. Almanya Komünist Partisi, kitlelerin direncini, savunmayı örgütlemeye çalışıyordu. Ne var ki, Raystag yangını- ~~nın~~ nın işçi sınıfına karşı ve onun öncüsü Almanya Komünist Partisi'ne karşı genişçe tasarlanmış yokedici bir seferin bahanesi ve bağlan- gıcı olduğu kanıtlanmıştır.

Hükümetin sorumlu temsilcilerinin 27-28 Şubat'ta bir

komünist ayaklanma beklendiğini düşünmedikleri de, kuşku götürmez biçimde kanıtlanmıştır. Ben, bu konuda, buraya çağrılan tanıklara birçok soru sordum. Özellikle, Heler'e, Unlu Karvane'ye (salonda görüşmeler), Fray'a, Kont Heldorf'a, polis memurlarına sorular yönelttim. Onların hepsi, değişik biçimde olsa da, olası bir komünist ayaklanma hakkında hiç bir şey duymadıkları, bu konuda hiç bir şey bilmedikleri yanıtını verdiler. Bu demektir ki, iktidar çevrelerince hiç bir önlem alınmamıştır.

Başkan : Ancak, Batı Şubesi Polis Şefi, bu konuda mahkemeye bir haber sunmuştur.

Dimitrov : Batı Şubesi Polis Şefi, v erdiği haberde, Göring'in kendisini yanına çağırdığını ve sözlü olarak, Komünist Partisi'ne karşı savaşım emrini verdiğini, yani komünist toplantılarına karşı, grevlere, gösterilere, seçim kampanyalarına v.b. eylemlere karşı savaşım emri verdiğini anlatıyor. Üstelik bu haber, b eklenen bir komünist ayaklanmaya karşı önlemler alındığını da göstermiyor.

Din, burada, Avukat Zoyfert de, bu konuda konuştu. O, iktidar çevrelerinden kimsenin böylesi bir ayaklanma beklemedi-

gi sonucunu çıkardı. Zoyfert, Göbels'in konuşmasına dayanıyor-
du, onun, başlangıçta, Raystag'ın yakılması haberine inanmadığını
belirtiyordu. Gerçekten böyle midir, bu başka bir sorun.

Alman hükümetininin 28 Şubat 1933 tarihli olağan-
üstü kararı da, bu bakımdan bir kanıt niteliğindedir. Bu karar,
yangından sonra, ivedilikle çıkarılmıştır. Bu kararın metnini oku-
yunuz. Orada ne yazıyor ? Deniyor ki, Anayasanın şu şu maddeleri,
,özellikle örgütlenme özgürlüğüne, basın özgürlüğüne, kişi dokun-
ulmazlığına, konut dokunulmazlığına v.b. ilişkin maddeler kal-
dırılıyor. Bu olağanüstü kararın özü, işte budur. İkinci maddesi,
işçi sınıfına karşı bir sefer, saldırı...

Başkan : İşçi sınıfına karşı değil, komünistlere kar-
şı.

Dimitrov : Söylemek zorundayım ki, bu olağanüstü ka-
rar gereğince yalnızca komünistler değil, sosyal demokrat ve hi-
ristiyan işçiler de tutuklanmış ve örgütleri de kapatılmıştır.
Bu olağanüstü kararın ,yalnızca Almanya Komünist Partisine kar-
şı değil, rusku yok ki, öncelikle ona karşı olsa da, öteki muhalefet parti ve gruplara karşı da yöneltilmiş
olduğunu belirtmek isterim. Olağanüstü durumun ilân edilmesi

ın, mahkemeye çağrılması üzerine, yaptığım önerimi anımsatmak isterim.

Başkan : Ancak, mahkeme bu tanıkların çağrılmasını kabul etmemiştir. Bu yüzden, buna değinmeniz gerekmez.

Dimitrov : Bunu biliyorum, nedenini de biliyorum.

Başkan : Son savunmanızı yaparken durmadan sözünüzü kesmekten üzgünüm, ancak, sizin de yönerilerime uymanız gerek.

Dimitrov : Milli Cephe'deki bu iç savaşım, Almanyadaki ekonomi çevrelerinin kulis savaşımından ileri geliyordu. Savaşım, bir yandan, yıllar yılı nasyonal sosyalist hareketi finanse eden Tisen ve Krup çevresiyle (savaş endüstrisi), öte yandan, geri plana itilmek istenen rakipleri arasındaydı.

Tisen ve Krup, ülkede totaliter yönetim ilkelerini ve kendi pratik yönetimleri altında mutlak egemenlik kurmak, işçi sınıfının yaşam düzeyini kesinlikle düşürmek istiyorlardı. Bunun için de devrinci proletaryanın ezilmesi gerekiyordu. Bu dönemde, Komünist Partisi, nasyonal sosyalist işçi hareketini ezme girişimlerine karşı direniş güçlerini birleştirmek için, tek cephe kurmaya çalışıyordu. Sosyal demokrat işçilerin bir kesimi, işçi sınıfının tek cephesinin zorunlu olduğunu anlıyordu. Onlar bunu

anlıyorlardı. Binlerce sosyal demokrat işçi, Almanya Komünist Partisi saflarına geçti . Ne var ki, Şubat ve Mart aylarında, tek cephe kurma görevi hiç de ayaklanma ve ayaklanmayı hazırlama anlamını taşııyordu, yalnızca işçi sınıfını, kapitalistlerin soygun seferine karşı ve nasyonal sosyalistlerin zorbalığına karşı savaşıma sürüklemek demekti.

Başkan (Dimitrov'un sözünü keserek) : Siz her zaman, yalnızca, Bulgaristandaki siyasal durumla ilgilendiğinizi belirtiyorsunuz, oysa şimdiki konuşmanız, Almanya'daki siyasal sorunlara da çok ilgi duyduğumuzu gösteriyor.

Dimitrov : Sayın başkan, siz bana sitem ediyorsunuz. Buna karşı size şöyle itiraz edebilirim: Bir Bulgar devrimcisi olarak, bütün dünyadaki devrimci hareketle ilgilenirim, örneğin Güney Amerikadaki siyasal sorunlarla da ilgilenirim ve Amerika'da hiç bulunmamış olsam da, bu sorunları belki de, Alman sorunlarından hiç de kötü bilmem. Hem Güney Amerika'da her hangi bir Parlamento binası yanacak olsa, bu demek değildir ki, bundan ben suçluyum. Burada, duruşmalar sırasında, ben, çok şey öğrendim ve siyasal öngörüm gereği, ayrıntılarını da anlayabildim.

O dönemin siyasal durumunda iki ana yön vardı : Birincisi, nasyonal sosyalistlerin totaliter yönetime gitme çabaları, ikincisi de, bunun tersine, Komünist Partisi'nin, işçilerin tek cephesine yönelik çalışmaları. Bana göre, bu, yargılama sırasında da ortaya çıkmıştır.

Milli Cephe'deki güçlüklerden dikkatleri başka yöne çekmek ve işçilerin tek cephesini bozmak için, nasyonal sosyalistlerin, kundaklama manevralarına başvurmaları gerekiyordu. "Milli Hükümet", basın özgürlüğünü, kişi dokunulmazlığını ortadan kaldıran ve polis baskıları sistemini, toplama kamplarını kuran ve komünistlere karşı öteki savaşım önlemlerini getiren 28 Şubat tarihli ^{Polagan üsti} kararı çıkarmak için çok etkin bir b ahaneye gereksinime duyuyordu.

Başkan (Dimitrovun sözünü keserek) : Siz her türlü sınırı aşıyorsunuz. İmalarda bulunuyorsunuz.

Dimitrov : Ben yalnızca Raystag yangını öngününde, Almanya'daki siyasal durumu aydınlığa çıkarmak istiyorum, anlam biçimde.

Başkan : Burası hükümeti ima ederek konuşma ve çoktan yalanlanmış savları ileri sürme yeri değil.

Dimitrov : İşçi sınıfının bütün gücüyle kendisini savunması gerekiyordu ve bundan dolayı, Komünist Partisi, şimdi dış ülkelerde isterik yaygaralar koparan Vels ve Braytşayd'ın direnişine karşın, tek cepheyi örgütlemeye girişti.

Başkan : Sizin, eğer istiyorsanız, savunmanıza geçmeniz gerekmektedir, yoksa yeterli zamanınız kalmayacak.

Dimitrov : Daha önce belirtmiştim ki, iddianamenin bir noktasına razıyım. Şimdi bunu doğrulamam gerekiyor. Söz konusu, Van Der Lübe'nin, yangını tek başına mı çıkardığı, yoksa, suç ortakları da var mıydı sorunudur. Suçlandırma temsilcisi Parizius, burada, Van Der Lübe'nin suç ortakları olup olmadığı sorununun çözüme kavuşturulmasının, sanıkların yazgılarını belirleyeceğini söyledi. Ben buna, hayır diye yanıt veriyorum, bin kez hayır ! Savcının çıkardığı sonuç mantıksal değildir. Ben, Van Der Lübe'nin gerçekten Raystag'ı tek başına yakmadığı kanısındayım. Yapılan ekspertize ve yargılama verilerine dayanarak, ben, Raystag'ın Genel Toplantı Salonunda çıkarılan yangının, alt

kattaki lokantada çıkarılan yangına göre, başka türden bir yangın olduğu sonucunu çıkarıyorum. Genel Toplantı Salonu, başka insanlar tarafından ve başka araçlarla yakılmıştır. Lübe'nin çıkarıldığı yangınla, Genel Toplantı Salonunun yakılması, ancak zaman bakımından özdeştir, öteki öğeler bakımından aralarında köklü ayrılık vardır. En büyük olasılık, Lübe'nin, bilinçsiz olarak, o kişilerin aracı olmasıdır, onların, onu kötüye kullanmış olmalarıdır. Van Der Lübe, burada, her şeyi söylemiyor. Şimdi de, inatla susuyor. Bu sorunun çözüme kavuşturulması, sanıkların yazgısını belirlemiyor. Van Der Lübe, yalnız değildir, ancak, ne Torgler, ne Popov, ne Tanev, ne de Dimitrov onunla beraber olmuşlardır.

26 Şubat'ta, Van Der Lübe, Henigsdorf'da, muhakkak, bir kişiyle karşılaşmış ve ona, kent belediyesini ve sarayı yakma girişimini anlatmıştır. O kişi, ona, bütün bu yangın çıkarmaların "çocuk oyunu" olduğunu söylemiştir. İş yapılmak isteniyorsa, seçimler sırasında, Raystag'ın yakılması gerekmektedir. Böylece siyasal gerginlikle siyasal provokasyon arasındaki gizli anlaşmadan Raystag'ın yangını çıkmış oluyor. Anlaşmanın siyasal gerginlik temsilcisi sanık sandalyesinde bulunuyor. Anlaşmanın siyasal provo-

kasyon temsilcileri serbesttirler. Zavallı Van Der Lübe, kendisinin, beceriksizce lokantayı, koridoru ve alt katı tutuşturmaya çabaladığı sırada, bilinmiyen kişilerin, akar yakıt kullanarak, Dr. Şatsianın söylediği gibi, Genel Toplantı Salonunda yangın çıkarmaya çalıştıklarınız bilemezdi.

(Van Der Lübe gülmeye başlıyor. Bütün vücudu, sessiz

kahkahayla titremeye başlıyor. O sırada, bütün salonun, yargıçların dikkati Lübe'ye çevrilmiştir).

Dimitrov (Lübe'yi göstererek) : Bilinmiyen provoka-

tör, yangının çıkarılması için her şeyi yapmıştır. Bu Mefisto, iz bırakmadan ortadan kaybolmayı başarmıştır. Ve işte, budala araç, zavallı Faust burada hazırdır, Mefisto ise ortadan kaybolmuştur. En büyük olasılık, Henigsdorf'un, Lübe'yle siyasal provokasyon temsilcileri, yani işçi sınıfının düşmanları arasında, köprü olmasıdır.

Başsavcı Verner, burada, Van Der Lübe'nin komünist olduğunu söyledi, daha sonra da, üstelik komünist olmasa da, o işi Komünist Partisinin yararına ve bu partiyle ilgili olarak yaptığını söyledi. Bu sav, doğru değildir.

Kimdir Van Der Lübe ? Komünist mi ? Asla ! Anarşist

mi ? Hayır ! O, deklase olmuş bir işçidir, isyan eden lümpen proleterdir, kötüye kullanılmış, işçi sınıfına karşı kullanılmış bir yaratıktır. Hayır, o komünist değildir ! O anarşist değildir ! Dünyanın hiç bir komünisti, hiç bir anarşist, duruşmada, Van Der Lübe'nin davrandığı gibi davranmaz. Gerçek anarşistler, düşüncesizce işler yapmaktadırlar, ancak, yargılama sırasında yanıt verir ve amaçlarını açıklarlar. Eğer bir komünist, benzeri bir iş yapacak olsa, suçsuz insanların, sanık sandalyesinde oturduğunu gördüğü zaman, duruşmada susmaz. Hayır, Van Der Lübe, komünist değildir, anarşist değildir, o, faşizmin kötüye kullandığı bir araçtır.

Ne Raystag'daki komünist fraksiyonun, ne de Bulgar komünistlerinin bu kişiyle, kötüye kullanılan, komünizme zarar vermek için kullanılan bu araçla, hiç bir ilişkisi yoktur.

Burada, 28 Şubat sabahı, Göring'in, yangın hakkında bir duyuru yayınlattığını anımsatırım .Bu duyuruda, Torgler ve Könen'in akşam saat 10 da, Raystag Binasından kaçtıkları belirtiliyordu.

Bu duyuru bütün Ülkeye yayıldı. Duyuruda, yangını komünistlerin çıkardıkları söyleniyordu. Ancak, Van Der Lübe

~~izlenmiyor, o, Henigsdorf'ta aranmıyordu. Henigsdorf'un polis kara-~~

kolunda Van Der Lube'yle birlikte geceyi geçiren kişi bulunmamış
tı...

Başkan (Dimitrov'un sözünü keserek) : Nutkumuzu ne
zaman bitirmeyi düşünüyorsunuz ?

Dimitrov : Daha yarım saat konuşmak istiyorum. Bu ko-
mudaki düşüncemi söylemem gerekiyor.

Başkan : Haksuza dek konuşamazsınız.

Dimitrov : Üç aylık yargılama süresinde, Siz, sayın
başkan, yargılama sonucunda savunmamı yaparken ayrıntılı olarak
konuşabileceğimi vad ederek, sayısız kez, beni susmaya zorladınız.
Ve işte, şimdi, o gün geldi, ancak, vadetmenize karşın, yeniden ko-
nuşmamı sınırlandırıyorsunuz.

Henigsdorf sorunu çok önemlidir. Geceyi Van Der Lube'yle
birlikte geçiren Vaštinski bulunmamıştır. Benim, onun bulunma-
sı bnerim, amaca uygun görülmemiştir. Van Der Lube'nin komünistler
le birlikte Henigsdorf'ta olduğu, nasyonal sosyalist bir tanık
berber
olan Grave tarafından burada uydurulmuş sav, yalandır. Eğer, Van

Der Lübe, komünistlerle birlikte Henigsdorf'ta bulunmuş olsaydı, bu çoktan araştırılmış olurdu sayın başkan ! Kimse Vastinski'yi bulmaya ilgi göstermiyor.

Brandenburg karakoluna gelip Raystag'ın yandığını ilk haber veren kişi aranmamıştır ve şimdiye dek bilinmemektedir. Soruşturma yanlış yönde sürdürülüyordu. Nasyonal sosyalist milletvekili Dr. Albrecht, yangından hemen sonra, Raystag'dan çıkmıştır ve şimdiye dek sorgusu yapılmamıştır. Kundakçılar, bulundukları yerlerde değil, bulunmadıkları yerlerde aranıyordu. Onlar Komünist Partisi sıralarında aranıyordu, bu ise doğru değildir. Bu durum, gerçek kundakçıların ortadan kaybolmasına olanak yarattı. Ve karar verildi: Madem ki yangının gerçek sorumluları bulunamamıştır ve buna cesaret edilememiştir, böylese başkalarını yakalamak, Raystag yangınına çıkaranları değil, çıkarmayanları yakalamak gereklidir.

Başkan : Size bunu yasaklıyorum ve daha on dakika konuşma izni veriyorum.

Dimitrov: Benim, hüküm hakkında öneri sunmam ve bunu kanıtlandırmam hakkındır. Başsavcı, demecinde, komünistlerin bütün

Ziilen
Bağlamak için ele alıyordu.
ifadelerini gereksiz görerek konuşuyordu. Ben böyle bir tutum ka-
kınıyorum. Örneğin, ben, bütün nasyonal sosyalist tanıkların yalan-
cı olduklarını ileri sürmem. Milyonlarca nasyonal sosyalist için-
de dürüst kişilerin bulunduğunu düşünüyorum.

Başkan : Böylesi kindar saldırıları yasaklıyorum.

Dimitrov : Yoksa iddia tarafının bütün/tanıklarının başlıca

nasyonal sosyalist milletvekili, gazeteci ve nasyonal sosyalizm
yanlısı kişiler olması önemli değil midir ? Nasyonal sosyalist
milletvekilllerinden Karvane, Torgler'i Raystag Binasında Van Der
Lübe'yle birlikte gördüğünü söylemedi mi ? Nasyonal sosyalist
milletvekili Fray, Popov'u Raystag Binasında Torgler'le birlikte
gördüğünü ileri sürdü. Nasyonal sosyalist bir garson olan Helmer,
Van Der Lübe'yi Dimitrov'la birlikte gördüğüne değgin tanıklık
yaptı. Nasyonal sosyalist gazetecilerden Vebersted, Tanev'i Lübe'y-
le birlikte görmüş. Bu nedir, bunlar rastlantı mı ? Tanık olarak
gelen "Folkisger Beobachter"ın yazarlarından ve Tsimerman adıyla
bilinen Dr. Dröger...

Başkan (Dimitrov'un sözünü keserek): Bu kanıtlanmış
değil.

Dimitrov :.....Dimitrov'un Sofya Katedrali Suikastini
 örgütlediğini, ki bu yalanlanmıştır, güya Raystag'da beni Torgler'
 le birlikte gördüğünü ileri sürdü. Ben, yüzde yüz tam bir inançla,
 Dröşer'le Tsimerman'ın aynı kişi olduğunu...

Başkan : Bunu kabul etmiyorum, bu kanıtlanmış değil.

Dimitrov : Polis memuru Heler, 1933 yılında, komünist-
 lerin Raystag'ı yaktıklarını kanıtlamak için, 1925 yılında yayın-
 lanmış bir kitaptan bir komünist şiir okudu.

İzin verirseniz, ben de bir şiir okumak istiyorum, an-
 cak, en büyük Alman şairi Goethe'den:

Vakit geçmeden akıllan sen,
 Mutluluğun büyük terazisinde
 İbre pek seyrek durur olduğu yerde
 Ya yükseleceksin, ya da alçalacaksın
 Ya hükmedecek, kazanacaksın
 Ya da köle olup kaybedeceksin.
 Acı çekeceksin, ya da zafere ulaşacaksın
 Ya örs olacaksın, ya da balyoz.

Evet, örs olmak istemeyen, balyoz olmalıdır !

Tüm Alman işçi sınıfı ne 1918 yılında, ne 1923 yılın-
 da, ne 20 Temmuz 1932 de, ne de Şubat 1933 tarihinde, bu gerçeği

anlayabilmiştir. Bunun suçlusu sosyal demokrat önderlerdir, Vels'lerdir, Severing'lerdir, Braun'lardır, Laypart'lardır, Grasman'lardır. Alman işçileri şimdi bunu anlayabileceklerdir.

Burada, Alman hukukundan ve yasalarından çok söz edildi, ben de bu konuda görüşümü belirtmek istiyorum. Kuşku yok ki, siyasal oyunlar ve egemen siyasal yönsemeler, daima belirli durumlarda, yargı kararlarına da yansır.

Adalet Bakanı Kerl, mahkeme için yetkili bir tanıktır.

Onun demecinden alıntı veriyorum :

"Formel liberal hukukun değişmez inancına göre, nesnellik, yargının putu olmalıdır. Şimdi biz, halkla yargı arasındaki yabancılaşmanın kaynağını da ortaya çıkardık ve bu yabancılaşmanın suçlusu, eninde sonunda, her zaman, yargı olmuştur. Çünkü, halkın varlığını sürdürmek için savaşım verdiği bir sırada nesnellik ne demek oluyor ? Savaşan asker, nesnelliğin ne demek olduğunu biliyor mu, zafer kazanan ordu biliyor mu ? Asker ve ordu, yalnızca tek bir şey düşünür, yalnızca tek bir soruya yanıt arar ki, o da, özgürlüğü ve şerefini nasıl kurtaracağıdır, ulusu nasıl kurtaracağıdır.

Böylece, kendiliğinden anlaşılıyor ki, ölüm-kalım savaşına veren bir halk için, yargı ölü nesnellığe boyun eğen bir yargı olamaz. Yargılamamanın, savcılığın ve avukatlığın işlevleri, yalnızca, şu hareket noktasına dayandırılmalıdır: ulusun yaşamı için ne önemlidir ve

ulusu ne kurtarır ?

Durallık olan ve böylece uyusukluk, halka yabancılaşma demek olan ilkesiz nesnellik değil, hayır, bir bütün olarak, kolektifin ve birey olarak kişinin hareketleri, işleri, halkın, ulusun gereksinmelerine bağımlı olmalıdır."

Öyle ki, hukuk göreceli bir kavramdır.

Başkanı: Bunun konuyla ilgisi yok. Siz kendi önerilerinizi söylemelisiniz.

Dimitrov: Başsavcı, kanıt yetersizliğinden dolayı, sanık Bulgarların aklanmasını önerdi. Ancak, bu benim için, hiç de yeterli değildir. Sorun hiç de öyle basit değil. O durumda, kuşku ortadan kalkmaz. Hayır, yargılama sırasında kanıtlandı ki, bizim Raystag'ın yakılmasıyla her hangi bir ilişkimiz yoktur. İşte bundan dolayı, her hangi bir kuşku da bırakılmamalıdır. Biz Bulgarların da Torgler gibi, kanıt yetersizliğinden değil, komünist olarak bu tür anti-komünist hareketle, hiç bir ilişkimiz olmamasından, olamayacağımızdan dolayı, aklanmamız gerekmektedir.

Ben, şu kararın verilmesini öneriyorum :

1. Yüksek Mahkeme, bu yargılamada bizim suçsuzluğumuzu kabul etmeli, suçlamayı yanlış saymalıdır. Bu, benimle, Torgler, Popov

ve Tanev'le ilgili olarak...

~~Başkan~~

2. Van Der Lubbe, işçi sınıfına karşı bir araç olarak kullanılmış sayılmalıdır..

3. Bize karşı yöneltilen haksız suçlandırmanın suçlarından sorumluluk aranmalıdır.

4. Kaybettiğimiz zaman, bozulan sağlığımız ve çektiğimiz çileler dolayısıyla, bu suçluların bize tazminat ödemeleri sağlanmalıdır.

Başkan : Mahkeme karar verirken, sizin bu öneri dediğiniz sözlerinizi göz önünde tutacaktır.

Dimitrov : Zaman gelecek, bu öneriler faiziyle yerine getirilecektir. Raystag yangını sorununun tamamen açıklığa kavuşturulmasına ve gerçek kundakçıların bulunmasına gelince, kuşku yok ki, bunu ileride, proletarya diktatörlüğünün halk mahkemesi yapacaktır.

XVII yüzyılda, bilimsel fiziğin temelini atan Galileo Galile engizisyon mahkemesinin karşısına çıkarılmış, dinden sapmış bir kimse olarak ölüme mahkum edilmek için yargılanmıştı. Galile, derin bir inanç ve kesinlikle şöyle haykarmıştı:

Ne yapayım ki
"Ve her şeye karşın dünya yine dönüyor !"

V

Ve bu bilimsel durum, daha sonra bütün insanlığın malı oldu.

Başkan (Dimitrov'un sözünü sert bir biçimde keserek önündeki kâğıtları toplayıp çıkmaya hazırlanır)

Dimitrov(konuşmasını sürdürerek): Şimdi biz komünistler, yaşlı Galile'den hiç de geri kalmadan diyebiliriz ki:

"Ve herşeye karşın o dönüyor !"

Tarihin tekerleği dönüyor, ileri doğru, Sovyet Avrupa-sına doğru, Evrensel Sovyet Cumhuriyetleri Birliğine doğru hareket ediyor.

Ve Komünist Enternasyonal'in yönetimi altındaki proletarya tarafından hareket ettirilen bu tekerlek, ne kıyım önlemleriyle, ne hapishanelerle, ne de, ölüm cezalarıyla durdurulabilir. O dönüyor ve komünizmin kesin zaferine değin dönecektir !

(Polisler, Dimitrov'u tutup, zorla, sanık sandalyesine oturturlar.)

Başkan ve öteki yargıçlar, Dimitrov'un konuşmasına sürdürüp sürdürmemesine karar vermek üzere salondan çıkarlar. Yaptıkları görüşmeden sonra salona döner ve Dimitrov'un konuşma hakkının kesinlikle elinden alındığını duyurulur)

YARGILAMA SONUCUNA İLİŞKİN NOTLAR

Duruşmada Okunmak Üzere
Hazırlanan, Ancak Okunmayan
Demecin Özeti

Mahkemenin görevi zor: Ne şiş yansın, ne kebab örneği.

Jar 81

Böylesi çözümlenemez bir görevi çözmek için yapılan başarısız bir
deney.

Suçluların ve perde ardındaki kişilerin -"Mefisto"-
aranıp bulunması ve cezalandırılması, Almanyada geleceğin prole-
tarya diktatörlüğünün görevi oluyor.

Baş savcılık, çocuk düşüren ana durumuna düşmüştü.

Neden "çocuk düşüren" ?

Çünkü, mahkeme önünde tüm kanıtların çürütülmesinden
sonra bile, formel olarak komünizmi suçlu saymak, gerçekte, dolaylı
olarak nasyonal sosyalistlerin suçlandırılması demektir.

Eğer Van Der Lubbe'nin suç ortakları vardiyse, ve ne
Torgler ne de öteki sanıklar suç ortağı değillerse, o zaman ?...

O zaman şu soru ortaya çıkıyor: Beş ay süren ön soruş-
turma ve üç ay süren yargılama sırasında neden gerçek suç ortak-

ları bulunamamıştır ?

Ve dahası var. Bu suç ortaklarının " yabancı olmaması" gerekir, başka sözle, bunların Raystag'ın iç düzenini, durumunu bilen kişiler olması gerekir. Tersî durumda, Van Der Lübe'nin yan-
gını çıkarma olanağı yoktur. Ne ki, o dönemde nasyonal sosyalist-
lerden başka kim bu işlere karışabilirdi ki ?

Komünistler sıkı bir biçimde gözetiminde iken ve ko-
vuşturmaya uğrarken, Raystag'a kim rahatça ve hiç bir engelle kar-
şılaşmadan, elini kolunu sallaya sallaya girip çıkabilirdi ki ?

Ve sonra :

~~Hanigsdorf~~

Hanigsdorf, bu geceleme evi ? Bunun gibi başka evler ?

Spandau'daki genç adam ?

Bilinmiyen sivil kişi ?

Nasyonal sosyalist milletvekillerinden Dr. Albrecht ?

Nöyköln'de ki konuşmalar masalı ?

Van Der Lübe'nin Hollandaca tercüman olmadan poliste
sorgusunun yapılması ?

Karvane, Fray, Kroyer, Vebersted, Dröger, Helmer ?

Kempfer, Kuntsak, Leberman, Grote ?

Çağrı ? Sinyal ? Ne için bunlar ?

" Ulusal devrim" için, işçi sınıfına ve Almanya Komünist Partisine karşı karım seferi için.

"Totaliter devletin" gerçekleştirilmesi için, nasyonal sosyalist "mutlakliyetin" kurulması için !

"Devlete ihanet" ? Hayır !

Halka karşı ihanet, yani Alman halkına karşı ihanet !

Faşist diktatörlük, yani Tisen-Krup sermayesinin diktatörlüğü !

23 Aralık 1933

Toplu Yapıtlar, Dokuzuncu Cilt, S. 290-291

LAYPZIG POLİS BAŞKANLIĞINA

Laypzig, 28 Aralık 1933

Çok Sayın Bay Başkan !

İmparatorluk Mahkemesinin 23 Aralık yargı kararından hemen sonra, sizin bir emrinizi bana bildirerek, bu emre göre "ikinci bir buyruğa" değin " beni güvenlik hapishanesine attılar.

Şimdiye değin sizin benim serbest bırakılmam için bir buyrultunuz olmamasını ve benim tutukluluk durumumun sürmesini

~~gösterir gerçek bir temele dayalı her hangi bir yönerge bulunma-~~

mayışını göz önüne alarak, ~~haldin olmadan~~, bu dilekçeyle size baş

vurarak şu sorulara yanıtlarını istiyorum :

1) Neye dayanılarak tutuklu tutuluyorum?

2) Bu önlemin sorumluluğunu kim taşıyor ?

3) Güvenlik hapisliği ne zamana değin sürecek ?

4) zorla tutuklu bulundurulmamın kaldırılması için

kime başvurmalıyım ?

RAYSTAG YANGINI DAVASI SAVUNMA KOMITESINE

P a r i s

30 Aralık 1933

Layipzig Mahkemesince aklanmaktan sonra,,1923 de Bulgaristandaki Eylül Ayaklanması dolayısıyla bana verilen cezanın kaldırılması sorumunu da gündeme getirmek istiyorum.

Bugün Başbakan Muşanov'a aşağıdaki telgrafı gönderdim:

Telgraf

30 Aralık 1933

Başbakan Muşanov

Sofya

Yurduma dönmek ve siyasal eylemde bulunmak niyetinde olduğum için, Alman Mahkemesinde herkesin önünde yaptığım açıklamayı yineliyorum. Şöyle ki: Raystag'ın yakılmasıyla ilgili yargılama bittikten sonra Bulgaristana dönmek ve 1923 Eylül Ayaklanmasıyla ilgili olarak bana verilen cezanın kaldırılması için savaşmak istiyorum. Bu yüzden, serbestçe gelebilmemin, kişisel güvenliğimin ve açık mahkemenin sağlanmasını dilerim.

~~Bu metnin içeriğini bildiren bütün belge ve fotoğraflar~~

Hükümetin kararını bildirmenizi rica ederim

G.Dimitrov

Layipzig Hapishanesi

Öte yandan, Dr.Digneciev'e (Sofya) başvurarak, eğer olanağı varsa, bu davanın avukatlığını üzerine almasını rica ettim.

Bulgaristana dönebilme olanaklarını açıklığa kavuşturabileceğim kanısıyla bura yetkililerine başvurarak Çekoslovakya, ya da, Fransaya çıkışıma verilmesini rica ettim. Şimdilik yurduma dönebilme olanağım yoksa, Sovyet yurttaşının haklarıyla daha önce bulunduğum Moskovaya gitmek isterim.

Her gün durumumun, geçici mahpusluk durumumun ~~hakkında~~ ~~haber~~ ~~alacağım~~ (Alman Yüksek Mahkemesince aklandıktan sonra) aydınlığa kavuşmasını ve Almanyadan çıkışıma verilmesini bekliyorum.

Komitenin, benim Bulgar hükümetine yaptığım öneriyi kendince destekliyeceğini umuyorum

Georgi Dimitrov

LÜBÇO BARIMOV'A

HAPİSHANEDE GEÇEN ZAMANINDAN ÖĞRENİM VE KURAMSAL
BİLGİ EDİNME BAKIMINDAN YARARLANMASINI ÖĞÜTLEME

Laypzig, 8 Ocak 1934

Sevgili Lübço !

Tutukevinde ve mahkemede, savaşkan ^{*)} ailemize yakışır
bir davranış içinde olduğumu ve şimdi de, hapishane yazgısını ba-
şını dik tutarak karşıladığımı büyük bir sevinçle annenden öğren-
dim.

Kuşku yok, bu tutum, övülmeye layık bir tutum, ancak hiç
de yeterli değil. İradeni biraz daha çelikleştirmen, yaşam ve sa-
vaşım için gerekli sağlam bilgiyle güçlenmen için hapishanede
geçirdiğin zamandan en çok ölçüde yararlanman da gereklidir.

Okuyup öğrenmek, öğrenmek ve durmadan okumak gerekli !

Ben kendi deneyimden hapishane yaşamının ne demek
olduğunu biliyorum. Kuşku yok, kolay ve hoş değil. Hapishane ne bir
manastırdır, ne de sanatoryum. Hapishanemiz gerçek bir azap evi

*) Burada "savaşkan" sözcüğünün altında karalanmış "devrimci"
sözcüğü var.

ve özgün bir "Araf" tır.

Tutuklanmamın ilk beş ayında geçirdiğim hapishane yaşamından daha ağırını insanın tasarlayabilmesi çok zordur. Buna karşın, rahatça söyleyebilirim ki, en ağır bir durumda bile mahkum kişi, kendi gelişmesi için, hazırlığını artırabilmesi için çok şey öğrenebilir, çok şey yapabilir, yeter ki sağlam iradesi ve becerisi bulunsun.

İnsan hapishane hüccresinden başka hiç bir yerde, bütün zorluklara ve ezgilere karşın, başka hiç bir yerde böylesine kendisini toparlıyamıyor, düşüncesine temel ve çözümleyici sorunlar üzerinde yoğunlaştıramıyor.

Sağlığına ^{özlenle} ~~dikkatlice~~ koruyarak (jimnastik, sulu bezle keselenme, volta süresinden yararlanarak derin ve doğru soluma v.b.) başlıca dikkatini şu iki yöne ayır: 1) tarihi-Bulgar tarihini, Avrupa tarihini ve dünya tarihini eleştirisel yönden öğrenmek ve yabancı dil öğrenmek; 2) çağımızın büyük sorunlarını ----- kendi başına ve şimdiki, güncel sorunları ~~başkaları~~ olarak incelemek ve araştırmak.

Tarihi temelden öğrenmek ve tarihten çıkarılan dersleri şimdiki döneme uygulamak, bugünün ve yarının koşullarında

doğru yönü belirlemede bu derslerden yararlanmak çözümleyici bir önem taşıyor. Hapishanede tarih üstüne gerçek bilimsel literatür bulmak zor olduğu için, ele geçen ^{tanıdık} ~~yanlış~~ literatürün ~~çok~~ ^{çok} daha fazla eleştirisel açıdan okumak gerekiyor. Bu literatürün sağladığı tarihsel verilerden yararlan, bunların felsefesini (yorumlamasını) ise, bizim yöntemimizle, Marksist diyalektik yöntemle yardımıyla kendin yapmaya çalış.

Ve dil: Öğrendiğine göre, iyi İngilizce biliyor-muşsun. Öyleyse, Almanca ve Rusça öğrenmeye çalış. Her iki dil de, geleceğin toplumsal gelişmeleri bakımından çok önemlidir.

Bir saatini bile ussal olarak kullanmamazlık etme !

Hiç bir saatini boş geçirme ! Mahpusluk günleri böylece birbirini ardına yuvarlanıp geçecek ve sen gerçek yaratıcı çalışmalar için gerçek savaşın için hapishanede ⁿ bilgi ve irada yönünden çelikleşmiş, silâhlanmış, tinsel ve siyasal yönden olgunlaşmış olarak dışarı çıkacaksın !

Sağlık ve esenlikler dilerim.

Dayın: Georgi

Georgi Dimitrov Merkez Mizesinde 88 No lu belge
Orijinal-el yazısı

Mektuplar, 1962, S. 267-268

Yurtdında otuzay,
"KARL MARKS" ~~25~~ *EVİNDEKİ İŞÇİLERE*

V i y a n a

İaypzig, 15 Ocak 1934

Değerli Yoldaşlar !

Geçen yıl 7 Aralıkta gönderdiğiniz mektubunuzu bugün aldım ve büyük bir sevinçle okudum, teşekkür ederim. Benim mahkemedeki tutum ve davranışına gelince, ben yalnızca proletarya görevimi yerine getirmeye ve kendi kahraman sınıfıma sadık olmaya çalıştım.

Kardeşçe savaşkan selâmlarımla !

G.Dimitrov

Toplu Yapıtlar 9-cu Ciltte s. 347

İÇ İŞLERİ BAKANİ Dr.FRIK' 3

Berlin, 7 Şubat 1934

Raystag Yangını Yargılamasında aklanma kararının bildirilmesinden bu yana artık bir buçuk ay geçmiş olmasına karşın, biz aklanmış bulunan üç Bulgar, hala hapishanede, yer altındaki, sağlığa zararlı, gün ışığından yoksun, tamamen nemli, dış dünyadan kesinkes yalıtlanmış ^{niçelerde} ~~koşullarda~~ yatmaktayız ve sanki diri diri gömülmüş bulunuyoruz.

Örneğin bana hiç bir yabancı gazete verilmediği gibi, kendi ülkemizin gazeteleri de, Bulgar hükümet gazeteleri de yasaklanmıştır.

Annemin ve kızkardeşimin, görüşme günlerimizde, bana, Bulgaristanın durumu ve ülkede geçen olaylar üstüne bile bilgi vermeleri izni yoktur.

Ve bugüne değin, tutuklu bulunmamın gerçek nedenleri resmen bana bildirilmiş değil.

Size gönderdiğim telgraf ve mektuplar yanıtsız kaldı.

Ayrıca şu bu görevli memurun yaptığı imalardan çok değişik anlamlar çıkarılabilir.

1) Bizim tutuklu kalmamız gerekirmiş, çünkü, hükümet için tehlikeli nitelikte kişilermişiz.

2) Bizi kişisel güvenliğimiz için tutuklu bulunduruyorlarmış.

3) Bizim başka ülkelere gönderilmemiz için bu ülkelerle gerekli görüşmeler tamamlanmadığı için hapishanede tutuluyoruz.

Birinci bahane, kuşku yok ki, ciddi sayılamaz. Kendisini öylesine güçlü sayan bir hükümet, üç Bulgar siyasal mültecisinin serbest bırakılması ve çıkışlarına verilmesiyle ilgili olarak her hangi bir tehlike önem süremez.

İkinci bahanenin dayanağı yok, çünkü, kendi başına hareket ederek, suçsuz yabancı komünistlere saldırarak inanmış bir nasyonal sosyalist bulma olanağı yoktur.

Üçüncü bahane ise yap-yalıncağ bir olguyla yalanlanıyor, çünkü Polonya'nın bize transit vize vermeye ve Sovyetler Birliğinin ise siyasal mülteci olarak bizi kabul etmeye hazır oldukları saptanmıştır.

Ve bütün bunlara karşın, eğer bizi ¹¹¹tutukluluğumuz sürdürülürse, o zaman, kanımızca, şu amaçlar güdüliyor demektir: ya bizi yavaş yavaş fiziksel ve tinsel yönden sakat duruma getirmek istiyorlar, ya da, "elverişli" bir durumda, "sorumsuz" kişilerin yar-dımıyla bizi yok etmek istiyorlar.

Hükümetin siyasal bakımdan bunda bir çıkarı olmayacağına düşünüyorum ve her gün, derhal Sovyetler Birliğine, ya da, komşu ülkelerden birine gönderilmemizle bu işin sonunun gelmesini bekliyorum.

Ve eğer, üzülerek belirtelim ki, yakın bir sürede bu böyle olmazsa, tehdit etmek için söylemiyorum, bana dayatılan bir seçenek olarak söylemek istiyorum ki, doğrudan doğruya belirtmek istiyorum ki, suçsuz mahpusların biricik kişisel savunma araçları olan açlık grevine baş vurmaktan başka çıkar yolum yoktur. Sağ-lık durumum kötü ve sabrım tükenmiş durumdadır. Sonsuz bir kims-korkunçluğa katlanmaktansa en iyisi korkunç bir sondur.

Bu korkunç hapishanede artık on bir aydır bulunmak-tayım.

Saygılarımla :

G. Dimitrov

**SOVYET VE YABANCI BASIN TEMSİLCİLERİNDEN
YAPILAN MÜZLEŞİ 2)**

Dimitrov yoldaş özgürlüğüne kavuşmasının nasıl olduğunu anlattı. Şöyle konuştu: "Kuşku yok, biraz yorgunuz. Bugün saat 5 de, sabahleyin, ansızın, Prusya Gizli Polisinin görevlilerince "kalk, eşyaları topla" buyruğuyla uyandırıldık. Hem hiç bir açıklama yapmadılar, niçin, nereye, neden. Son dakikalarda Almanyadan çıkarılacağımızı ve hemen bugün uçakla Sovyet hududuna götürüleceğimizi açıkladılar. Bizim, Sovyet Elçiliğinden temsilci çağırılması isteğimiz bir sonuç vermedi. Biz, ~~bu~~ Elçiliğimizin, Sovyet Elçiliğinin bundan, bu sevindirici çıkıştan haberi olmadığını düşünüyorduk. Berlinden gelen haberlerden anlıyorum ki, Sovyet Elçiliğinin, bizim bugün uçakla Berlinden doğrudan Moskovaya götürüleceğini,

2) 27 Şubat 1934 de akşam üzeri yapılan bu söyleşiye Sovyet ve yabancı basın temsilcilerinden, Sovyet ve yabancı gazete ve haber ajanslarından 100 gazeteci katılmıştır. Burada verilen söyleşi, 8 Mart 1934 tarihli "Rundschau" Gazetesinde çıkmıştır.

mizden haberi yokmuş.

İlk sözümüz, sonsuz ve sınırsız teşekkdirdir, uluslar-
arası proletaryaya, bizim kurtuluşumuz için savaşım veren en ge-
niş emekçi yığınlarına, bütün ülkelerin emekçi yığınlarına, dürtüst
aydınlarına teşekkdirdir. Kuşku yok, birinci yerde, Sovyetler Bir-
liği proletaryasına, işçilerine ve köylülerine, sosyalist devleti-
mize teşekkdirdir ediyoruz. ^{Tam bir inançla} ~~Sözümüz~~ diyebilirim ki, eğer Alman fa-
şizmine karşı uluslararası bir kampanya olmasaydı, biz bugün
Moskovada bulunmazdık, özgür olmazdık. Faşistler, üstelik son an-
da bile bizi tutsak etmek, intikam almak, bizi fiziksel ve tinsel
yönden, değişik bahanelerle, ortadan kaldırmak istiyorlardı. Ray-
tag Yangını dolayısıyla başlatılan yargılamada uğradıkları ye-
nilgiyi, bizden intikam alarak karşılamak istiyorlardı.

Dış ülkelerdeki, bütün dünyadaki kampanyayı, ne yazık
ki, ben ve arkadaşlarım çok geç öğrendik. Biz yalıtlanmış durumday-
dık, insanlarımızdan hiç bir haber alamıyorduk ve üstelik yakın-
larımızdan da hiç bir şey alamıyorduk. Tamamen yalıtlanmıştık.
Ancak şimdi, burada birkaç saat geçirdikten sonra, yoldaşlarla

konuşunca neler olup bittiğini öğreniyoruz. Derin inancım odur ki, bu kampanya, yüzlerce ve binlerce devrimci işçinin kurtarılmasına yaramıştır. Yalnız bizlerin değil, biz dört kişinin, üç Bulgar ve ~~Torgler~~ Torgler'in değil, Göring'in tanık olarak ifade verirken kendisinin söylediği gibi, ortadan kaldırılmak üzere saptanmış yüzlerce ve binlerce yönetici yoldaşın da kurtarılmasına a yol açmıştır. Bu kampanya, faşistlerin, devrimci Alman proletaryasının yönetici kadrolarını yoketmek için kullanacakları yani provokasyonlar düzenleme olanaklarını onların elinden aldı.

Sanıyorum, ~~yaklaşık olarak~~ dış ülkelerdeki yoldaşlarımız ve dostlarımız, bu uluslararası kampanyanın önemini, tam olarak değerlendiremezler, nasıl ki biz de, kendi özgürlüğümüz dışında bir önem taşıdığını değerlendiremedik.

Daha sonra şunu söylemem gerekir ki, bir sanık olarak mahkemede ~~çok~~ çok kez belirttiğim gibi, ve bugün 27 şubat, Raystag'ın yakılmasının yıldönümünde bütün dünyada yankı yapması gerekir ki, Raystag'ın yakılması, zavallı Mübe'yi bir araç olarak kullanan Alman faşizminin işidir. Gerçek ~~muhterem~~ örgütleyiciler ve ilham verenler Almanyada hükümet koltuklarında oturuyorlar. Bu olgular, bu gerçekler yalnızca dış ülkelerde açıkça belli ol-

muş değil. Sanıyorum ki, Almanyada, bu büyük ve çok türlü biçimleri olan hapishanede de, büyük yağınlar, üstelik önceleri Raystag'ı komünistlerin yaktığına inananlar bile, bugün buna inanmıyorlar. Tam tersine, Raystag'ın yakılmasının, nasyonal sosyalist yönetimin işi olduğunu bilen ve buna inanan ve bunu Nasyonal Sosyalist Parti için bir leke sayan, sayısız hiç de az olmayan nasyonal sosyalistlerin bulunduğunu gösterir birçok ^{kam.t} ~~belirti~~ var elimde.

Yargılama^{nın}, Raystag'ın gerçek kundakçılarını temize çıkarma aracı olması gerekmişti. Raystag'ın gerçek kundakçıları^{nın} mahkeme önüne çıkarılması olanağı bulunmayınca, o zaman başkalarının, rastgele tutuklananların, deyim yerindeyse ersatz kundakçıların mahkemeye verilmesi gerekmişti. Torgler, biz Bulgarlar böyle kişilerdik. Ben şuna inanıyorum ki, eğer Almanyada yönetimde bulunanlar, daha önceden, duruşmaların böyle bir sonuç vereceğini kestirmiş olsalardı, bizleri, Bulgarları da bu işe karıştırmazlardı. Onlar öyle bir iş açtılar ki başlarına, sonra ne yapacaklarını şaşırdılar. Ben, bir kez, beni suçlandıran Bay Dr Verne-^Bre bunu söyledim. Biz aklандıkса, suçsuz olduğumuz için değildir bu. ^Başka türlü olamazdı, ~~çünkü~~ dış ülkelerdeki kampanya dolayısıyla, ~~bu kampanyada bile ortaya çıkmaz~~

siyla, dış ülkelerdeki seferberlik dolayısıyla, mahkeme önünde yapılan açıklamalar dolayısıyla olamazdı. Faşist "mahkeme" bizi mahkum edemezdi. Duruşmaların öylesi gelişmesi durumunda, bunun ~~bir~~ olanağı yoktu.

Aklandık, ancak serbest bırakılmadık. Aklandık, ancak hapishanede kaldık. Hapishaneden hapishaneye ^{aktarıldık} ~~taşındık~~ durduk ve her ^{aktarıldığımız} ~~taşındığımız~~ hapishane, öncekinden daha kötüydü. Şubat ayının ilk günlerinde Gizli Prusya Devlet Polisinin hapishanesine yatırıldık. Bu nasıl bir hapishanedir, ben Alman proletaryasının faşist cellatlarının bu katakombların hücrelerinde yatmalarını ~~im~~ dilerim... Bu hücreler, özel hücrelerdi, olağanüstü rejimin uygulandığı komünist siyasal mahkumlara ayrılmış hücrelerdi. Bunlara göre Moabit hapishanesi bile sanatoryum, cennet sayılır. Kuşuklar toprak altında, hiç bir biçimde güneş ışığı girmiyor. Kuşkusuz içeri nemli, ^{hücreler} çünkü toprak içinde oyulmuş bulunuyor. Eğer insan bu katakomblarda birkaç ay kalırsa, o, yaşayan ölü, bütün bir yaşam boyu sakat olur, bunda şüphesiz yok.

Neden böyle yapıldığı bizim için bir giz değil. Zayıf bir insan içeri düştüğü zaman, birkaç gün içinde faşizme boyun eğecek, ya da, boyun eğmeden onu böylece ~~ö~~kedecekler. Burası öyle

bir yer ki, mahkûmlar, kimse görmeden, duymadan, oradan çıkarılabilir ve bugün bizim başımıza geldiği gibi, bir yerlere götürülebilir ve faşistler gerekli ve yararlı görürlerse "ortadan kaldırılabilir".

Kimi zaman, seyrek de olsa, yabancı gazeteciler bizi ziyaret ediyorlardı. Ben bunun, dış ülkelerdeki büyük kampanya dolayısıyla olduğunu tahmin ediyordum. Onlar bize sağlığımız üstüne, bize karşı nasıl davranıldığı konusunda ve son dönemde ise hapishane rejiminin insancıl olup olmadığı konusunda sorular soruyorlardı. Bir kez Royter'in muhabiri bize "Size işkence yapmadılar, dayak atmadılar değil mi?" diye sormuştu. Bununla ilgili olarak söyleyeyim ki, dış ülkelerdeki kampanyanın etkisiyle bize karşı davranışlar insancıl idi. Ne var ki, orada güncel olan, tinsel yönden çok ince bir işkence sistemidir. Şunu dabelirtmek isterim ki,

kiçuk rutbeli polisler ve vurucu timler hapishanede bize karşı, görelî olarak, insanca davranırken, Gestaponun hapishane doktorları, tersine kaba ve insafsız davranıyorlardı. Son iki hafta boyunca doktorlar sık sık yanımıza geliyorlardı. Önce vurucu timlerden uniformalı bir doktor geliyor, onun ardından sivil

giyinmiş iki doktor geliyordu. Bunların hiç biri bizi muayene etmiyordu, hem üstelik son günlerde Popov'un ciddi biçimde karın ağrıları varken. Bu doktorlardan biri Popov'u muayene edeceğini söylemişti, ancak hiç bir şey yapmadan, ^{ilâç} da yazmadan çekti gitti. Ben bu doktorlardan birinin dikkatini çekerek, bize karşı böylesi bir davranışın anlaşılmasız olduğunu, üstelik bizim suçsuz kişiler olduğumuzu ve en yüksek mahkemece ^{isn} aklanmış bulunduğumuzu söyledim. Doktor kahkaha atmakla yanıt verdi ve gitti. Öyle ki, biz ne doktor muayenesinden geçtik ne de sağlık hizmeti gördük.

Burada, soruşturma yapıldığında bulunduğum Moabit Hapishanesindeki ve Kayzig Hapishanesindeki durumun ayrı olduğunu, doktorların kaba ve aldırmaç olmadıklarını ve bize karşı düşmanca davranmadıklarını söylemek isterim, bunu belirtmek gerek. İlk türden doktorlar, daha önceki, Tempelhof'daki askersel hapishanede olduğu gibi, yüzlerce komünistin ve öteki siyasal mahkumların bulunduğu hapishanelerde çalışıyorlar. Ben şimdi düşünüyorum, bu doktorlar bize karşı böyle davrandıklarına göre, öteki komünistlere karşı, hasta ve ölmek üzere olan Alman komünistlerine karşı kim bilir nasıl davranıyorlardır.

Biz, kendi yurdumuza gelmiş olmaktan mutluyuz. Almanya-
 yı bu sabah terkettik, yalnızca faşizme karşı kin besliyoruz, Alman
 proletaryasına karşı, devrimci Alman işçilerine, Alman Komünistle-
 rine karşı büyük ve derin bir ^{proletaryal} sempati duyuyoruz. Yalıtlanmış ol-
 duğumuz için, bu Alman işçilerinin faşizmin kovuşturmalarına nasıl
 dayandıklarını ve faşizme karşı nasıl savaştıklarını anlamak
 olanağı bulamadık, ancak, biz mahkemede de, dışarda da ve hapishane-
 de de, Almanya Komünist Partisinin, ağır vuruşlar yemesine karşın,
 hüssette olduğumu yüz kez bin kez hissettik. Mahkemede tanıkların
 tutumundan ve verdikleri ifadelerden bunu anlamak olanağı vardı.
 Bu tanıklar ise, 8-10 ay toplanakamplarında kalmış kişilerdi. Ne
 büyük bir bağlılık partiyeye, Alman proletaryasının davasına, komü-
 nizm davasına ne denli tam bir özveriyle bağlılık, mahkemede ne
 denli yiğitçe davranış ! Oysa, nasyonal sosyalist tanıklar için
 bu söylenemez, örneğin nasyonal sosyalist milletvekili Karvane
 için, ~~Frank~~ Grote için, ya da, öteki provokatörler ve hırsızlar
 için bu söylenemez. Komünist tanıklar, gerçek, güçlü proleter sa-
 vaşçıları idiler, devrimci tutum gösterdiler. Biz, gerek sanık ola-
 rak yargılandığımız sırada, gerek duruşmalardan sonra, hapishanede,

bir yerden başka bir yere götürülürken ve nerede olursa olsun, sempati ve sevgi gösterileri gözlemekteydik. Üstelik Nasyonal Sosyalist Partisinin tabandaki üyeleri içinde birçok kişi, yenginin faşist yöneticilerce çıkarıldığına kesinlikle inanmaktadır. Bizim Almanyadan ayrılırken duyduğumuz kin ve nefret faşizme karşıydı ve Alman proletaryasına, bizim kurtarılmanız için savaşan Alman proletaryasına karşı derin bir sempati ve teşekkür duygularıyla doluyduk.

Almanyadaki toplama kamplarında ve hapishanelerde yüzbinlerce binlerce kişi yatıyor. Yüzlerce mahkeme sürüyor, ölüm cezaları veriliyor ve yerine getiriliyor ve gündemde başka yeni yarılama var.

Yüzbinlerce devrimci işçinin ve savaşkan elemanın faşizmden kurtarılması için Alman faşizmine karşı ve hapsedilen anti-faşistlerin özgürlüğü için süratle savaşım sürdürülmelidir. Kahrolası sosyal demokrat ve sendika bürokrasisi tarafından satılan ve ihanete uğrayan Alman proletaryasının, verdiği savaşımın her adımında uluslararası yardıma gereksinimi vardır.

Sanıyorum, bugün Königsberg'ten ayrılırken, benim dış ülkelerde objektif davranmamı arzu ettiğini bildiren gizli dev-

yargılama konusunda kısaca görüş belirtmesini rica etti. Dimitrov şu yanıtı verdi : " Yargılama, kısaca belirtirsek, Raystag'ın yakılması gibi, bir provokasyondur. Bu yargılama yoluyla gerçek kundakçıları gizlemek ve suçu başkalarının üstüne atmak istiyorlardı. Ne var ki, diyalektiğin yasaları gereğince, sınıf savaşımının yasaları gereğince, bu yargılama kendi ^{karşısına} dönüştü. Anti-komünist yargılama, güçlü bir anti-faşist gösteriye, faşizmin utanç verici fiyaskosuna dönüştü. Faşistler, Raystag'ın yakılmasıyla Alman halkını aldatmak, komünistlerin kundakçı olduğuna ~~onları~~ onu inanırmak istiyorlardı, ancak yargılama bunun tersini tanıtladı. "

Almanya Komünist Başbakanın bir temsilcisi Dimitrov'a birkaç soru sordu: "Hapishanede iken, Almanya Komünist Partisi yöneticisi Telman Yoldaşın gizli devlet polisi hapishanesine ^{aktarıldığını,} ~~taahhüdünü~~ duyduğunuz mu?" D i m i t r o v: "Evet, bunu biliyorum, ancak ayrıntılı bilgim yok. "

Almanya Komünist Partisi yöneticilerinden Şer, Sönhar v.b. yoldaşların öldürüldüklerini hapishanede iken duyup duymadığı sorusuna Dimitrov, " Uzailererek söylüyeyim, bunu ancak bugün öğrendim. Bu konuda hiç birşey bilmiyorduk" diye yanıt verdi. "

Almanya komünist basın temsilcisininin daha sonraki so-

rusu şöyleydi: "Burjuva basını, sizin Tanev ve Popov'la birlikte gizli devlet polisinin hücrelerinden birinde bulunduğumuzu gösterir bir fotoğraf yayınladı. Fotoğrafta, elinizde kalanca bir puro ile görünüyorsunuz. Bu fotoğraf, L'aypzig Mahkemesince aklanan sizlerin çok güzel bir yaşam içinde bulunduğumuzu kanıtlamak için yayılmıştı. Bu fotoğrafın nasıl çekildiğini biliyor musunuz ve bu nasıl olmuştur?"

D i m i t r o v : Kuşku yok, biz bu fotoğrafı biliyoruz. Bu olayı protesto ediyoruz. Yanımıza, sözde "Mi York Tayms" muhabiri diye Amerikalı bir gazeteci gelmişti. Sözde muhabir diyorum, çünkü bu kişi çok iyi Almanca biliyordu ve ve Almanca benliyordu. Bize fotoğraf çekmek istediğini söyledi. Baştan biz ikircimlik geçirdik, sonra da izin vermek yanlışlığını gösterdik. Biz razı olduk, çünkü, yalnızca fotoğrafın değil, aklanmamızdan sonra tutuklu bulundurulmamızı kesinlikle protesto ettiğimizde de, bu yöndeki açıklamamızın da, bu görülmemiş davranışa karşı protestomuzun da yayınlanacağını düşünmüştük. ^{Ama} Kuşku yok, bu bir yanlışlıktı. "Folkişer Beobachter" fotoğrafı yayınladı ve bu fotoğrafı çekmesi için Amerikalı muhabiri gönderdiğini ve fotoğrafın bizim durumumuzun iyi olduğunu gösterdiğini yazdı. Ancak bu, gizli

devlet polisinde değil, Laypzigde idi. Yine o gün, resmi savunucu dedikleri avukat da gelmiş ve durumumuzla "ilgilenmişti". O bize, "Hala sapaşla mısınız?" diye sormuş, biz ise "Evet" diye yanıtlamıştık. Sonra o bize "Yiyeceğiniz var mı?" diye sormuş, biz "Evet" demiştik, "Satranç oynuyor musunuz?" demiş, biz de "Evet" yanıtını vermiştik. Bundan bir, ya da, iki gün önce satranç oynamıştık. Daha sonra resmi avukat, Alman Haber Ajansının, Alman ve Yabancı basına, bizim sağlık durumumuzun çok iyi olduğunu ve hapishanedeki durumdan hoşnut bulunduğumuzu duyurduğunu bildirdi. Biz fotografa karşı da bu aldatmaya karşı da protestomdan bulunduk."

Değişik burjuva muhabirleri şunu öğrenmek istediler:

"Göring sizi mahfedeceğini söylediği halde, nasıl oldu da hiç birşey yapmadı?"

Dimitrov omuz silkerek şöyle dedi: "Herşey isteğe göre olmuyor. Göring, faşist üst yönetimin en gizli isteğini dile getirdi, ancak uluslararası proletarya da vardır, Moskova da vardır. Biz yargıçlarımıza iyi bilgi verdik. ^{Sakından temin edildik} Hepsi arksal yönden değil, siyasal yönden arı almayan bu yargıçların, görevi öyle bir biçimde yerine getirmeleri gerekiyordu ki, ne şiş yansın ne kebab. Böyle bir görevi zamanında bilge Sultan Süleyman bile yerine

getirememiştir. İşte bundan dolayı ,yargıçlarımız mahkeme kararı-
nı çok kötü formüle ettiler. Ne var ki, onların bizi aklamaları ge-
rekiyordu, bunun başka türlü olamazdı. Eğer bizi mahkum etmiş ol-
salar, gerçekte bu faşizmin mahkum edilmesi olurdu. Ne şiş yan-
dı ne kebab, ancak et de pişmiş değil. İleride göreceğiz. Kurtlar
kuzuları ^{gym} yetemiştir, doymamışlardır, çünkü bizi aklamak zorunda kal-
mışlardır. Ne var ki, sonuç öyle oldu ki, ne biz yargılamadan hoşnu-
tuz, ne de Hitler ve Göring".

Yeniden yargılama üzerinde duran Dimitrov, sanıkların
gerçek hukuksal savunmadan yoksun bırakıldıklarını belirterek da-
ha sonra şöyle diyor: "Alman yasalarına göre bizim avukat tutma
hakkımız varken, resmi avukatlar atadılar. Eğer ben savunmamı resmi
avukata bırakmış olsaydım, bugün siyasal mevta olurdum. O beni leke-
lerdi ve siyasal bakımdan öldürürdü."

Yabancı muhabirlerin ricası üzerine, Dimitrov soruştur-
ma sırasındaki koşulları ayrıntılı biçimde anlatıyor:

" Yargılama sırasında biz birbirimizden yalıtlanmış-
tık. ^{yargılamamızı} ~~Kavuşturmanın~~ sonlarına doğru, ben mahkeme başkanına baş vura-
rak, ısrarla, neden bizi birbirimizden ayrı tutukları konusunda
açıklama yapmasını istedim. Ben ona, buna razı gelececeğimi söy-

ledim ve ^{şimdi} ~~kovuşturmanın~~ ^{duruşmalarını} bitiminde, ^{sonra} ~~şimdi~~ arkadaşlarımla bir araya gelmek isteğimde ısrar ettim. Duruşmalar bittikten sonra da bizi birbirimizden ayırmışlardı. Ancak ^g ~~ayın~~ 16 sında ya da, 17 sinde hepimizi bir ^{hukuklar} ~~koğuşa~~ ^{aktarıldıktan} ~~koydular~~. Berlin'e ~~taşandıktan~~ sonra, yine başlangıçta birkaç gün ayrı ayrı tutulduk. Suçsuz olmamıza karşın faşistler bizi bu davaya karıştırmışlardı ve aklanmamızdan sonra bile bizi hapishanede tutuyorlardı. Duruşmalardan önce tam beş ay gece gündüz ellerimiz kelepçeliydi. Başına böyle bir iş gelmiyen hiç kimse, bunun ne demek olduğunu anlayamaz. Beş ay, gece gündüz kelepçeli olarak yat kalk, uyu, yalnızca gündüzleri giyinmek ve yemek yemek için on beş dakika ellerin serbest. Beş ay bütün gece ellerin bu kahrolası kelepçeler içinde. Ve sonra da bize insanca davrandıklarını ve sağlığımızın çok iyi olduğunu söyleyebiliyorlar. Bu süre ~~teşkil~~ ^{teşkil} tek bir gün bile uyumuş değilim. doğru dürüst. Her gece, yirmi kez, otuz kez ve elli kez acıdan uyandığım oluyordu. Ve bütün bunlar ordaki polis görevlisine bağlıydı. Eğer kelepçeyi fazla sıkarsa, insan daha çok acı duyuyor. Ben ve arkadaşlarım mahkemeye ve sorgu yargıcına ellerimiz kelepçeli olarak yazı yazmak zorunda kalıyorduk. Bu uygulama dolayısıyla şunu söylemek isterim : arkadaşımız Tanev, Almanca bilmiyordu tek ke-

lime. Onun durumu bizimkine oranla çok daha ağırdı. Sinirleri o denli yıpranmıştı ki, intihar etmeye kalktı. Bereket versin başaramadı. Ne var ki, bu kelepçeli durum, bu beş ay süren tinsel terör böyle sonuçlar doğurabilirdi. O iddianameyi alıyor, tek kelime anlamıyor. Haftalarca böyle sürüyor ! Tercüman istiyor. Duruşmalar birkaç gün önce tercüman atıyorlar. Bu tercüman Popov ve Tanev'e iddianamenin yalnızca bir kesimini çeviriyor..."

Coskunlukla süren konuşma, zamanın ^{ilerlemesi} geçmesi ve Dimitrov'un yorulması dolayısıyla kesilmişti.

"Rudéno", Sayı 20, 8 Mart 1934

Toplu Yapıtlar 9-cu Cilt

359-369.

PROLETARYA DAYANIŞMASININ UTKUSU

Komünist Enternasyonalin onbeşinci yıldönümü, dünya proletaryasının burjuvaziye ve faşist gericiliğe karşı savaşımında önemli bir gündür.

Bu savaşımında, Komintern'in tarihine "Laypzig Mahkemesi" diye geçen büyük bir utku kazanılmıştır. Bu utkunun siyasal önemi, kuşkusuz çok büyüktür.

Raystag'ın yakılmasının, gerçekte, Alman faşizminin proletaryanın devrimci hareketine karşı terör saldırısına başlamasına bir sinyal olması gerekiyordu ve öyle de oldu. 27 Şubat 1933 teki faşist provokasyonun Marksizmin "mahfedilmesine" bir sinyal olması gerekiyordu ve burada Marksizm derken Alman proletaryasının devrimci hareketi anlaşılıyordu. Faşist budalalar, devrimci harekete ve SSCB^{ne} düşman olan tüm güçleri harekete geçirmek istiyorlardı, Alman faşizminin "tarihsel rolünü", kapitalist Avrupadaki proletarya devrimine karşı jandarmalık rolünü ^{beniden göstermek} belirtmek istiyorlardı. Başka bir sözle, bir zamanlar, burjuva

demokratik devrimleri çağında nasıl ki Rusyadaki çarlık despotluğu kendisini Avrupa gericiliğinin dayanağı ve devrimci hareketin cellâdı olmak gibi "tarihsel bir görevle" yükümlenmiş görüyor idiyse,proletarya devrimleri çağında da " haskan arı ırk" Alman faşizmi de Özdeş bir görevi üzerine aldı.

Faşistlerin provokasyonuylayaystag'ın yakılması-ki bu soruna yeniden ayrıntılı olarak değineceğiz-tüm emek dünyasının faşist diktatörlüğe karşı direnmesine neden olan sayısız gaddarlıkların ve kanlı Mart günlerinin başlangıcı idi.

Bir provokasyon olan Laypzig davası-ki en yeni siyasal tarihin en büyük yargılamasıdır-faşist üst yöneticiler tarafından,1933 Şubat ayı sonunda/"Avrupayı bolşevizmden kurtardıkların" bütün dünyaya gösterebilmek için tertiplenmişti.

Alman faşizmi,Laypzig'de herkesin kendisini "kurtarıcı" olarak tanıyacağını umuyordu. Üç ay süren duruşmalardan önce ve duruşmalar sırasında çok gizli tutulan iddianameden açıkça anlaşılıyordu ki,bu yargılama yalnızca Almanyada komünizme karşı başlatılmamış,baslıca Komünist Enternasyonal'e karşı ve Özdeş zamanla Sovyetler Birliğine karşı yöneltilmiştir.

Duruşmalar başlarken faşist Alman basını bunu gizleme-

ye bile gereksinim duymuyordu. Arkadaşlarım ve ben, iddianamede açıkça yazıldığı gibi, bütün Avrupayı sovyetleştirmek amacıyla, Raystag'ın yakılması yoluyla Almanyada silâhlı ayaklanma örgütlemek için gönderilmiş "Moskovadaki Rus Komünist Partisinin elçileri" olarak suçlandırılıyorduk. Ön soruşturmalar sırasında, savcılıkça hazırlanmış yalancı tanıklar, faşistlerin isteklerine tamamen uygun biçimde, "bu eylemden sonra", yani Raystag'ın yakılmasından sonra, yangının tüm Avrupaya yayılması için, Varşova, Viyana ve Prag'da da böylesi yangınlar çıkartılacağını kanıtlamaya çalıştılar.

Alman faşizmi Laypzig yargılamasını örgütlerken ne gibi somut görevler yüklenmişti ?

B i r . Suçu komünistlerin üzerine atarak, içte ve dışta faşist kundakçıları ve cellâtları temize çıkarmak, gerçek kundakçıları gizlemek.

~~İkinci Devrimci proleterya üzerinde sürdürülen bar-~~

I k i . Devrimci proleterya üzerinde sürdürülen bar-

barca terörü ve görülmemiş baskıları haklı çıkarmak, bütün dünya kamu oyunun gözünde, çok büyük kültürel zenginliklerin barbarca mahvedilmesini, bilimin çöğürmesini, üstelik sol burjuva "özgür

düşününü" bile amansızca ortadan kaldırmaya çalışmasını, yığinsal kırımları ve cinayetleri, v.b. haklı göstermek.

Ü ç : Yargılamanın yeni bir anti-komünist kampanyayı beslemesi ve Almanya Komünist Partisine karşı yeni bir ^{gaddarca} (yargılama) temel olması gerekiyordu.

D ö r t .Yargılamanın, faşist hükümetin dünya komünizmine karşı "utkane ^{hüsnü} bir savaş ~~verdiğini~~ ve kapitalist Avrupayı tam zamanında komünist tehlikeden kurtardığını kanıtlaması gerekiyordu. Suçlandırılan dört komünistin başı, faşistler tarafından, emperyalist devletlerle yapılacak pazarlıkta geçer akçe olarak değerlendirilmişti ve emperyalist devletler ⁱⁿ bu pazarlıkta, Hitlerin "tarihsel hizmetine" karşılık olarak, silâhlanmada "eşit haklılık" v.b. önerilerle ödün vermeleri gerekiyordu. Alman faşistleri, bu yargılamaya çok büyük dış siyaset önemi olan bir yargılama olarak değerlendiriyorlardı.

Yargılama çok büyük çapta hazırlanmıştı. Faşistler, ~~kitabın~~ ellerindeki tüm araçları harekete geçirmişlerdi. Tüm polis ve yargı kurumları, yüksek nazi yönetim cihazı, propaganda bakanlığı'nın büyük ve denişlemesine yaygın kuruluşları harekete geçiril-

mişti. Ve hepsinin amacı, yalnızca iddianameyi hazırlamak, suçlamayı tertiplemek değil, aynı zamanda ve başlıca, her ne olursa olsun, "uygun" tanıklar bulmaktı. Ve harıl harıl tanık arayıp bulma süresi altı ay kadar sürdü.

in
Faşistler, gereksinme duydukları tanıkları tam da işçiler, komünistler, komünist hareketin yönetici kadroları arasından bulmada çok büyük bir yararları vardı. ^{bundakilerin} Faşistlerin planlarına göre, bu tanıkların, tam da Almanya Komünist Partisinin ve Kızıl Cephe Savaşçıları Birliği'nin 1933 Şubat ve Martında silâhlı ayaklanma hazırladıklarını ve bu yönde gerekli yönergelerin verdiklerini ve Raystag Yangınının bu ayaklanma ya sinyal olması gerektiğini kanıtlamaları isteniyordu. Faşistler böylesi tanıklar yaratmak için her yola başvuruyorlardı. Provokasyon olarak düzenlenmiş iddianamedeki savları doğrulamaya hazır uysal tanıklar yaratmak için, binlerce ve binlerce komünist ve devrimci işçi hapisanelerde ve toplama kamplarında görülmemiş tinsel ve fiziksel işkenceden geçirilmişti.

Gel gör ki, faşistler tam bir fiyaskoyla karşı karşıya kaldılar. Bütün çabalara karşın, iddianame bakımından çözümley

yici tanık olarak ortaya çıkanlar salt nasyonal sosyalist millet-
vekilleri, faşist gazeteciler, suçlular, kalpazanlar, sabıkalı
hırsızlar, piskopatlar ve esrarkeşler oldu.

Faşistler, işçiler arasından, Almanyada proletarya hare-
ketine etkin biçimde katılanlar arasından ya da sorumlu komünist
eylemciler arasından kendilerine gerekli tek bir tanık bulup
çıkaramadılar. Bu, suçlamanın en Ahiles tabanı idi. (Ahiles ele avu-
sıgımaz mitolojik Yunan kahramanı, ki, yalnızca ayak tabanı en za-
yılı yeridir-gev.) Öte yandan, bu olgu, Alman işçilerinin proletarya
davasına, komünizm davasına, Komünist Enternasyonal'e olan büyük
bağlılığını, inancını ve kesin tutum almalarına bütün dünyaya
açıkça göstermiş oldu.

Laypzig yargılanması sırasında, faşizm ilk kez, komü-
nizme karşı Avrupanın jandarması rolünü oynadığını sahneliyordu.
Bu sahne faşistlerin yenilgisiyle son buldu. Bir Bulgar atasözünü
anımsatacak biçimde söylersek, Alman faşizmi Laypzig'e aslan gibi
kükriyerek gitti, gururla gitti, yüzüne tükürülmüş olarak utanç
içinde geri döndü.

Yargılama, Komünist Partisi ve devrimci proletarya

1/ Ele avuca sıgmay mitolojik yunan kahramanı. Söylenceye
göre Achilles, in en zayıf yeri tabanı tarafından kırıldı.

için olduğu gibi, en iyi insanları toplama kamplarında ~~yitirilen~~ ve öteki faşist hapishanelerde yitirilen işçi sınıfı için de bir denek taşı niteliğini taşıyordu. Yargılama, kendi bayrağımıza, devrimci göreve ve proletarya disiplinine tam bağlılığın ve inancın parlak bir gösterisi oldu.

Faşistlerin işçiler arasından istedikleri biçimde tek bir tanık bulamamaları, işçi tanıkların, tehditler ve işkencelere karşın yargıçlar önünde proletarya mertliğine layık bir tutum takınmaları, bu olguların ta kendisi, Almanya'daki ve öteki ülkelerdeki inancsızların, oportünist kötümserlerin, Almanya'da faşistlerin iktidarı ele geçirmesinden sonra proletarya devriminin perspektifleri konusunda bozguna uğramalarını da gösteriyor.

~~da gösteriyor.~~ Alman işçilerinin yargılama sırasında bize gösterdi

18/1 *açıklayan*
 bu coşkun sevgi, faşist cellatların gerçek yüzlerini gösteren demecilerime gösterdikleri sempati, mahkeme salonunda da, her yerde, polis kordonu altında görüldüğüm her yerde ve üstelik hapishane-
 de bile hissettiğim bu sempati, tüm polis engellemelerine karşın elime geçen mektuplarda ve bilinmiyen yollardan iletilen selâmlarda gösterilen sempati, bütün bunlar, Alman işçi sınıfının, sosyal demokrasinin ihaneti sonucu yediği büyük vuruşlara karşın, cesaretini yitirmediğini, maneviyatını kaybetmediğini, tersine görülmemiş ağır koşullarda bile savaşımı sürdürdüğünü gösteriyor.

Bundan başka, yargılama, uluslararası dayanışmanın, Komünist Enternasyonal'in yönetimi altında yığınların uluslararası dayanışmasının ne debli büyük bir güç olduğunu da kanıtlıyor

(Başboş kalmış)

Faşizm ve özellikle "klasik" Alman faşizmi, savaşçı milliyetçilik ve şovenizm ^{dir.} ~~şovenizmdir.~~ Onun sancağı savaştır, kendi ülkesindeki proletaryaya karşı savaş, ülke dışında yeni soygunlar için savaş. Nasyonal sosyalistlerin tüm ideolojik çalışmaları-ki çok büyüktür- Alman işçi sınıfındaki uluslararası dayanışma duygusunu ortadan kaldırmak, kökünden kazımak yönündedir. İşte bundan dolayı, Komünist Enternasyonal-dünya devrimci proletarya hareketinin bu genel kurmayı- faşizmin en tehlikeli ve en çok kin duyduğu düşmanı ilan edilmiştir. Ne var ki, yargılama ve mahkeme salonunun dört duvarı dışında, bütün dünyada meydana gelen olaylar, uluslararası dayanışmanın yaşadığını ve büyük bir güç olarak sürdüğünü gösterdi. Alman işçi yığınlarının çabalarını, bütün dünya proletaryasının, SSCB proletaryasının ve tüm dürist insanların güçlerinin, uluslararası kamu oyunun güçlerinin toplanıp ^{seferber} kanallara edilmesi, bütün bunlar Laypzig duruşmalarını savaşım alanına çevirdi ve komünizme karşı yöneltilen vuruşlar tersine dönerek bütün ağırlığıyla Alman faşizmine çarptı.

Alman proletaryasının mahkeme sırasında sürdürdüğü savaşında bu uluslararası dayanışma çok canlı biçimde belirdi. Bu dayanışma başka ülkelerde de görüldü. Bu dayanışma, yalnızca Leipzigde, giyotine gönderilmek istenen dört komünist savaşım için kurtarılması anlamında faşizm üzerinde utku kazanmanın ön-kuşulunu yaratmakla kalmadı, faşizmin daha sonraki provokasyon planlarına da öldürücü vuruşu indirdi. Göring'in, Alman devrimci proletaryasının kadrolarını fiziksel olarak ortadan kaldırma planlarını da bozdu.

Bizlerin faşizme karşı sav aştığımız sanık sandalyeleriyle, proletaryanın Almanyadaki ve öteki ülkelerdeki savaşımı arasında, bütün yargılama süresinde kopmaz bir bağ vardı ve biz bunu hissediyorduk. Savaşımızın yalnızca bütün dünyada uyandırdığı yankılar değil, başka ülkelerde bize karşı duyulan sempati de bunu gösteriyor. ^{Alman} Devrimci/proletaryası bizim, mahkemede suçlandırılan bizlerin aracılığıyla faşizme karşı savaşıyordu ve onun savaşımı bütün dünya proletaryasını harekete geçirdi. Devrimci Alman proletaryası, Avusturya işçilerinin faşizme karşı savaşımına, Fransız işçilerinin savaşımına ilham kaynağı oldu.

Devrimci

Devrimci Alman proletaryasının savaşımlı, bütün dünyada faşizme karşı savaşıma hız verdi. Nasıl ki biz, suçlandırılan sanıklar, Almanyadaki ve öteki ülkelerdeki milyonlarca işçinin bizleri desteklemesinin bilincinde olarak canlılık ve güçlülük duyuyor idiysek, Almanyadaki ve bütün dünyadaki işçiler de, mahkeme salomundan bizim faşizme karşı sürdürdüğümüz savaşımlı izliyerek canlılık ve güç kazanıyorlardı.

rimci Alman işçilerinin önderi Telman'ın kurtarılması savaşımlı,

Torgler'in kurtarılması savaşımlı, faşizmin elindeki binlerce tut-

sağın kurtarılması savaşımlı, uluslararası anti-faşist hareket için

bir omur sorunudur.

Faşizmin Layipzig bozgunu uluslararası proletaryanın

utkusu olmuştur. Biz bu utkuyu, unutulmaz önder ve öğretmeniz ~~Lenin~~

Lenin tarafından bundan 15 yıl önce savaş ateşleri içinde kuru-

lan ve uluslararası proletaryayı burjuvaziye ve onun sadık kö-
peği faşizme karşı kesin utku yolunda yöneten Komünist Enternas-
yola borçluyuz.

peği faşizme karşı kesin utku yoluna götüren Komünist Enternasyonal'e borçluyuz.

"Pravda" Gazetesi, No. 62, 4.III.1934

Toplu Yapıtlar 9-cu Cilt 379-386

TÜRKİYE SOSYAL TARİH
TÜSTAV
ARAŞTIRMA VAKFI

SSCB EMEKÇİLERİNİN LAYPZIG SANIKLARININ KURTARILMASI

SAVAŞIMINA KATILMILARINA TEŞEKKÜR ETMEK ÜZERE

IM.C.P.R.^{*)} UN MOSKOVA ^{Eyaleti} ~~GÖÇME~~ KONFERANSINA

GÖNDERİLEN ~~SELÂMLAMA~~

/Moskova/ 8 Mart 1934

Değerli yoldaşlar,

Konferansa katılmam çağrınıza candan teşekkür ederim.

Ne yazık ki, doktorlar her türlü demec vermeyi yasakladılar.

Sizlerin kişiliğinde, faşist hapishanelerde çürüten devrim savaşçılarınnın kurtarılması için dünya pröletaryasının ilk sıralarında savaşım veren çok milyonluk Sovyet MOPR-cularını selâmlarım.

Konferansınızın bu kürsüsünden, eninde sonunda, faşist cellâtları durduran güçlü sesin sahipleri Sovyet emekçilerine benim ve yargılamada suçlandırılan arkadaşlarımmın teşekkürlerini bir kez daha sunmak isterim.

*) M.O.P.R.- Dverincilere Yardım İçin Uluslararası Örgüt(1922-47)
Rusça sözlerden kısaltılmış olarak

Sizlerin Laypzig tutsaklarınız kurtarma savaşınız, SSCB emekçilerinin faşizme karşı savaşım veren Alman proletaryasına ve ~~Şunun~~ Telman yoldaş yönetimindeki öncüsü Almanya Komünist Partisine gösterdiği büyük enternasyonalist dayanışmanın güçlü bir belirtisidir.

Dünya proleterya kamu oyunun Laypzig provokasyonunun ıçyüzünü açıklamadaki ve bizim kurtuluşumuz savaşımındaki başarısı, faşizme karşı kazanılan bu tinsel utku, Telman yoldaşı ve Almanya ve Avusturya faşizminin öteki kurbanlarını "arı ırk" cellatlarının elinden kurtarmak, Bulgar devrimci denizcilerinin ve askerlerinin katilleri çilgin askersel katillerinin kanlı ellerini durdurmak savaşımında bütün dünya emekçilerine daha çok ilham vermelidir.

İnanıyoruz ki, 18 Mart, MOPR'un kuruluş günü, uluslararası emekçi dayanışmasının güçlü bir gösterisi, bütün dünya emekçilerinin can çekişen kapitalizme karşı, faşizme karşı, işçi sınıfının utkusu ve bütün dünyada sovyet erki için savaşım veren devrimcilerin hapishanelerden kurtarılmasz yönünde daha çetin bir savaşım günü olacaktır.

Yaşasın sosyalist toplumu utkanlıkla kurmakta olan
Sovyet emekçileri !...

Yaşasın tüm dünya emekçilerinin çok milyonluk savaş-
kan mifrezesi olan MOPR.

G.Dimitrov

Mektuplar, 1962, S.272

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA YAKIN

FRANSIZ YAZAR VE TOPLUM ADAMLARINDAN

ROMEN ROLAN VE ANRI BARBÜS'E MEKTUP

Moskova, 10 Mart 1934

Değerli Romen Rolan Yoldaş,

Değerli Anri Barbüs Yoldaş,

Şimdi, Raystag'ın yakılması davasının bütün dünyada yolaştığı büyük yığinsal hareketin belgelerini inceleme olanağı bulduktan sonra, sizlere birkaç söz yazma zorunluğumu duyuyorum. Bu satırlarım, emperyalist savaş ve faşizm konusundaki cesur tutumumuzu sürekli olarak büyük bir dikkat ve sempatiyle izlediğim sizlere olduğu gibi, bu hareket sırasında açıkça sizin yanınızda yer alan o binlerce yazara, sanat adamına ve bilgene de aittir.

Sizin ve dostlarınızın yargılama sırasındaki müdahalenizin yalnızca benim için ~~şahsiyetim~~ ve benimle birlikte sanık sandalyesine oturtulan arkadaşlarım için olmadığını biliyorum. Yer aldığımız cephede barbar faşizme karşı, komünizm ve Komünist Enternasyonal için savaşıyorduk. Biz, yaşamımızı verebileceğimiz kurtuluş savaşına katılıyorduk. Son haftalarda Fran-

sa ve Avusturyada patlak veren büyük yığinsal işçi hareketleri-
nin çok sayıda aydın faşizme karşı savaşıyor işçiler yanında
yer almaya sürüklenmesi, bu gerçek, bende, sizlerin ve dostlarınızın,
öncelikle proletaryanın yüce davasına ilgi duyduğumuz kanısını
güçlendiriyor, pekiştiriyor.

Faşizm, tarihin tekerleğini geri döndürmek ister. Fa-
şizm, sistematik biçimde, kültürel gelişmenin temelini yıkıyor. Fa-
şizm, emekçi yığınların sefaletini muhafaza ediyor ve artırıyor.
Faşizm tekniğe karşı, geriye, barbarlığa dönüşü öğütüyor. Aydınlar
bu rejimden, bilimsel incelemelerin, sanat yaratıcılığının, teknik
gelişmenin ve özdeş biçimde aydınların kendilerinin de yaşam ko-
şullarının temellerini yıkmayı sürdürmesinden başka ne bekliyebi-
lirler ki ?

Proletarya devrimini yığınları sömürüden kurtarıyor, onla-
ra hızlı kalkınma kapılarını açıyor, ~~insanların benimseyip kul-~~
~~lanmaya başladığı teknoloji yardımıyla doğaya egemen olmasını ar-~~
~~tırıyor~~ veböylece yaratıcı güçlerin görülmemiş ölçülerde açılıp
serpilmesine ön koşullar yaratıyor. Sovyetler Birliğine geri dön-
dükten sonra kısa bir süre içinde ~~gereklikler~~ ^{sosyalizmin kuruluşu} alanında

utku kazanmakla
gördüğüm ilerleme, proletarya devriminin/insanlık önünde açtığı
engin perspektifin yeni ve tartışmasız bir kanıtı olmuştur.

Burjuvazi, sosyalizme yönelen aydınlar arasında ~~göç~~
kınık yaratmak için her yola başvuracaktır. Burjuvazi her türlü ifti-
ra ve düzmeciliğe başvurmaktan geri durmayacaktır. Raystag'ın ya-
kılmasıyla ilgili yargılama bunu yeterince kanıtlamıştır. Egemen
sınıf da zaten buna dayanmakta ve kendisinin de sosyalizm istedi-
ği görünümünü veren, ancak ilkesel yönden burjuva ideolojisi yanın-
da yer alan ve pratik olarak her çözümleyici anlarda devrimci iş-
çi cephesine karşı çıkan sosyal demokrasinin politika tarafından des-
teklenmektedir.

Güçlükler bizleri korkutmamalıdır ve kuşkusuz sizleri
ve dostlarınızı korkutmıyacaktır. Yüce amaç için her rizikoya gir-
meye değer. Bizim Alman faşizminin ^{pençesinden} tırnaklarından kurtulmamız ise,
bütün güçlerin bir cepheye toplanıp ^(eyleme geçirilmesiyle) ~~güçlendirilmesi~~, gerçekten bü-
yük engellerin aşılabileceğini kanıtlamıştır.

Şimdi önemli olan, hala nasyonal sosyalistlerin elinde
bulunan anti-faşist savaşçıların kurtarılması için bütün gücümüzü
harcamaktır. Özellikle, Alman proletaryasının en büyük ve keskin
zekâsı, Alman komünistlerinin önderi olan, bütün hapisliğim süresin-

~~ERNEST TELMAN~~

ce ve bütün duruşmalar sırasında yazgısı bende endişe yaratan ve şimdi de bir an bile aklımdan çıkmıyan Ernst Telman'ı göz önüne alıyorum. Sizler bizim için çok şey yaptınız. Şimdi onun için çok daha fazla, bize yaptığınızdan fazla çaba göstermeniz gerekiyor, çünkü, onun kurtarılması, doğaldır ki, çok daha zor bir görevdir.

Size değerli Roman Rolan ve değerli Barbüs ve bu yıl bize yardım eden herkese, kendi adınıza ve Enternasyonalimiz adına teşekkürlerimi bildirirken ortak düşmana karşı omuz omuza geleceğimiz günü sevinçle beklediğimi belirtirim.

Sizin: G. Dimitrov

Mektuplar, 1962, S. 275-276

RAYSTAG'IN YAKILMASI YARGILAMASINI DÜZENLERKEN
NASYONAL SOSYALİSTLER NE AMAÇ GÜDÜYÖRLERDİ ?

"Kahverengi Kitap" kavramının bizim yargılanmamızla
glayıyla
sıkı, kopmaz bir bağı vardır.

Bu kitap, ilk kez şimdi Moskovada elime geçti. Ancak
uzun bir süreden bu yana varlığını biliyordum. Çünkü, bu kitap,
~~her~~ ^{sızadan} ~~hang~~ bir "kitap" değildi. Bu bir silâhtı, Raystag Yangını
dolayısıyla açılan yargılama sırasında iki dünya arasında sürdü-
rülen büyük savaşın bir ögesi idi. Bu kitabın etkisi, her hangi
bir yazın yapının etkisini çok aşmaktadır.

Soruşturma sırasında, ilk kez, nasyonal sosyalist ba-
sından-ki, o sırada okuyabildiğim biricik basın bu idi- nazile-
rin gözünde belli ki bir diken olan ve "kışkırtıcı bir belge"
olan bu gizemli belgeden söz edildiğini anladım. Daha sonra ki-
tabın ismini de ve biraz da içeriğini de öğrendim. Ve en sonunda
bu tanımadığım bağlaşıkla karşı karşıya geldik.

"Kahverengi Kitap", mahkemenin daha ilk duruşması sıra-
sında ortaya çıktı. Bu kitap, bir nevi altıncı sanık oldu. Bu sinir-

lendirici nesne saatlerce mahkemenin inceleme konusu oldu. Bizim sözde "savunucularımız", gerçekten ciddi biçimde bizi savunmak istiyorlarsa çok yararlanabilecekleri bu belgeyi yadsımak için epeyce ter döktüler. Bu belgeyi ele geçirmek için nasıl da sabırsızlanıyordum!

Bu kitabın, yarattığı etkiden dolayı, benim sırdırdığım savaşında, bana ne denli değerli bir yardımcı olacağını anlıyordum. Bilindiği gibi, Ağır Suçlar Mahkemesi Yasasına dayanarak bu kitabı mahkemeden istedim. Kendiliğinden anlaşılıyor ki, mahkemenin bana böylesi bir silâhı vermede hiç bir çıkarı yoktu. Ve zavallı savcının deyimlemesiyle "siyasal bir taşlama" olan bu kitabın bana verilmesi isteğim, yasaya karşın, nazık bir biçimde, yadsındı.

Ne var ki, her şeye karşın, bu kitap bana çok yarar sağladı, çünkü gerek iddia tarafı, gerekse "savunucu" taraf ve gerekse yargıçlar, durmadan bu kitabı yalanlamak zorunda kalıyorlardı. Bu kitap, uluslararası dayanışmanın, soruşturma sırasında da, mahkeme salonunda da, her zaman hissettiğim o dayanışmanın bir ürünü değil miydi ki...

İşte şimdi "Kahverengi Kitabın" ikinci cildi çıkıyor.

Bu son cilt de olmayacak. Savaşım sürüyor. Olağanüstü çalışmalarla kurtuluşumuza o denli katkısı olan, Alman proletaryasının en güçlü ve en keskin zekasına sahip olan Ernst Telman henüz daha hapishanede bulunuyor. Ernst Telman benim en iyi savaş arkadaşlarımdan ve kişisel dostlarımdan biridir.

Onun gibi daha yüzlerce ve binlerce yılmaz savaşçı hapishanelerde bulunuyor. Onların hepsi, bir tek kişi kalmamak üzere, hepsi kurtarılmalıdır. Ve şu anda, ben, Bulgar arkadaşlarıma ve bana yardım gösteren herkese, Ernst Telman'ın kurtarılması için de özdeş bir enerjiyle hareket etmeleri çağrısını yapmayı en kutsal görev olarak biliyorum. "Kahverengi Kitabın" ikinci kısmı ve gerekirse daha başka "Kahverengi kitaplar" bu savaşta önemli bir gökeynamak amacını taşıyorlar.

Marksi zme Karşı Genel Saldırı Sinyali

"Kahverengi Kitabın" bu ikinci kısmında, Raystag'ın yakılması üstüne ilk genel değerlendirmeyi yapmak isterim. Bütün yargılamanın ayrıntılı biçimde sergilenmesi, yaşamış olduğum biçimiyle anlatılması ayrı bir kitabın konusu olacak ki, artık bu kitaba başlamış bulunuyorum.

Bu yargılamanın ve sonucunun önemi neydi, nedir ?

Raystag'ın yakılmasının, Alman faşistlerince Alman proletaryasının devrimci hareketine karşı başlatılan bir kampanyaya, bir genel saldırıya girişen ~~hizmet~~ hizmet etmesi gerekiyordu ve gerçekte buna hizmet etti. "Marksizmin" ve tümüyle devrim hareketinin "ortadan kaldırılması" gerekiyordu. Faşist budalalar, proletarya devrimine karşı, kapitalist Avrupaya kanat gererek bütün dünyayı gözü önünde jandarmalık rolü oynamak istediler.

Öte yandan, yargılamanın, yeni tarihin bu en büyük siyasal mahkemesinin, 1933 Şubatında, faşist ~~teallâtların~~ ^{Dünya-} bolşeviklerden kurtardıklarını göstermesi gerekmektedir. ^{Kovuş-} ~~kurş~~ ^{Malaz} sürerken üç ay gizli tutulmasına büyük çaba gösterilen iddianame metni, yargılamanın başlangıçta yalnızca Almanyadaki komünist harekete karşı değil, öncelikle Komünist Enternasyonale ve Sovyetler Birliğine karşı düştürülmüş olduğunu açıkça gösteriyor.

Başlangıçta faşist basın bu amacı gizlemeyi bile gerekli görmüyordu. Bizler, sanık arkadaşlarım ve ben "Moskovadaki komünist partisince" Raystag'ı yakarak, ~~Bütün~~ ^{Bütün} Avrupayı sovyetleş-

tirmek amacıyla Almanyada silâhlı ayaklanmayı örgütlemekte "yü-
kumlülüğüyle" suçlandırılıyordu.

Iddia makamı ^{nca} tarafından getirilen yalancı tanıklar,
daha ön ~~konuşurma~~ ^{Soruşturma} sırasında, bu "eylenden" sonra, yani Berlinde
Raystag'ın yakılmasından sonra, Varşova, Viyena ve Prag'da başka
yangınlar çıkarılmasının tasarlandığını, böylece bütün Avrupanın
ateş içine atılmasının düsturlandığını söylediler.

Bu provokasyon mahkemesinin ajitasyon amacı böyleydi.
Bu amaç, küçük Bay Gobel's (yalnızca boyca küçük değil) hazretleri-
nin büyük aklına tamamen uygundu. Berlin onun için artık küçük ge-
dar geliyordu.
~~tiyordu.~~

Yargılamanın Amaçları

Ancak, naziler pratik olarak ne yapmak istiyorlardı ?

Bütün dünya kundakçıların nerelerde aranması gerekti-
ğini çoktan anlamış olduğu ^{na göre} ~~ise~~, naziler için önemli olan faşist
kundakçıları temize çıkarmaktı. Hem ülke içinde, hem de ülke dışın-
da temize çıkarmak istiyorlardı. Onlar bu yargılamayla komünistle-
rin suçunu "resmileştirmek" istiyorlardı.

Onlar, devrimci ögeler üzerinde görülmemiş bir terör ve kovuşturma başlatmak için bahane yaratmak istiyorlardı. Bu kovuşturmalar, önemli kültürel nimetlerin barbarca yakılıp yıkılması, bilim ve sanata karşı, üstelik ~~an~~ ~~ilk~~ "özgür düşünene" karşı gösterilen kin ve ~~şiddet~~, yığinsal kıyımlar, "intihar" olayları, ülke içinde ve dış ülkelerde kamu oyunda nefret yarattı. Faşistler bahane yaratarak kendilerini temize çıkarmak istiyorlardı.

Yargılamanın, komünistlere karşı yeni bir kışkırtma hareketine geçilmesine de belge hazırlaması gerekmektedir. Bu yargılama, Almanyada komünist partisine karşı görülmemiş bir yargılamanın başlatılması için ilk aksiyon olması önceden belirlenmişti.

Ve son olarak, dış siyaset amacını da buna eklemek gerekiyor. Sanıkların başları, emperyalist ülkelerle yapılacak geleceğin anlaşmalarının diyeti olmalıydı. Hitler, "Avrupayı Bolşevizmden kurtarmada" gösterdiği "tarihsel yavarı"na karşılık olarak silâhlanmada eşitlik sorumunda ve diğer sorunlarda kayırcılık görmeyi tasarlıyordu. Faşistler, üstelik, yargılamanın dış siyasete etkisine özel bir önem veriyorlardı.

Faşistler böylesi tanıklar ["]hazırlamada, hiç bir engel tanımıyorlardı. Faşistlerin işçiler ve komünistler içinden kendilerine gerekli uysal "tanıklar" çıkarma denemesi dolayısıyla, yüzlerce ve binlerce işçi ve komünist hapishanelerde en ağır tinsel ve bedensel işkencelerle karşı karşıya kaldılar.

Ne var ki, bu ^{delaplar} ~~boş~~ boşa çıktı, bozuldu. Bütün çabalarına karşın, faşistler, nasyonal sosyalist milletvekilleri içinden, faşist gazeteciler, ^{sızaday} ~~faşist~~ adi suçlular, kalpazanlar, ~~ve~~ buldukları dışında ^{Sabıkalılar} ~~hırsızlar~~, piskopatlar ve esrarkeşler arasından ~~başka komünistleri~~ kendileri için yararlı başka tanık ~~icini yararlı tanık bulamadılar~~ bulamadılar. Naziler, işçiler içinden, ya da, devrim hareketinin sorumlu kişileri arasından kullanabilecekleri hiç bir tanık bulup çıkaramadılar, bunu başaramadılar.

^{makamının} ~~Achilles~~ İşte iddia tarafının ~~Achilles~~ tabanı da buradaydı. Öte yandan, bu başarısızlık, dış dünyada, Alman işçilerinin proletarya ~~devrimine~~, komünizme ve Komünist Enternasyonal'e inancını ve sarsılmaz bağlılığını, bükülmezliğini parlak biçimde kanıtlamış oluyordu.

Alman faşizminin, Bolşevizme karşı "Avrupa Kültürünün" jandarması olarak Avrupa sahnesinde oynadığı bu ilk rolü

çok başarısızdı, zavallica sonuçlandı. Eski bir Bulgar atasözünü anımsatarak diyebiliriz ki : "Nasyonal sosyalizm Laypzig'e kükrileyerek gururla girdi, ancak baştan ayağa çamur içinde kalarak oradan çıkmak zorunda kaldı"

D a y a n ı ş m a n ı n B a ş a r ı s ı

Almanyadaki devrimci işçiler için yargılama ateş çemberinden geçme sınavı idi. Onlar bu sınavda şanlı bir başarı kazandılar. Yargılamaya adı karışan Alman devrim hareketinin devrim savaşçıları güvenilir olduklarını ve bağlılıklarını kanıtladıktan sonra, Alman işçi sınıfının faşizme karşı vermek zorunda olduğu ~~gökmenin~~ kurtuluş savaşımının geleceğine de güvenebiliriz.

Aylarca uzun süren yargılama sırasında bana karşı her yerde, polis ve jandarma kordonu altında görüldüğüm yerde, mahkemede ve üstelik hapishanede, nerede olursam olayım, her yerde bana karşı gösterilen sevgi belirtileri, gizli yollarla hapishane ^{ge} kovuşuna gelen birçok mektup, selâm, güven duygusu taşıyan sözler. Alman işçi sınıfının, sosyal demokrat ihanet dolayısıyla karşılamak zorunda kaldığı korkunç vuruşlara karşı, şaşkınlığa düşmediğini, umutsuzluğa düşmediğini, manen yıkılmadığını, tersine en

ağır koşullarda savaşımı sürdürdüğünü, daha da kesin biçimde kanıtlıyor.

Başka bir husus daha var: Yargılama, uluslararası dayanışmanın ne denli yaşamsal bir güç olduğunu göstermiştir. Faşizm ve özellikle "klasik" faşizm-Alman faşizmi-bir şovenizmdir, bir saldırgan ve açık belirgin milliyetçiliktir. Faşizmin ideolojisi alanındaki bütün çabası-ki bu alanda o oldukça aktiftir-her yola başvurarak, Alman işçi sınıfının uluslararası dayanışma ruhunu bozmak ve kırmaktır. Uluslararası dayanışma her faşizm için bir zehirdir, özde zamanla her işçi hareketi için yaşamsal bir öğedir. İşte faşistlerin Komünist Enternasyonal'e karşı besledikleri kinin en önemli nedenlerinden biri de budur.

~~Mahkeme duvarları dışında~~

Mahkemede ve mahkeme duvarları dışında bütün dünyada

meydana gelenler, uluslararası dayanışmanın yaşadığını ve büyük bir güç olduğunu gösterdi. Almanyada/yığınların ve tüm dürüst kişilerin seferber edilmesi ve dünya kamu oyunun da harekete geçirilmesi, Laypzig mahkemesinin bir savaş alanına çevirdi. Uluslararası komünizme yönetilen vuruş, tüm ağırlığıyla Alman faşizmine inmiş oldu.

Özgürlüğüme kavuştuktan sonra, çok kez, yargılama sırasında serbest bırakılabacağımı inanmadığımı sormuşlardır. kabul ediyorum ki, gerçekte bu soruyu kendi kendime hiç sormuş değildim. Ben, uğrunda savaştığım ve bütün yaşamım süresince savaşa-
cağım davanın utkuya kavuşacağına kesinlikle inanıyordum ve inaniyorum. Tarihsel sürecin derinliklerine inmenin bir ürünü olan ve Marksizm-Leninizmin verdiği bu inanç, sürdürdüğüm savaşım da beni ayakta tutuyordu. Nerede olursam olayım, sosyalist devrimin bir an önce kaçınılmaz tarihsel utkusuna ulaşması için elimden gelen her şeyi yapmaya çalışmam, yargılamanın benim kişiliğimle ilgili olası sonucu konusundaki her türlü düşüncüyü geri plana itiyordu.

Tutuklanmamızdan sonraki haftalarda dünyada meydana gelen olaylar, bu inancın haklı olduğunu parlak bir biçimde kanıtlıyor. Daha hapis hanede iken, Fransız proletaryasının büyük eylemini ve Avusturya işçilerinin kahramanca savaştıklarını öğrenmiş bulunuyordum. Çok sıkı bir sansür olmasına karşın, bir ara elim geçirebildiğim "Pravda" nın birkaç sayısından, Sovyetler Birliğinde sosyalizmin kururluşunda ulaşılan büyük başarıları yansıtan Bolşevik Partisi XVII ci Kongresi konusunda bilgi edindim. Bunun dışında elimizde okuyacak tek basın, nasyonal sosya-

list basın idi.

Ancak Moskovaya geldikten sonra, Fransa ve Avusturyada geçen olayları ayrıntılı biçimde incelemek fırsatını bulabildim. Bunları okuyunca kalbim sevinçle dolup taşıyordu. Ne var ki, ~~Ba-~~ ~~şışma~~ karşı verilen bu güçlü savaşım beni ne denli sevindiriyor idiyse, sosyal demokrasinin burada da oynadığı utanç verici rol bende o denli tiksinti yaratıyor ^{du} ve can çekişirken etrafına yabancı bir hayvan gibi saldıran burjuvaziye o denli kin duyuyordum ~~Sözümün~~ ~~Konuşmam ve~~ yargılama sırasında, uzun süren o aylar içinde bizi destekliyen herkesin, bu son haftalarda meydana gelen olaylar konusundaki düşünce ve duygularını paylaşmalarını isterdim.

Şimdi bizler, Bulgar dostlarım, yoldaşlarım ve ben, kurtuluşumuz için yapılan geniş enternasyonalist eylemi başarıyla sonuçlandırmak için bizi Sovyet yurttaşları olarak kabul eden bir hükümete sahip utkan sosyalizm ülkesinde bulunuyoruz. Yargılama sırasında bize karşı tanıklık yapan nasyonal sosyalist beyler bu ülkeye hakaret etme cüretini gösterdiler. Tam da bu beyler, en sonunda, bu ülkenin güçlü karşısında boyun eğmek zorunda kaldılar. Onların iğrenç imaları ve tüm provokasyonları kendi üst.

güplandı.
lerine ~~yükledi~~. Bu da tarihsel önemi olan bir olaydır. Bu olay,
iki dünya arasında sürdürülen çok büyük savaşın sonucunu sim-
gelemektedir.

Faşizmin Laypzig'de kaybettiği ~~şakerebe~~ ^{cenk}, enternasyonal
sosyalizmin bir başarısı, Komünist Enternasyonal'in utkusudur. Bi-
zim yanımızda yer alan herkesin bunu anlaması ve faşizme karşı,
proletaryanın bu en azgın ve ona layık olmayan düşmanına, gerçek
kültürün, bilimin ve sanatın, ^{ilerici} tüm insanlığın düşmanına karşı iler-
de sürdürecekları savaşım için gerekli ~~sonuç~~ çıkarması zorunlu-
dur.

Moskova, 18 Mart

(Paris Komünist'inin Yıldönümü Dolayısıyla) 1934

Georgi Dimitrov

Laypzig Davası 1933-1934

Demeçler, Mektuplar, Belgeler

1960, S. 300-369

FRANSA'DA FAŞİZMIN UTKUSU OLASI MIDIR ? ^{*)}

Soru : Fransa'da faşizmin utkusu olası mıdır ?

Yanıt : Eğer soru, böyle genel anlamda ortaya konursa,

kuşku yok ki, Fransa'da faşizmin utku kazanma olasılığı yok değildir. Büyük Fransız Devriminin ülkesinde, 1830 ve 1848 devrimlerinin ve özellikle Paris Komünü'nün ülkesinde, faşizmin utku kazanması, Fransız emekçi yığınlarının arasında köklü devrim gelenekleri bulunması dolayısıyla, kuşkusuz, İtalya ve Almanyadaki- ne oranla güç olsa da, Fransa'nın da kendi potansiyal hitlercileri ve Göringçileri vardır. Bundan dolayı, Fransız emekçi yığınları- nın faşizme ve gericiliğe karşı artık başlatılmış bulunan sa- vaşında amaç, yığınların seferber edilmesi yoluyla, zamanında fa- şizmin yolunu tıkamak için olası her şeyi yapmaktır. Hiç bir şey

*) Resimli Fransız "Rögar" Dergisi, 27 Nisan 1934 tarihli sayı- sında, Georgi Dimitrov'un Moskovadaki özel muhabire verdiği mülakatı yayınlamıştır.

kendiliğinden olmuyor. Proletaryanın, küçük ve orta memur ve hizmetlilerin, küçük ve orta köylülerin, aydınların ve bunalımdan zarar gören küçük burjuvazinin büyük bir kesiminin gericiliğe ve faşizme karşı hoşnutsuzluğu ve öfkesi her gün artıyor.

Proletarya ve emekçi yığınlar, ~~geç~~ felinde, gittikçe artan işsizlikten, ücretlerin düşürülmesinden ve artan sefaletten dolayı da büyük bir öfke içindedirler. Onların en gerekli yaşam düzeyleri tehlike içindedir. Ancak, yalnızca öfke ve kinle durumun değiştirilmesi olanağı yoktur. Yalnızca devrimci parti tarafından örgütlenen ve yönetilen yığinsal savaşım, saltık direniş savaşımı değil, atılımlı savaşım, utku getirebilir.

Eğer, gericiliğe ve faşizme kendi güçlerini toparlamasında ve konumunu pekiştirmesinde, hoşnutsuz yığınları sürüklemesinde engel olabilirsek, utku olasıdır. Onların her oyununu, milliyetçi ve şovenist ideolojilerini, demagojik belgilerini sistematik biçimde amansızca açıklamak, kampanyalarının gerçek amaçlarını ve sağlamak istedikleri yararı açıklamak yönünde çalışılırsa eğer faşist hareketin kimden ve nereden mali yardım gördüğü gösterilirse utku kazanmak olasıdır.

Eğer faşist kadroların hangi ögelerden, hangi gruplar-

dan, hangi yöntem ve biçimlerle oluştuğu ve askersel faşist örgütlerin nasıl ve nice kurulduğu açıklanırsa utku kazanmak olasıdır. Avusturyalı ve Almanyalı işçilere çok pahalıya mal olan olaylar, Almanyadaki ve Avusturyadaki olaylar, bu bakımdan büyük bir ders niteliğindedir.

Faşizme karşı utku kazanmanın özellikle önemli bir koşulu, partilerin ve grupların bütün somut manevralarını, faşizmin ~~güçlenmesine~~ ^{yiğinsal} yarıyan ve anti-faşist savaşımın kösteklenmesine, paralize edilmesine dezorganizasyonuna yol açan, bu savaşımın şaşkınlık yaratan yöntem ve araçlarını ~~zamanında~~ proletarya ve emekçiler önünde zamanında açıklamaktır.

Bu partiler ve gruplar, anti-faşist hareketi devrimci yoldan saptırmaya, parlamento hareketi tipinden bir harekete dönüştürmeye, savaşımı bir tehdide ve passif sözlü çağrılara indirgemeye çalışıyorlar.

Fransa koşullarında, bu, "sol" denen blok içindeki bütün partilerin, özellikle Sosyalist Partinin ve Genel İş Konfederasyonu yöneticilerinin siyasetlerini ve uygulamalarını sistemli biçimde açıklamak, özellikle, yiğinsal anti-faşist hareketi "cumhuriyetin korunması için", "demokrasi için" v'b. gibi dema-

gojik belgiler aracılığıyla, "sol" burjuva blokunun ^{Bataklığına} ~~yaparına~~ sürükleni yönünde yapılan tüm ~~kanalına edilmiş girişimleri~~ açıklamak zorunluğu demektir.

Böyle yapılmazsa, yığınlar yeniden ve daha korkunç biçimde aldatıl-
tılmış olacaklardır ki, gerici faşist güçler, bu yolla, kendi sıra-
larına güçlendirmek ve sağlamlaştırmak amacını gütmektedirler.

"Sol" blok partilerinin tutumundan dolayı hayal kır-
ıklığına uğrayan ve faşizmin yığinsal sosyal taban olarak kul-
lanabileceği hoşnutsuz küçük burjuvazinin büyük bir kesimi, pro-
letarya tarafından, onun öncü gücü komünist partisinin yönetimi
altında, yığinsal devrim savaşımına çekilmelidir.

Proletaryanın, emekçi yığınlarının ve aydınlar içinden
ilerici olanların faşizme karşı ^(savaşın vereri) tek cephe komitelerinde birleş-
tirilmesi, büyük sermayeye karşı, finans oligarşiye, onun holding-
lerine, tröstlerine, bankalarına, sendikalarına, partilerine ve as-
kersel tipten örgütlerine karşı, işçilerin kısmi istemlerini sa-
vunma savaşımı, yığinsal gösterilerle, yığınlar içinden seçilmiş
(işletmelerde, dairelerde, fabrikalarda ve mahallelerde) yerel
grev komiteleri, ya da, tek cephe komitelerince yönetilen 24 saat-
lik, ya da, daha uzun süreli siyasal yığinsal grevlerle uyumlaştı-

rılan savaşım, işte ben, Fransadaki somut, reel anti-faşist savaşım yolumu böyle düşünüyorum.

Yığınların devrimci girişimciliğinin gelişmesini engelliyen ve köstekliyen herkes, bu seçilmiş tek cephe savaşım komitelerinin kurulmasını engelliyen herkes, anti-faşist hareketin devrimci birliğini bozmaya, Alman, Avusturya ve İtalyan sosyaldemokrasisinin ve genelinde II-ci Enternasyonal'in ihanetinden çıkarılan dersleri yığınlardan gizlemeye çalışan herkes, faşizmin kendiliğinden, borozan çalarak korkutma yoluyla, gideceğini sandan herkes, öznel istekleri ve amaçları ne olursa olsun, nesnel olarak faşizme yardımcı olmaktadır. Hergün ve somut biçimde yığın-
 ınsal savaşım, örgütlü ve kararlı, direnişten, savunmadan anti-faşist atılıma dönmüş savaşım, anti-faşist tek cephe savaşım hareketinin sözde "dostlarını" açıklama, işte gerici faşist güçlere karşı utku kazanma yolu budur. Başka bir yol yoktur ve olamaz.

"Ümanite" Gazetesi, sayı 12, 26 Nisan 1934

Toplu Yapıtlar 9-cu Cilt 5.416-419

Dönüm
PARTİDEKİ ~~DÖNÜM~~ ÜSTÜNE

D. B l a g o e v' i n 10 c u Ö l ü m
Y ı l d ö n ü m ü D o l a y ı s ı y l a
E s k i R u s B o l ş e v i k l e r i
Ö n ü n d e Y a p ı l a n K o n u ş m a

17 Mayıs 1934

Yoldaşlar ! 1 Mayıs dolayısıyla ve 1 Mayıs sonrasın-
da bir sıra konuşmalar yaptığım için, ne yazık ki, sağlık durumum
yeniden bozuldu. Bu durum, beni tedavi eden doktorları, bir süre
için her türlü demec vermemi yasaklamaya zorladı ve buna karşın
bu akşam buraya kısa bir süre için gelmiş bulunuyorsam, bunu, Bla-
goev'in Partisiyle eski bolşevikler arasındaki birlikteliğin bu
önemli büyük gösterisine doğrudan doğruya, kişi olarak, katılma
yükümlülüğünü duyduğum için yaptım. Ben bu parti adına ve bu
kirsüden, şanlı Rus bolşeviklerinin izinden gitmeye kararlı oldu-
ğumuzu kanıtlamak isterim ! (A l k ı ş l a r .)

Ben, yoldaşlar, Blagoev'in öğrencilerinden ve uzun yıl-
lar onun en yakın ülküdaşlarından biriyim. Partimizin kurucusu
olan Blagoev, başkalarından özel belirtilerle, Bulgar darcıları-

dan biri olmasına da başlıca bu yardım etmiştir. (A l k ı ş l a r)

Ne ki, Blagoev ve Bulgar darcıları bolşeviklerden ve
bolşevizmden ayrı nitelikte idiler. Üstelik Komünist Enternasyo-
 nal'ın kurucularından biri olmamızdan sonra bile, biz hiç de he-
 nüz daha bolşevik, gerçek bolşevik olamamıştık. Ve henüz daha bol-
 şevik olmamamız, savaştan hemen sonra, 1918 de, asker yığınlarının
 ayaklanmasında olduğu gibi, 1923 yılındaki 9 Haziran faşist hükü-
 met darbesi sırasında da yanlışlıklar yapmamıza yol açtı. Bu du-
 rum, 1923 yılındaki şanlı Eylül Ayaklanmasını bolşevikçe yönetme-
 mize ve olası utkusunu böylece sağlamamıza engel oldu. Bu durum,
 nin temel sorunları
 son olarak, proletarya devrimi/konusunda darcılıkla bolşevizm
 arasındaki derin ayrılığı gerektiği biçimde görüp anlamamıza
 da engel oldu.

Ben, yoldaşlar, 35 yıllık devrimci yaşamımda, siyasal
 yaşamımda hiç de az sayılmaz yanlışlıklar yapmışımdır, ancak hiç
 bir zaman unutamıyacağım ve bu yüzden kendimi affedemeyeceğim
 iki yanlışım var: Birinci yanlışlık Parti MK eyle birlikte, 9
 Haziran 1923 de faşist hükümet darbesi yapıldığında, "yanlışlık"
 denilen tutumu takınmamız, ikinci yanlışlık ise, yalnız benim de-
 değil, tüm partinin de zamanında (daha 1918-1919 da) devrimci ha-

reketimizin, Bulgar darcılığının henüz daha bolşevizm olmadığını anlayamamızıdır. Biz o zamanlar darcılıkla bolşevizm arasındaki ayrılıktan gerekli sonucu çıkarmadık, gerekli dersi almadık ve böylece partimizin bolşevikleşmesini yavaşlatmış olduk. Oysa o zaman partinin bolşevikleşmesi daha hızlı ve daha kolay olabilirdi.

Yoldaşlar ! Yalnız dostlarımız değil, düşmanlarımız da, herkes kendisine göre, benim Leypzig'deki kişisel kahramanlığımı değerlendirdiler. Ancak, yoldaşlar, ben mahkeme sırasında da, ondan sonra da, hatırlıyordum ki, Bulgaristanda iken, devrimci hareketimizde ben kaç kez böylesi kahramanlıklar yapmışımdır ve yalnızca ben değil, her zaman erkekçesine dövişen-ve söylemem gerekir ki Bulgar darcılığının ayırıcı özgün niteliklerinden biri de budur, düşmanlarına karşı sürdürdüğü kahramanca savaşında belirlenen bir nitelik de budur- onlarca, yüzlerce ve binlerce darcı böylesi kahramanlıklar göstermişlerdir. Eylül Ayaklanması sırasında binlerce darcı, komünizmden vazgeçmeden, hapishanelerde öldü. Bunların çoğu, eğer artık bundan sonra komünist olmayacaklarını belirten deklarasyonu imzalamış olsalardı, hayatlarını kurtarabilirlerdi. Eğer ben Leypzig yargılamasında eski bir darcı olarak hareket

etseydim, erkekçesine davranmış olurdum, yiğitlik göstermiş olurdum, ancak böylece yalnızca kişisel savunmayla yetinmiş olurdum, ve ~~bu savaşta~~ ^{hayran eden bu savaşımı} bütün dünyadaki işçileri ~~aslında~~ faşizme karşı yönlendiremezdim. Ben Laypzig'de ve Berlin'de mahkemede ~~hâl~~ elimde, sol elimde, Alman Devletinin ^VYargılama Usul ^VYasasını tutarken, sağ elimde de, Kominternin Programını tutuyordum..(A l - kışlar, G o ş k u n V e D i n m e z A l k ı ş l a r) düşmana karşı savaşım ^{imin}, faşizme karşı savaşım ^{imin} ^{her adımında} Leninci ilkelerden yararlanırken, ben bir darcı değildim artık, bir bolşevik olarak ~~faş~~ (G o ş k u n A l k ı ş l a r) hareket ediyordum, çünkü yalnızca Leninci öğreti, yalnızca bolşevik yöntemi, yalnızca bolşevik kahramanlığı, tam da böylesi bir tutumla dövüşmemize ve utku kazanmamıza olanak yaratmaktadır!

Ben, Bulgar devrim hareketindeki darcılık döneminin, darcılık stajının eksi değil tersine artı olduğu kanısındayım. Ancak şu koşulla ki, darcı devrimci gelenekler ve eski darcı, ~~mark~~ marksist deneylerin erdemleri bolşevik kazanına daldırılırsa.(A l k ı ş l a r) Partimiz bu alanda da temel adımı atmıştır artık. Bu yolda partinin önünde daha büyük işler duruyor.

Ancak, yalnızca bu yolla, parti, bolşevikleşmesi konusunda Eylül
ayaklanmasından gereken tüm dersleri çıkarabildi. Böylece, bu ayak-
lanmanın yenilgisini, Bulgaristanda geleceğin proletarya devrimi-
nin utku koşuluna dönüştürebildi. Parti işçi sınıfının çoğunluğunu
~~kazandı.~~ Ve yalnızca proletaryanın emekçi köylülerle birliğini
kurmak ve bunu pekiştirmek savaşımıyla, partimiz, Marks-Engels-Le-
nin bayrağı altında, ^{kararlı} Sovyet Bulgaristanı için/savaşım yolunda yü-
rümektedir.

Yoldaşlar ! Biz şanlı Rus bolşeviklerinden çok şey öğrendik, öğreniyoruz ve ileride de öğreneceğiz. Biz, bugün hala yaşamakta olan eski bolşeviklerin örneği ^{nce} gereğince savaş irademi-
~~zinde ve güçlüğünden dolayı vurdulara uğradık ve ölümlere uğradık~~
zi ve utkuya olan inancımızı daha da güçlendirmekten dolayı mut-
luyuz. Ben şahsen, kelepçeli olarak hapishanede yatarken, en ağır
anlarımda, eski çarlık Rusyada devrimci proletaryanın nasıl bir
yaşam içinde olduğunu anımsamışım. Yüzlerce ve binlerce eski
bolşeviğin bu güçlüklere ve tehlikelere karşı, önlerindeki engel-
lere karşı nasıl büyük bir enerjiyle ve korkusuzca savaştıkları-
nı anımsamışım. Rus bolşevikleri yurttaş savaşı sırasında ve
ondan sonra, sosyalizmin kuruluşu alanında ne denli büyük kahra-

UNİVERSİTELİLERİN YOLU

Savaşa Ve Faşizme Karşı
Uluslararası Üniversiteli-
ler Kongresi Dolayısıyla

İngiltere, Fransa ve Amerika gibi büyük kapitalist
ülkelerde, son iki yıl içinde, savaşa ve faşizme karşı, Üniversite-
liler arasında gittikçe artan bir hareketin ortaya çıkması, büyük
olaylarla zengin zamanımızın en önemli olaylarından biridir. Empe-
yalizm çağında, Üniversiteliler arasında daha güçlü devrimci yön-
semeler, hemen de yalnızca sömürgelerde, yarı sömürgelerde, ya da,
ezilen uluslarda, ya da, büyük çoğunluğuyla Üniversite öğrencile-
rinin emekçi katmanlardan geldiği ülkelerde gözlenebilirdi. Öğretimin, öncelikle, burjuvazinin çocukları için bir ayrıcalık oldu-
ğu ileri gelişmiş kapitalist ülkelerde, Üniversiteliler, az, ya da,
çok, gerici yığınlar idi. Üniversite öğrencileri, öğretime başlar-
ken duydukları özlemlerinin, besledikleri emellerinin gerçekleş-

mesinin önkoşulu olarak, kapitalist rejimin korunmasını ve savunulmasını görüyorlardı.

Üniversiteli yığınların bu tutucu davranışında tam da savaşın ve faşizmin gedikler açması bir rastlantı değildir. Gittikçe daha çok Üniversite öğrencisinin dünyaya başka gözlerle bakması için, kapitalizmin genel bunalımının, kapitalist egemenliğin bu en uç sonucunu varançaya değin olgunlaşması, dünyanın altıda biri üzerinde sosyalizmin utku kazanmasının, bütün dünyanın gözü önünde, sosyalizmin kuruluşundaki görülmemiş bilimsel ve teknik gelişmeyi göstermesi gerekiyordu.

Nasyonal sosyalistlerin planlı biçimde, öğretim görevlerinin sayısını gittikçe azalttıkları, üniversitelileri kırlalara gönderdikleri, ciddi, bilimsel öğretim yerine askersel tatbikat ve Orta Çağın Rozenberg ve Rust dogmalarını/ezberlemeyi/getirdikleri ve eninde sonunda 30 Temmuzda Ryom'larla birlikte onlarca daha önceki üniversiteliyi, bu çığırılmaz tamamen kendilerini kaptırmış olanları tutukladıkları, ya da, kurşuna dizdikleri Almanya örneği, bu korkunç örnek, mutlaka, biz marksistlerin ve devrimcilerin her zaman savunduğumuzu, üniversitelilerin de anlamasına çok yardım etmiştir.

Kapitalizm, kendi son aşamasında, kültürü, teknolojiyi, bilimi ve sanatı çöküntüye sürüklüyor ve üniversiteli gençlerin çok kez büyük zorluklar ve çileler çekerek öğrendiklerini yaratıcı biçimde uygulama umutlarını tamamen yıkıyor. Yalnızca sosyalizm teknolojiye, bilime ve sanata geniş gelişme perspektifi açıyor ve bilim, sanat, teknoloji kapitalist toplumun elinde sömürü ve ezgi aracına indirgenirken, sosyalizm bunları/yaratan insanlı -
 ın hizmetine koşuyor ve böylece öğretim görmeye de yeniden anlam kazandırıyor.

Eğer bu bundan 20 yıl önce salt bir kuram idiyse, bilimsel temele dayalı da olsa, yine yalnızca bir kuram idiyse, şimdi bu kuram, dünyanın ilk sosyalist ülkesinin, Sovyetler Birliği'nin pratiğiyle tanıtlanmış oluyor. Sovyetler Birliğinde, kapitalist ülkelerde ileri sürüldüğü gibi "azlık ^{azlık} ~~aydan~~ üretimi" yoktur, olmadığı gibi, tersine 160 milyonluk bir halkın ekonomik, kültürel yaşamındaki çok büyük kalkınma, bilimsel, teknolojik ve sanatsal yüksek kalifiyeli güçlerin uygulama alanı bulmasına o denli büyük olanaklar yaratıyor ki, bu güçleri yaratan yüksek okullar, ^{genel} ~~genel~~ gelişmeye ayak uyduramıyorlar. Ve yüksek okulların ve üniversite öğrencilerinin sayısı durmadan artmasına karşın böyle oluyor.

Öğretime her hangi bir sınırlama konmamış olduğu gibi, her alanda inceleme ve araştırma yapılması, cesur araştırmalar geniş çapta destekleniyor. Sovyetler Birliğinde üniversiteden çıkan her kişi, yalnız bir yerde değil, kendi bilgi ve becerisini toplum yararına uygulamaya koyacağı birçok yerden öneri alıp çalışabileceğine emindir. Onu bekliyen görevler, onun önünde açılan olanaklar ise, o denli büyüktür ki, 19 cu yüzyılın ütöpik ozanlarının ve düşünürlerinin cesur emelleri, bunlar yanında çok silik kalıyor.

Kapitalist ülkelerdeki egemen sınıflar, Sovyetler Birliğinin örneğinin bütün dünyadaki üniversiteli yığınlara ne denli çekici bir güç olduğunu iyi biliyor. İşte bundan dolayı egemen sınıflar, bütün kapitalist ülkelerde, faşizmin yardımıyla, ulusçuluk dogmasını kullanarak ve öğrenci gençliğin "büyük kahramanlık" gösterme isteklerinden yararlanarak, Üniversitelileri kendi amaçları için kullanmaya çaba göstermeyi sürdürüyor. Faşizmin bu girişimini bozma saati gelmiştir. Bu savaşımı artık başlatmış bulunan üniversiteli temsilciler, savaşımalarının yöntemlerini ve cephelerinin genişletilmesi konusunu görüşmek üzere yakında uluslararası

sı kongrede biraraya gelecekler.

Bu kongreyi kutlar ve kongreye katılanlara şu çağrıda bulunmak isterim:

Faşizmin ve emperyalist savaşın gerçek kapitalist köklerini araştırıp okuyun ve öğrenin !

Çökmekte olan kapitalizmin, üstelik en uç sonuçları olan faşizme ve savaşa gitmeden önce bile, neden ve nasıl ilerlemeyi durdurduğunu, bilim ve sanatı boğmakta olduğunu okuyup öğrenin !

Çökmekte olan kapitalizmin, bilimin, teknolojinin ve sanatın her alanında neden ve nasıl ilerletildiğini düşünceye ve cesur planlara aşılmaz duvarlar koyduğunu okuyun ve öğrenin !

Sovyetler Birliğinde, neden ve nasıl bu duvarların ortadan kaldırıldığını, bilimsel ve teknik düşünceye yeni ve akla hayale gelmez perspektifler açıldığını okuyun ve öğrenin !

Faşizme ve savaşa karşı en iyi savaşım yöntemlerini okuyup öğrenin, artık başlamış bulunan yığinsal savaşıma etkinlikle katılın !

Yıkım ve barbarlık için kullanılmak istemiyen, tersine güçlerini insanlığın hizmetine, onun gelişmesine vermek isteyen

Üniversiteliler ve tüm aydınlar için yalnızca bir tek yol vardır
Savaşın sürdüren proletaryadan yana olmak ve faşizme ve savaşa
karşı tek cephede yer almak, kapitalist sisteme karşı savaşım ver
mek.

~~Yalnızca içinden gelen üniversiteli~~

Halkın içinden gelen böyle hareket eden üniversiteli
insanlığın gelişmesine hizmet ettiği gibi, kendi öz varlığının
yararına da, iyi ^{kanıtanan} ~~septanan~~ çıkarlarına da hizmet etmiş olur.

"Rundschau" , sayı 63, 6 Aralık 1934

Toplu Yapıtlar 9-cu Cilt, 512 - 515

Devrimci
FAŞİZME KARŞI SAVAŞINDA YAZIN

Yoldaşlar, bildiğiniz gibi, yazgının kötü bir oyunu olarak, Alman Raystag'ının yakılması suçlamasında ben Van Der Liibe'nin bir arkadaşı olarak, suçlandırıldım. Bir proleter devrimci, bir komünist olarak, daha Laypzig yargılamasının başında, benim için açıktı ki, Alman proletaryasıyla, uluslararası proletaryayla burjuvazi arasında bir çatışma, komünizmle faşizm arasındaki savaşın bir olayı meydana gelecektir. Asker cephede bulunuyorsa, nin dönüşmesi, savaşmasının gerektiği kendiliğinden anlaşılıyor, bu, herkesin bildiği bir gerçektir. Faşizme karşı, nasyonalsosyalizme karşı, kapitalist sisteme karşı, proletaryayı savunarak, komünizmi, Komünist Partisini, Sovyetler Birliğini savunarak savaşmam gerekiyordu. Bu, iki iki dört eder gibi açıktı.

Ne var ki, Laypzig Mahkemesinin karşısına çıktığım daha ilk günlerde, daha başka dolaysız amaçlar da güdüyordum. Açıkça söyleyeyim ki, Laypzig Mahkemesi koşullarında ve Almanya-

daki faşist diktatörlük ortamında, bu dolaysız amaçlara ulaşma
olanağının bulunacağına kesinlikle inanıyor değildim. Buna karşın
bu amaçlara ulaşmak için her olanaktan yararlanmaya bir görev
saydım.

Bir proleter devrimcisi, bir komünist olarak Laypzig kürsüsünden ulaşmak istediğim dolaysız amaçlar nelerdi ? Bilindiği gibi, Raystag'ın yakılmasından sonra, işçi sınıfına karşı ve öncelikle Komünist Partisine karşı, bütün Almanyada, öni alınmaz şiddetli bir saldırı dalgası başlamıştı. Binlerce ve binlerce kişi toplama kamplarına gönderiliyor, binlercesi hapishanelerde bulunuyordu. Proletaryanın güçlerinin toparlanması, hapishanelere, ~~toplama kamplarına, kadroların yerine yenilerinin~~ toplama kamplarına atılan kadroların yerine yenilerinin getirilmesi, yeni güçlerin getirilmesi gerekiyordu. Almanyada proletaryanın güçlerinin toparlanması ve öncelikle Komünist Partisinin güçlerinin derlenip toplanması, faşizmin yaygın ateşi altında olması gerekiyordu. Moabit Hapishanesinde, hapishane avlusunda yaptığım kısa geziler sırasında, insanların tutumlarının nasıl giderek değişmekte olduğunu gözlemliyordum. Nisan ve Mayıs aylarında, tutuklanıp Moabit Hapishanesine kapatılan devrimci işçilerimiz başları öne eğik durumda geziyorlardı. Düşünceli idiler, gizli giz-

yargıçları, ~~komiserleri~~, savunucuları, avukatları, savcılar, polis ve ajanları, komiserleri ve öteki polis şefleri, ~~onların~~ göstermek gerekliğinde Alman faşizminin kokuzmuşluğu ~~rekord~~ ^{tümünüyle sergilen di.}

Sanıkların kendileri, özgün siyasal bir buket oluşturuyordu. Aralarında değişik katmanların, akımların, tiplerin v.b. temsilcileri vardı. İşçi sınıfının devrimci kesiminin temsilcileri de vardı, lümpen proletaryanın zavallı ve özdeş zamanla acınacak Van Der Lübe gibi temsilcileri de vardı. Ne ki, işçi sınıfı ^(ve iki yüzü) ~~kişiler~~ ve komünist hareket içindeki esnaf öğelerin, dar kafalı küçük burjuva kalıntılarının, devrimci işçi hareketindeki memur anlayışının temsilcileri de vardı, Böylesi, klasik bir tip, hepimizin bildiği Torgler yoldaş (bir zamanlar yoldaşımız olan Torgler demek isterim) da vardı.

Yoldaşlar, bilindiği gibi bu üç aylık savaşında komünizm utku kazandı. Komünizm, proletarya güçlerinin ~~ve dünyadaki~~ bütün dürüst aydın öğelerin seferber edilmesi dolayısıyla utku kazandı; utku kazandı, çünkü, resmen olmasa da, hiç bir yerde imazalanmamış olsa da, komünist, sosyal demokrat ve öteki işçi partilerinin Alman faşizmine karşı tek cephe anlaşması vardı. ~~Millet~~ ^{Parasız-sosyalist} ~~yeter~~ ^{de} yığınların kendi için, nasyonal sosyalizmin provokasyonla-

rına karşı güçlü bir muhalefet tutumu oluşmaya ve suçlandırılan komünistlere karşı açık sempati belirtileri ortaya çıkmaya başladığı için de utku ~~kazanılmıştı~~du. Yargılamanın son iki ayında, gerçekler gittikçe daha açık biçimde ortaya çıkmaya başladığında, nasyonal sosyalist komandolar ve polisler bile bana karşı sempati ve saygı göstermeye başladılar. Hitler ve ülküdaşlarının kendi aralarındaki bu davranış belirtilerini hesaba katmaları gerekiyordu.

Anımsıyorum, faşist Almanyanın başına buyruk ylice başbuğu Göring 40-50 komandoyla birlikte nasıl tantanayla duruşmaya gelmişti ve sonra beni duruşma salonundan çıkardıkları zaman o nasıl kendi taraftarlarının önünde utanarak oradan ayrılmak zorunda kalmıştı. İzin verilirse Sovyet yazarları ^(forlandı sinin) bu kürstisünden, Laypzig yargılamasının, bu geniş konunun, ~~devrimci ögütüne~~ ve düşün ve proletarya hareketinin bu devrimci/pratiğinin bu çok büyük sermayesinin sizler tarafından kullanılmaması ve en küçük bir yankı uyandırmaması karşısında bir ölçüde hayret ettiğimi belirtmek isterim.

Kimi yabancı yazarları tanıyorum. Bunlar ,kuşkusuz, burjuva yazarları gibi yalnızca aşk konusunda, yalnızca "lirik"

yalnızca öznel yaşantıyla ilgili konularda yazmak istemiyorlar. Onlar proletaryanın devrim hareketine katkıda bulunmak istiyorlar. Ve onlar oturup düşünüyorlar, bu ^(yeşenekli) ~~şu~~ kişiler ne yazmaları gerektiğini düşünüyor, araştırıyorlar. Eğer milyonların canlı savaşımını görebilselerdik, binlerce yargılama olaylarını, grevleri, gösterileri, işçilerin sınıf düşmanlarıyla çatışmalarını görebilselerdik, Laypzig Mahkemesi belgelerinin derinliğine inebilseler o zaman çok güzel ^(süjeler) ~~konular~~ bulabilirdik. Çok güzel ^(süjeler) ~~konular~~ bulabileceklerdi.

Van Der Lübe tipini ele alınız. Van Der Lübe örneğiyle bir işçinin nasıl sınıf düşmanının bir aracı olabileceği gösterilmelidir. Olumsuz Van Der Lübe örneğiyle binlerce genç işçi eğitilebilir ve faşizmin genç kuşak arasındaki etkisine karşı savaşım verilebilir.

Biz değişik ülkelerde işçi hareketinin özgün gelişmesiyle karşı karşıya bulunuyoruz. Ana raporu okuyan, Almanyada faşizme karşı halk cephesi ^(in the 1930s) ~~oluşturduğunu~~ gösteren verilerden söz etti. Bu dönemde, proletaryanın güçlerinin toplanması, güçlerin derlenip toplanması çalışmalarında, sosyal demokrasi saflarındaki katmanlaşma, ^(döneminde) ~~geniş~~ emekçi yığınların her zamankinden daha ^(yığılmış) ~~yoğunlaşma~~

~~çok uyandırılması gereken bu dönemde~~

çok uyandırılması döneminde devrimci kadrolara gereksinme vardır. Bu kadroların eğitilmesi gerekiyor, eğitimeleri ise pratik savaşında ve güçlü, zengin yazın kahramanlarıyla oluyor. Anımsıyorum: gençliğimde yazında en çok beni etkileyen neydi, bir savaşçı olarak yetişmeme ne etki gösterdi? Açıkça, içtenlikle söyleyeyim, bu, Çernişevski'nin "Ne Yapmalı" kitabıydı. Bulgaristan'da işçi sınıfı hareketine katıldığım günlerde kazandığım dayanıklılık, Laypzig Mahkemesinin sonuna değin gösterdiğim dayanıklılık, inanç ve sarsılmazlık, bütün bunların, kuşkusuz, Çernişevski'nin gençliğimde okuduğum yazın yapıtıyla bağlantılıydı.

Almanya, ~~Avusturya~~, Avusturya, Bulgaristan, Çin ve öteki ülkelerdeki proletarya hareketinin kahramanları ^{Bizim} ~~bu~~ yazınımızda nerede betimlendirilmiştir? Milyonların özeneceği örnekler nerede? Olumsuz canlı örnekler de ^Seriniz, gençliğin canlı örneklerden ders alması için Van Der Lubbe gibi etten kemikten tipleri gösteriniz.

Yazının devrimci kuşakları yetiştirmede rolü çok büyük. Yardım ediniz bize, işçi sınıfının partisine, Kominterne yardım ediniz, şiirle, romanla, öyküyle, yazın biçimiyle doğru savaşım

silâhı veriniz; Yazın yaratıcılığınızla devrimci kadroların
 eğitilmesine yardım ediniz !

Zamanında devrimci burjuvazi, her araçla ve bu arada yazınla da kendi sınıfının davası için beceriyle savaşıyordu. Şovalyelik kalıntılarına gülünç duruma getiren neydi ? Servantes'in "Don Kişot"u. "Don Kişot" burjuvazinin elinde, feodalizme, soyluluğa karşı iyi bir silâhtı. Devrimci proletarya, böylesi bir silâh ^{ve}rebilecek bir Servantes'e, daha küçük de olsa, böylesi bir yazara gereksinme duyuyor. Faşizm, bu burjuvazinin tarihin tekerleğini durdurmak için başvurduğu son deneydir. Ben olanak bulduğum zaman çok okurum. Devrimci yazınımızla her zaman okuma sabrını gösteremediğimi söylemem gerekir. Ben bu konuda uzman değilim. Ne ki, yığınları tanıdığım kadar, işçileri tanıdığım kadar, onların psikolojilerini tanıdığım kadar söyleyeyim ki, hayır, işçiler için bu yazın uygun düşmüyor. İşçi, bakacak, görecektir ki orada kendisinin beğendiği, özeneceği bir örnek yoktur. Durmadan "yaşasın devrim!" diye duran yazar, devrimci yazar değildir. Ancak işçi yığınlarının devrimcileşmesine yardım eden, işçileri düşmana karşı savaşıma sürükleyen yazar devrimci yazardır.

Belki biraz sert konuşuyorum, özür dilerim. Sizler beni yeni tanımıyorsunuz, olguları ken[di] adlarıyla niteliyorum. Ne ~~var ki~~, Sovyet Yazarlar Birliği kurulduktan sonra, sizlerin, Sovyet yazarlarının, daha geniş semereli çalışmalar için yeni koşullara yeni olanaklara kavuştuğunuzu sanıyorum.

Sovyet yazarları, yaratıcı çalışma için en ~~elverişli~~ koşullar içinde bulunuyorlar. Sovyet yazarları, her yanda kuruluş olan, coşku, kalkınma, ilerleme olan bir ülkede yaşıyorlar, Sovyetler Birliğinin havası, atmosferi zaten yaratıcılık ~~indedir~~. ^(havanın atmosferidir) Yabancı ülkelerdeki devrimci yazarlar ise, gerçekten çok zor engelleri aşmak ~~zorundadırlar~~, ^{zorundadırlar} yoksulluk çekmektedirler, çok kez, yapıtlarından dolayı, yaratıcılıklarından dolayı hapishanelerde, toplama kamplarında yatmak zorunda kalıyorlar.

Yazın sanatının kesinlikle proletarya devriminin hizmetine, faşizme ^{ve} karşı savaşım hizmetine, kapitalizme ~~karşı~~, ^{ve} yığınların seferber edilmesi ve devrimci eğitimi savaşımına hizmete koşulması gerektir.

Yazınsal yapıtların, sosyalizmin kuruluşunu, Sov yetler

Birliğindeki yuce başarıları yayarak milyonlarca partisiz ve sosyal demokrat işçiyi devrimcileştirmesi gerektir.Yazınsal yaratıcılığın,milyonlarca emekçi insanlığın yuce devrim ülküsünün hizmetine koşulması gerektir.

Parti Merkez Arşivi, F.146, Op.2, a.e.340

Yazın, Sanat Ve Kùltür Üstüne

1971, S, 115-121

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAşIRMA YAKLE
TÜSTAV

BOLŞEVİK BASIN ÜSTÜNE YAPILAN KONUŞMA #)

Yoldaşlar,

Şanlı bolşevik basınımızın burada toplanan işçilerini selâmlamaktan dolayı büyük bir sevinç içindeyim. Sizlerin kişiliğinde yüzbinlerce redaktörü, işçi muhabiri, köy muhabirini, basının, bu engin, yüce Sovyet yurdumuzdaki küçüklü büyüklü işçilerini selâmlarım.

Yoldaşlar,

Basın düşmana karşı güçlü bir silâhtır, milyonlarca yığının örgütlenilmesinin, yönetilmesinin ve eğitilmesinin güçlü bir aracıdır. Ne var ki, yalnızca proletarya diktatörlüğünde de, Bolşevik Partisinin yönetimi altında, basın, işçi sınıfının

#) Sovyet Basını Günü dolayısıyla, Moskovadaki Birlikler Sarayının Sütünlü Salonunda yapılan toplantıdaki konuşma
15. V. 1935 günü

elinde bir silâh olarak en çok felîşme sağlıyor.

Burada, fabrikalar, kâğıt, basımevleri, ve tüm basın teknolojisi proletaryanın elinde bulunuyor. Basın, proletaryanın elinde, ileriye doğru utkan gelişme için güçlü bir devitkendir, sosyalizmin kuruluşu için güçlü bir motördür, sınıf düşmanına karşı, karşı-devrime karşı güçlü bir ~~varuş~~ *arac* *tır.*

Kapitalist ülkelerde, burjuvazinin diktatörlüğü koşullarında amansız terör ortamında, her türlü kovuşturmalara uğramalarına karşın, işçi sınıfı, partilerimiz basın silâhını kullanıyorlar. Üstelik bir

Sölçüde basın özgürlüğü bulunan ülkelerde bile, Fransa, Çekoslovakya, İngiltere, Amerika v.b. gibi önemli ölçüde günlük komünist basının bulunduğu ülkelerde bile, bu basının varlığı devrimci proletaryaya çok büyük kurbanlara maloluyor ve durmadan ağır savaşım verilmesini gerektiriyor.

Faşist ülkelerde, özellikle faşist Almanyada redaktörler ve dağıtımıcılar devrimci basın için *(çoğu hallerde)* hayatlarını bile kurban vermek zorunda kalıyorlar. Ve bütün güçlüklerle karşın, tehlikelere karşın gizli çıkan Alman "Rote Fane" Gazetesi ve komünist broşürler ve bildiriler fabrikalarda ve toplama kamplarında *(silinecek)* geniş biçimde dağıtılıbiliyor. Örneğin küçük bir kitapçık beliriyor, bakı-

yoruz ki, "Akıllı Ev Kadını" diye çok basit bir başlık taşıyor, içinde ise "Leninizmin Sorunları" nın önemli bir kesimini kapsıyan bölümler var. Ya da küçük bir öykü, ya da, "Romeo ve Jüliyet" başlıklı bir roman, ya da başka bir başlık, içinde ise "Komünist Manifesto" ya da, Komüninternin Programı, ya da, Alman Komünist Partisinin Kararları, ya da başka bir devrimci yapıt bulunuyor.

Devrimci gazeteler ve bildiriler, proletarya yığınlarını faşizme karşı devrimci savaşında birleştiriyor.

Özeleştirî bakımından söylemem gerekir ki, yurt dışındaki komünist basınımız gerekli olan düzeyden çok uzaktır. Burada, çok kez, belirli yerleri, belirli gazeteleri somutsuzluk dolayısıyla, yığınların seslerine kulak verilmeyişi dolayısıyla, gerçekten işçi ^{kes} arasında olanları yansıtmama, geniş yığınların dolaysız dertlerine değinmeme bakımından haklı olarak eleştiriyorsak, Baş ülkelerdeki komünist basınımız için bu eleştirî ve özeleştirî ^(geçerli) yüz kez daha ^(kimin zaman) geçerlidir. Öylesi durumlar oluyordu ki, basılıp dağıtılan bildiriler içeriği bakımından, dili bakımından, kimler için yayınlanmışsa onlar için anlaşılmasa idi, yığınların seferber edilmesi için gerekli olanları içermiyordu, düşmana karşı somut direktifler bulunmuyordu. Çok kez ise, yalnızca boş sözler

ıçeriyordu.

Bilindiği gibi, gerçek bolşevik partisi olmadan, proletaryanın başarısı hazırlanamaz ve sağlanamaz. Ancak, gerçek bolşevik basın olmadan da, yığınlar, parti yönetimi altında seferber edilemez, eğitilemez ve savaşa sürüklenemez.

Biz kapitalist ülkelerin komünistleri, Rus Bolşeviklerini ^{deneyimini} öğrendik, öğreniyoruz ve öğreneceğiz. Biz, proletarya devriminin başarısını ~~öğütlemek~~ ve sağlamak için ~~Leninist~~ ^{Leninist} öğrendik, öğreniyoruz ve öğreneceğiz.

bütün kalbimle,
Sovyetler Birliği basın işçilerimize, bu alanda, komünist Sovyet basınının böylesine büyük başarılarla ulaştığı bu alanda daha başarılı çalışma dilerim

Basın işçileri çok sorumlu görevleri yerine getiriyorlar. Onlar savaşkan kalem ordusunun ^{savaşçileridir,} ~~askerleridir~~, sosyalizmin kuruluş cephesinde, ülkenin savunmasının güçlendirilmesi cephesinde çalışan ^{milyonlarca işçi ve kolhozcuyu yeniden eğiten ve harekete geçiren ordunun} ^{savaşçileridir.} ~~askerleridir~~. Bizim redaktörümüz, genel anlamda bir gazeteci değildir, bizim redaktörümüz bir savaşçıdır, bir kurucudur, bizim redaktörümüz yığınların örgütleyicisi ve eğitimcisidir.

Bu kürsüden, kapitalist ülkelerdeki ve öncelikle Alman-
yadaki redaktörlerimize, basın işçilerimize, işçi ve köylü muhabir-
lerimize, Rus bolşeviklerinin, başta Leninci "Pravda" olmak üzere
bolşevik basınımızın deneyini öğrenmelerini, milyonlarca emekçi
yığınlarının, geniş yığınların tutumunu ve özlemlerini yansıtan,
bu yığınları sınıf düşmanına karşı, sermayeye ve faşizme karşı
götüren, bu yığınları kesin utku için, Lenin yoluna götüren ger-
çek bolşevik basının yaratılması, güçlendirilmesi ve geliştiril-
mesi için bu deneyi öğrenmelerini, (sene sene öğrenmelerini) dilemem gerektir.

Georgi Dimitrov

Parti Merkez Arşivi, F.146, Op.2, a, e, 346

Yazın, Sanat Ve Kültür Üstüne

1971, S.124-127

D.BLAGOEV'IN 11-ci ÖLÜM YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLA

YAPILAN KONUŞMA

11 Mayıs 1935 de Yapılmıştır

(Toplantı salonunda bulunanların hepsi

Georgi Dimitrov Yoldaşı ayağa kalkıp coşkulu biçimde

alkışlıyarak karşılamışlardır)

Eğer Blagoev'in savaş yolunu en az sözle nitelendirmek
istersek, kronolojik sırasıyla şunları söyleyebiliriz:

Blagoev devrimci çalışmalarına, daha gençlik yılların-
da, İstanbul'da, ulusal devrim hareketi içinde başladı.

Rusyada, Blagoev narodnikliğin etkisinden kurtuluyor,
bilimsel sosyalizme ilk adımlarını atıyor, Petrograt'ta ilk sos-
yal demokrat işçi grupunu kuruyor.

Blagoev, Bulgaristanda Bulgar proletaryasının sınıf
partisinin örgütleyicisi ve önderi ve Bulgaristanda ve Balkan-
larda Marks'ın en büyük öğrencisi oluyor.

Blagoev, devrimin ana sorunlarında bolşevizmle olan

ayrılığını yavaş yavaş gidermeye başlıyor ve Leninci komuna geçiyor.

Blagoev, Lenin'in ayrılmaz yandaşı ve Komintern'in bir savaşçısı olarak ölüyor.

Blagoev'in bütün yolu, 40 yıl süreyle, Bulgar proletaryasının devrim hareketini geliştirme yoludur.

Partimiz, Bulgaristanda, Blagoev'in yönetimi ^{nde} ~~altında~~, daha savaş sırasında İkinci Sosyal Yurtsever Enternasyonal ile ilişkisini kopardı.

Partimiz, Blagoev'in önderliğinde giderek Rus bolşeviklerine yaklaştı.

Başında Blagoev'in bulunduğu partimiz, Rus Bolşevikleriyle birlikte ve onların yönetimi altında Komintern'in kurucularından biri oldu.

Bulgaristandaki komünist partisi, Lenin bayrağı altına geçti, Komünist Enternasyonal sıralarında yerini aldı, ancak hemencecik bolşevik partiye dönüşmedi.

Biz Blagoev'i, partimizin daha savaş sonunda bolşevikleşmeye başladığı ve 1923 Eylül Ayaklanması'nın ateşleri içinden geçtiği, ^{giderek} ~~darca~~ bir partiden bolşevik bir partiye dönüşen ^{partiye} ~~partiye~~

nemde yitirdik.

Biz Blagoev'i, partimizin her yönden Leninizmle yeniden silâhlandığı bir dönemde yitirdik.

Biz Blagoev'i, partimizin olumsuz kalıntıları silkip atarak ve kendi gelişmesindeki darcılık döneminin devrimci kalıtından yararlanarak kesinlikle darcılıktan kurtulup Leninizm konumuna geçmesi gerektiği bir dönemde yitirdik.

Bulgar proletaryasının devrimci hareketinin ve partimizin gelişmesinin en güçlü döneminde biz herkesçe kabul edilen bir liderden yoksun kaldık. Ve hiç kuşku yok ki, yoldaşlar, eğer bu dönemde Blagoev ~~yasa~~ ^{Sağ alsaydı,} parti, onun dolaysız yönetimi altında, kendi gelişmesini ve bolşevik partiye dönüşmesini daha kolay, daha hızlı ve başarılı biçimde yapmış olacaktı.

Bu kırsüden, bir özeleştiri olarak, bizlerin, Blagoev'in en yakın arkadaşlarının, zamanında, Blagoev'in ölümünden sonra, kendi başımıza, hemencecik, sınanmış önderin yerini başarıyla alabilecek bir yönetici kolektif kuramadığımızı belirtmeye bir engel yoktur. Bizler, Blagoev'in öğrencileri ve en yakın iş arkadaşları, üzülerek belirtiyim ki, o zaman, partinin ~~ve~~ ^{ve} ~~...~~

Bulgar Proletaryasının bütün devrimci geçmişinin değerlerini gerçek devrimci açıdan ele almayı, devrimci hareketin olumlu ve büyük varlığını sonuna değin kullanabilmeyi ve o dönemin bolşevikçe olmıyan tutumlarından kurtulmayı zamanında beceremedik.

Bu durum, bir ölçüde, partinin bolşevikleşmesini güçleştirdi ve yavaşlattı. Bu durum, partinin son iki-üç yıllık döneminde, ağır gizlilik durumunda olmasından yararlanan, değişik sekte, sol komünist ve çoğunluğuyla küçük burjuva öğeleri olan kişilerin, devrimci lâfazanlık şovelyelerinin, yönetimde üst sıraları bile ele geçirmede başaraya ulaşmalarını kolaylaştırdı. Bu öğeler, Komünist Enternasyonal'in kararlarını kendilerinin en iyi yorumladıklarını ileri sürerek, gerçekte, yönetimde ve parti çalışmalarında bolşevik çizgiye karşı bir tutum izliyorlardı. Hareketin darcılık döneminin devrimci deneyin^{den} ve zengin kalıtın^{dan} geniş biçimde yararlanarak geçmişin sosyal demokrat kalıntılarına karşı savaşım verip partinin bolşevikleşmesi yolunda gidecekleri yerde, "darcılığın kökünün kazınması" belgilerini ileri sürmeye, partinin devrimci geçmişini yadsıma çizgisi izlemeye, her eski darcıyı oportünist, devrimci çalışmalara ve savaşıma yaramaz

kişi saymaya başladılar. İşte devrimci Bulgar proletaryasının en güzel niteliklerini kendi üzerlerinde toplamış olan ve Komünist Enternasyonal'e sarsılmaz bağlarla bağlı bulunan bu olumlu kadronun harekete yönetici olarak katılması böylece sistemli biçimde engellenmiş, güçleştirilmiş oluyordu.

Kuşku yok ki, böylesi sekte-sol komünist sapmalar ve tutumlar, partinin pratik eylemlerine de etki gösteriyor, onu yığınlardan kopararak savaşım yeteneğini felce uğrattıyordu. Komünist Partisinin o denli büyük etkisinin bulunduğu ve kahraman proletaryanın her özveriye hazır olduğu bir ülkede, bu büyük siyasal etkiyi, 19 Mayıs 1934 faşist darbeye karşı yığinsal harekete dönüştürerek ondan yararlanılamaması gerçeği, ancak böyle tanımlanabilir.

Bulgaristanda, Komünist Partisi, Kominternin yardımıyla, partinin geçmiş dönemini değerlendirmede Leninci bir tutum alarak ve kesinlikle yığinsal bolşevik çalışma ve siyasete doğru bir dönüş yaparak sapmalardan kurtuldu, doğru çizgiyi buldu.

Partinin bolşevikleşmesi yolunda yapılan yanlışlıkların düzeltilmesi ve sapmalardan kurtulma, hareketin ^(arkada bırakıldığı) darcılık dönemine yeniden dönüş demek değildi. Bu, ~~partinin bolşevikleşti-~~

Bu,ülkede faşist diktatörlüğe karşı geniş bir cephe kurma yoluyla,Kominternin yönetici partisi SBKP(b)-in izinden gitme yoluyla,Lenini öğrenerek,Bulgaristanda proletarya devriminin sağlanması için,partinin bolşevikleştirilmesinin sürdürülmesinde ve yağınlarla bağlarının güçlendirilmesinde ileri doğru gitmek demektir.(A l k ı ş l a r. Enternasyonal Marşı söylenmeye başlar.

~~Salonda~~

Salonda bulunan binlerce kişi Dimitrov Yoldaşa coşkun sevgi ve saygı gösterisinde bulunur)

"Partide Dönüm Noktası" Broşüründen- BKP Yayınları 1945

Toplu Yapıtlar 9-cu Ciltte S. 6-10.

PROLETARYANIN FAŞİZME VE SAVAŞA KARŞI EYLEM BİRLİĞİ ^{*)}

Yoldaşlar, sizler, sermaye ülkelerinden, proletarya dik-
tatörlüğünün ülkesine, Sovyetler Birliğine, dünya proletaryasının
ilk, ancak son olmayan devletine gelmiş bulunuyorsunuz. (A l k ı ş-
l a r)

(Simdi ve gelecek ke de)
Sizler, daha sonra, kendi gözlerinizle, sermayenin ve
faşizmin egemen olduğu yerlerdeki işçi sınıfı ^{nin durumuyla}, buradaki, burju-
vaziye karşı utku kazanıp, şanlı Bolşevik Partisinin yönetimi al-
tında utkan biçimde sosyalizmi kuran işçi sınıfının ^{durumunu} ara-
sındaki büyük ayrılığı görme olanağını ^{Bulacak sınıf} ~~bulacak sınıf~~.

Yeryüzü yuvarlağının altıda biri üzerinde proletarya
devriminin kızıl bayrağı utkanlıkla dalgalanıyor. (A l k ı ş -

l a r) Yeryüzü yuvarlağının altıda biri üzerinde, kapitalistler

*) 11 Mayıs 1935 de Moskovadaki Birlikler Sarayı Sütunlu Salonda
Bir Mayıs törenlerine katılan yabancı işçi heyetleri önünde ya-
pılan konuşmanın ~~hikayesi~~ ^{hikayesi} pekli (stenogram)

ve toprak ağaları değil, işçiler ve köylüler yönetimindedir. Bu büyük ve engin Sovyet yurdunda milyonlarca Sovyet işçisi ve kol-hozcu köylü, eski, karanlıklar içindeki, geri kalmış Çarlık Rusyayı yüksek düzeyde teknolojiye sahip, makinelendirilmiş, endüstrileşmiş bir ülkeye, sosyalizmin ülkesine dönüştürüyorlar.

Sizler kendi gözlerinizle, işçi sınıfının erkte olduğu zaman neler yapabileceğini görüyorsunuz. Sizler 1 Mayıs'ta Kızıl meydanda Sovyetler Birliğinin ne denli büyük bir askersel güce sahip olduğunu, şanlı Kızıl Ordumuzu, işçi sınıfının gücünü, Sovyet Ülkesinin gücünü gördünüz. (A l k ı ş l a r.)

Sovyet devleti, yoldaşlar, proletaryanın devletidir, Sovyet devleti, işçilerin, emekçilerin, bütün dünyada ezgi altında olanların çıkarlarını savunuyor. Sovyet devletinin çıkarları, dünya proletaryasının çıkarlarıdır. (A l k ı ş l a r.)

Rus kardeşlerimiz, sosyalist yarışma, öncü işçilik yoluyla, direşken yaratıcı çalışmayla sosyalizm kuruyorlar, onlar, yalnızca kendileri için değil, dünya proletaryası için de çalışıyor ve yaratıyorlar. Onlar kızıl ordunun savaş gücünü artırırken, yalnızca Sovyetler Birliğinin gücünü değil, dünya proletaryası-

~~Ø~~

Biz sizlerle, Kızıl Mayden'da tankların geçit resmini ve havada uçakların uçuşunu seyrederken, yalnız Sovyetler Birliği işçi sınıfının askeri gücünü değil, aynı zamanda dünya ölçülerinde devrimci proletaryanın gücü ve kudretini de görüyorduk. (A l - k ı ş l a r .)

nın da gücünü artırmış oluyorlar. (A l k ı ş l a r) Sovyetler Birliği ve onun Kızıl Ordusu halklararası barışın dayanağıdır. Sovyetler Birliği dünya proletaryaya devriminin kalesidir.

Ve gerici sosyal demokrat yöneticiler "Biz komünistlerle tek cephe istemiyoruz, çünkü Moskovadan buyruk almak istemiyoruz" diye konuşup yazarken, proletaryanın devletine karşı olduklarını da kanıtlamış oluyorlar. Onlar, böylece, burjuvaziyle ilişki içinde olduklarını, burjuvaziyle sınıfsal işbirliği siyasetini sürdürdüklerini ve proletaryanın düşmanına yardıma hazır olduklarını da kanıtlamış oluyorlar.

Fransadaki ya da İngilteredeki, Amerikadaki ya da Avusturalyadaki, Almanyadaki ya da İspanyadaki, Çindeki ya da Japonyadaki, Balkan ülkelerindeki ya da Kanarya Adalarındaki her içtenlikli işçi için, Moskova, kendi Moskovasıdır, Sovyetler Birliği ise kendi devletidir. (C o ş k u n A l k ı ş l a r.) Kargaşalarımız sık sık Moskovadan "buyruk" çanını çalıyorlar. Kuşku yok ki, Moskova hiç bir buyruk vermiyor, ancak, yüce Lenin'in örneğini izlemek, dünya proletaryasının kurtuluşu demektir. (A l k ı ş l a r.)

Eğer sizler, burada, büyük yurdumuzda bulunurken, tüm evrensel işçi hareketine bakarsanız, bu evrensel işçi hareketinde-

ki iki temel, başat yönü, ya da akımı görmeniz gerekir.

proletaryanın
Bir yanda, artık kendi devletini, Sovyetler Birliğini

kurmuş olan devrimci kesimi var. Bütün ülkelerin komünistleri ve devrimci işçileri, kendilerini, Sovyet proletaryasıyla, Sovyet devletiyle bağlı sayıyorlar, bütün dünyanın tek savaşım cephesiyle bağlı kabul ediyorlar. (Al k ı ş l a r .)

Öte yandan, işçi hareketinde başka bir yön, başka bir akım, İkinci Enternasyonal'de egemenliğini sürdüren reformist denen akım var. Orada proletaryanın devleti, sovyet erki yok, orada Kızıl ^O rdu yok, orada dünya proletaryasının savaşım gücü yok. Orada hükümette burjuva partileriyle birlikte örneğin bir Vanderveld ya da kapitalistlerle işbirliği içinde olan başka yöneticiler var. Onlar kendi ulusal burjuvazileriyle bağlıdırlar ve "kendi" burjuvalarının siyasetlerini destekliyorlar. Bu kampta birlik yoktur, uluslararası disiplin de yoktur.

Dünya proletaryasının devrimci kesiminde enternasyonalist ortak hareket ve disiplin egemendir. Sovyetler Birliği Bolşevik ^P artisinin yaptığı her iş, Fransadaki, ve Almanyadaki, ve Amerikadaki, öteki ülkelerdeki emekçilerin çıkarlarına uygundur.

Fransız, ya da İngiliz, Amerikan ya da Japon, ya da Çinli komünist-

lerin yapmak istedikleri de, hiç bir şekilde Sovyetler Birliği'nin çıkarlarına ters düşmüyor.

Burada, dünya proletaryasının devrimci kesiminde, yönet-
 tim, bütün dünyadan milyonlarca proleter, kendi aralarında sağlam
 bir ülküyle, tek bir iradeyle, ^{tek bir} yönetimle ve ^{tek bir} disiplinle bağlı pro-
 leterleri birleştiren Komünist Enternasyonal'dedir.

Orada, değişik diller konuşuluyor, Babil kargaşası var.

Ne var ki, yoldaşlar, sosyal demokrat partilerde bir
 ayrılaşma süreci, işçi yığınlarının devrimcileşmesi süreci olu-
 şuyor. Komünistlerle tek cephe kurma yandaşlarının sayısı artıyor.

Şimdi, faşizm ve savaş tehlikesi varken, bütün emekçi-
 lerin başat görevi, tek proletarya cephesinin kurulmasıdır, işçi
 sınıfının sınıf düşmanına karşı eylem birliği'nin kurulmasıdır.

(A l k ı ş l a r)

Yoldaşlar, Laypzig provokasyon mahkemesi sırasında, üç
 ay süresince, komünizmle faşizm arasında nasıl bir savaşım sürdü-
 rüldüğünü anımsayınız. Laypzig mahkemesiyle ilgili olarak, suçsuz
 komünistleri savunmak için, formel olarak bir anlaşma imzalanmamış
 olsa da, dünya çapında bir tek cephe oluşmuştu. Komünistler ve sos-

yal demokratlar, anarşistler ve partisizler, hepsi Alman faşizmine karşı çıktılar. Milyonlarca ve milyonlarca işçi, her gün Laypzig'de sürmekte olan savaşımı izliyordu. Milyonlarca ve milyonlarca küçük burjuva, köylü ve aydın anti-faşist tek cephe yanındaydı. Üstelik burjuva gazeteleri bile, tutucu düşman gazeteler bile, bize karşı ve duruşmalarındaki konuşmalarımıza karşı yazı yazamıyordu. Cezaret edemiyorlardı. yalıflanmıştı. O dönemde Alman faşizmi soyutlanmıştı. Hitler, Göring ve Göbels, Almanyada ve öteki ülkelerde manevi destek bulamaz olmuşlardı.

Laypzig Mahkemesinden sonra, tek cephe bir adım daha ilerledi. Bizim artık Fransız Komünist Partisiyle Fransız Sosyalist Partisi arasında ayrım buluşu konusunda, formel anlaşmamız var, İtalyan komünistleriyle İtalyan sosyalistleri arasında anlaşma var, değişik komünist partilerle sosyalist örgütler ve değişik anti-faşist örgütler arasında anlaşmalar var.

Tek proletarya cephesi ileri gidiyor, gittikçe güçleniyor, ancak, kendi yolunda çok büyük zorluklarla ve düşmanın direnişiyle karşılaşılıyor. Tek cephenin düşmanları, burjuvaziyle bağlı olanlardır, bu bağları koparmak istemiyenlerin hepsidir.

Şu anda, yoldaşlar, gerici sosyal demokrat yöneticile-

rin karşı dirençleri kırıldığı zaman, işçi sınıfının tek cephesi kurulduğu zaman, işte o zaman, sermayenin saldırısına karşı, gerici-
liğin ve faşizmin saldırısına karşı yıkılmaz engel de kurulmuş
olacaktır.

İşçi sınıfı, ancak kendi eylem birliğini kurduğu zaman
bütün gücünü gösterebilir.

Değişik siyasal akımlardan işçilerin, komünist işçile-
rin de, sosyal demokrat işçilerin de, anarşist işçilerin de, ekono-
mik, sosyal, kültürel ve siyasal çıkarı birdir. İşte bu temelde tek
cephenin kurulması gerekiyor ve bu kurulabilir.

Buna kim engel oluyor ?

Proletaryanın tek cephesinin kurulmasına gerici sos-
yal demokrat yöneticiler engel oluyor, sosyal demokrat ideoloji
ve burjuvaziyle sınıfsal işbirliği yapan sosyal demokrat politi-
ka engel oluyor. Bu engelin ortadan kaldırılması gerek. Biz, komü-
nistler, bu işin güç olduğunu, bu engelin ortadan kaldırılmasının
öyle kolay olmadığını biliyoruz, ancak, her gün çalışmakla, savaşım
vermekle, bütün ülkelerde, tek proleterya cephesinin tek sınıfsal
sendikaların, proletaryanın tek partisinin en sonunda kurulacağı-
na inanıyoruz. (A l k ı ş l a r.)

Yoldaşlar, sizler, kapitalist ülkeler işçilerinin heyet-
 lerisiniz. Kendi gözlerinizle Lenin yolunun doğruluğunu, Komünist
 Enternasyonal yolunun doğruluğunu (A l k ı ş l a r) görüp anla-
 dıktan sonra, kapitalist ülkelerdeki kardeşlerinize SSCB gerçeği-
 ni, bütün gerçeği anlatmak ve proletaryanın yurdunu kesinlikle,
 durmadan savunmak için, tek proletarya cephesinin tam olarak ku-
 rulması için savaşım vermek zorundasınız. Kendi ülkelerinizdeki
 emekçilere sıcak devrimci, bolşevik selâmlarımızı iletiniz ve
 bütün sosyal demokrat işçilere, şu anda tek cephe ^{yi desteklemeyen} ~~yandaş olmayan~~
 kişinin, işçi sınıfının eylem birliğinin kurulması için savaşmı-
 yan kişinin, Sovyetler Birliğine karşı, dünya proletaryasının yur-
 duna karşı kampanyalar sürdürülmesine izin veren, burjuvaziyle
 işbirliği politikasını ^{ar kalayen} destekliyen kişinin işçi sınıfının çıkar-
 larına düşman olduğunu, gericiliğe ve faşizme yardım ettiğini, em-
 peryalist savaş kundakçılarına yardım ettiğini söyleyiniz.

Dostluk içinde, komünistler, sosyal demokratlar ve bü-
 tün emekçiler, el-ele, birliktelik içinde faşizme karşı, sermayenin
 ve faşizmin elinde tutsak binlerce ve binlerce kişinin kurtarıl-
 ması için, Telman'ın, Rakosi'nin, Tom Muni'nin ve tüm anti-faşist
 devrimcilerin, sermayenin zindanlarında ve toplama kamplarında

çürüyen tüm devrimcilerin kurtarılması için hep birlikte savaşalım. (A l k ı ş l a r)

İşçi sınıfının eylem birliğinin düşmanlarına karşı hep birlikte savaşalım.

Sosyalizmin bütün dünyada tam utkusu için hep birlikte savaşalım. (A l k ı ş l a r.)

Yaşasın her ülkede ve dünya çapında işçi sınıfının eylem birliği.

Yaşasın dünya proletarya devriminin utkusu.

(C o ş k u n V e S ü r e k l i A l k ı ş l a r.)

"V borbe za ediniy front protiv faşizma i voyni" den

alınmıştır. -Gospolitizdat Yayınevi, Moskova. 1939.

Toplu Yapıtlar 10-cu Ciltte.

511-17

FAŞİZME VE SAVAŞ KUNDAKÇILARINA KARŞI

TEK CEFHEDE

VII. Uluslararası Proletarya Dayanışması Günü Dolayısıyla ХХРХХХ

Uluslararası proletarya dayanışması, eğer enerjik biçimde yaşamda uygulanırsa, güçlü bir etkindir. Biz, dünyanın ilk proletarya devletin ve tüm emekçilerin yurdu olan Sovyetler Birliğinin varlığının tehlikeye düştüğü dönemde, askersel müdahale döneminde, yurttaş savaşı ve açlık döneminde, uluslararası proletaryanın gösterdiği etkin dayanışmayı, kahraman Rus kardeşlerimizle karşı-devrimcileri darma-dağın etmesine, hayasız dış saldırıların kovmasına, açlık çekenlerin durumlarını hafifletmesine ve barış içinde sosyalizmi kurma olanağını sağlamasında gösterilen yardımı hiç bir zaman unutmuyoruz.

Uluslararası dayanışmanın enerjik biçimde belirmesi dolayısıyla, belirli ülkelerde işçiler, kaç kez düşmanın saldırı-

larını geri tepmeyi başarabilmişlerdir. Uluslararası dayanışma
 kampanyasının yardımıyla işçi sınıfının birçok, binlerce savaşçı-
 sı kurtarılabilmektedir. Faşist cellâtların, tasarladıkları biçimde,
 Alman işçilerinin önderi ~~Telmon yoldaş~~, yaşamı sürekli olarak
 tehlike içinde bulunan Telman yoldaşı öldürmeye cesaret edeme-
 meleri, Macar işçilerinin önderi Rakosi yoldaşın, ^Macarı faşistleri
 nın önceden düşündükleri biçimde, ölüme mahkum edilememesi, birçok
 kesin ölüme mahkûm proletarya devrimcisinin ve anti-faşistin sağ
 kalması, bütün bu olgular, kuşkusuz, etkinlikli uluslararası daya-
 nışmadan ~~değildir~~. ileri gelmektedir.

Partisel ve örgütsel bağılılıklarına bakılmaksızın, işçilerin, emekçilerin ve ilerici aydınların güçlü bir dalga gibi gelen uluslararası dayanışması, Laypsiğ duruşmasında Alman faşizmi üzerindeki etkisini olanaklı kılan; yalnızca başlarımızı, Almanya'da egemen olan faşist çetelerin satırından kurtarmakla kalmayıp, Göring'in, ^{yeni}provokasyonlär ve devrimci kıyımlarını geceleri tertiplenerek, faşistlerin elinde tutsak bulunan, faşist zindanlarında ve toplama kamplarında çürüyen sayısız devrimcinin, Alman proletaryası ~~xxx~~ kadrolarını ^{öl-}dürülmesi ~~xxx~~ yolundaki alçakça planlarını önliyen güçtü.

Uluslararası emekçi dayanışması henüz daha bütün gü-

cüyle kendisini göstermemişse ve ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel gericiliğe karşı savaşında, faşizme karşı ve emekçilerin çıkarları ve hakları için verilen savaşında daha büyük başarılar sağlamamışsa, bunun başlıca nedeni, İkinci Enternasyonalin, Amsterdam Enternasyonalinin yönetiminde ve belirli ülkelerdeki sosyalist partilerin ve sendikal örgütlerin çoğunun yönetiminde, kendi ülkelerinde de, uluslararası çapta da kendi ulusal burjuvazileriy-
le tek cephe, işçilerin tek cephesine ^(kurması) ^(yerine) yeğliyen ve sistematik biçimde, uluslararası dayanışmanın enerjik olarak yaşamda uygulanmasına ve güçlenmesine engel olan yöneticilerin, gerici öğelerin hala daha, çözümleyici rol oynamalarıdır.

Komünist Enternasyonal'in ve Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin, İspanya devrimcilerine ortaklaşa yardım konusunda, ortak düşmana karşı ortaklaşa savaşım konusunda yaptıkları tüm öneriler, bilindiği gibi, faşizmden ve siyasal gericilikten ve (komünist işçilerle birlikte) özdeş biçimde sermayenin saldırısından/sosyal demokrat işçilerin de, ilerici aydınların da zarar görmesine ve sayısız kurbanlar vermesine karşın, bu gerici sosyal demokrat liderler ve sendika liderleri tarafından yadsınmıştır.

Ne ki, uluslararası proletarya dayanışmasının her bakımdan güçlendirilmesi ve örgütsel olarak yaşama geçirilmesi, şimdi şu anda olduğu kadar, sermayenin emekçilerin yaşamal ~~çıkart~~ ^{düzeğine} ~~karşı~~ saldırısının durmadan arttığı, faşizmin bir sıra kapitalist ülkede azgınca egemenlik sürdüğü, bir sıra ülkede ise erki eline geçirmek için çalıştığı, yeni bir emperyalist savaş çıkarmak istiyen kundakçıların ve öncelikle Alman faşizminin ~~halkı korkutarak~~ emekçi insanlığa korkunç bir kan denizi hazırlıyarak harıl harıl silâhlendiği şu sırada olduğu kadar, böylesine gerekli olmamıştır.

1935 yılında Uluslararası Dayanışma Günü, her zaman gerekli olan uluslararası dayanışmanın daha da geliştirilmesi ve güçlendirilmesi yolunda ve emekçiler ve aydınlar arasından yeni yeni milyonlarca erkek, kadın ve gencin uluslararası dayanışma saflarına çekilmesi için atılan kesin adımlardan biri olsun.

23 Haziran 1935

"V borbe za edinly front protiv faşizma i voyni"-Gospolitizdat Yayınları, 1939

GENÇ OKUYUCUYA

Çernişevski'nin "Ne Yapmalı ?" romanı, bildiğim kadarıyla, yazın eleştirisi tarafından tam değerli bir sanat yapıtı olarak kabul edilmiyordu. Bu roman, klasik Rus yazınında sanat yapıtları içine alınmıyordu.

Kuşku yok, ben ^{sanatsal} yazın sorunlarında uzman değilim ve böyle bir değerlendirmenin doğru olup olmadığını yargılamakla uğraşmıyorum. Ne var ki, Çernişevski'nin bu romanının Rusyada, XIX yüzyılın ikinci yarısında devrimci harekete çok büyük bir etki gösterdiği kuşku götürmez bir gerçekliktir. Butün bir ^{devrimci} genç kuşak "Ne Yapmalı ?"nin Rahmatov, Kirsanov, Lopuhov ve Vera Pavlovna gibi kahramanları ^{örnek} ^{gösterilerek} ^{gösterilerek} eğitiliyordu ve çok kez, Çernişevski'nin kahramanlarının niteliklerinden olan ^{kişisel} direnme, ^{ulusal} dayanıklılık, devrim davasına bağlılık ve düşmanla uzlaşmazlık gibi niteliklere uygun hareket edilmeye çalışılıyordu.

Bundan 35 yıl önce, "Ne Yapmalı ?" romanı, bana, o zamanlar Bulgaristanda, devrim hareketinde ilk adımlarını atan genç bir işçi iken, bana, olağanüstü derin ve silinmez bir etki göstermişti. Ve söylemem gerektir ki, ne daha önce, ne de daha sonra,

Çernişevski'nin bu romanı kadar benim devrimci eğitimime böyle-
sine güçlü bir etki gösteren başka bir yazınsal yapıt olmamış-
tır. En çok sevdiğim kahraman da Rahmetov idi. Ben, sert, dayanıklı
yılmaz, korkusuz, özverili olmayı, irademi ve karakterimi güçlüklerle ve
yoksullukla savaşım içinde çelikleştirmeyi, kişisel yaşamımı iş-
çi sınıfının yüce davasının yararına adanmayı amaç edinmiştim, bir
sözle, Çernişevski'nin bu kusursuz kahramanı nasıl görünüyor
~~ikiyarekara, onun gibi olmak istiyordum.~~
idiyse, ben de onun gibi olmak istiyordum. İşte bu iyi etki, genç-
lik dönemimdeki bu etki, benim proletarya devrimcisi olarak ye-
tişmemde çok yardım etmiştir ve Bulgaristandaki devrimci sava-
şım sırasında ve Laypzig duruşmalarında rol oynamıştır, bunda kuş-
kum yoktur.

Üstelik şimdi bile, "Ne Yapmalı ?" yı yeniden okurken
ve coşku
de yine özdeş bir zevk/duyuyorum. Bu gücü, Çernişevski'nin roma-
nının bu etkisini nasıl açıklayabiliriz ? Bana göre, bunu, büyük
devrimci ve yazar olan Çernişevski'nin, bütün yanlış siyasal gö-
rüşlerine karşın, devrimci *aydınlığa* eğitime özgü *yanlış* anlamaları-
bu yanlış na karşın, o dönem için yeni insan *barın simalarını* sayılan tipleri *biç* canlı bi-
çimde *Belimleyebilmesidir* verebilmesidir. Bu tipler, atılgan, ikircimliğe düşmeyen,
yılmaz *Simaları,* korkusuz, düşman karşısında korkmayan, güçlüklerden *İçkme yeri* korkmayan, ken-

ise baş-
di yaşamını yüce bir ülkeye adayan insanlardır, bunlar ~~herhangi~~
lamasını bilen, beceren ve Çernişevski'nin dediği gibi "bir kez
bir işe başladılar mı, o işin sonunu getiren, ellerinden kurtuluş
olmayan" kişilerdir.

~~Evet~~

Evet, cesaret, özveri, eşsiz kahramanlık ve sınırsız bi-
çimde devrime bağlılık, işte Çernişevski'nin kahramanlarını genç
devrimci kuşağa sevdiren bunlardı.

Bu devrimci nitelikleri biz şimdi doğru bolşevik dün-
ya görüşüyle, Marks-Engels-Lenin öğretisiyle yoğrulmuş olarak,
sosyalizmi kuran, yeryuvarlığının altında biri üzerinde sınıfsız
sosyalist toplumu kurmakta olan ve kapitalist dünyada sosyaliz-
min utkusu için savaşım veren milyonluk ordunun kadroları içinde
buluyoruz.

"^Ne Yapmalı ?" romanı bugün de eğitici önemini yi-
tirmiş değildir. Gençlerimiz onu eleştirisel gözle okurken, kuşku
yok ki, yalnızca büyük bir zevk duymakla kalmıyacak, kendisini
devrimci olarak yetiştirmede gerçek bir yarar da sağlayacaktır.

Lenin'in devrimci ve yazar Çernişevski'yi böylesine
çok sevmesi ve onaylıksek bir değer biçmesi boşuna değildir.

Nikolay Çernişevski'nin "Çto delat ^Ne yapmalı)
romanına yazılan önsöz. Moskova 1935
Toplu Yapıtlar 10-cu Ciltte.

205-2116 imza g. D.